

TAPIOLA-YHTIÖT

VUOSIKERTOMUS
1996

Sisältö

Avaintietoja Tapiolasta	2
Pääjohtajan katsaus	4

1 Vahinko-Tapiola 7-40

Toimintakertomus	10
Tuloslaskelma	17
Tase	25

2 Eläke-Tapiola 41-68

Toimintakertomus	44
Tuloslaskelma	51
Tase	56

3 Henki-Tapiola 69-96

Toimintakertomus	72
Tuloslaskelma	79
Tase	84

4 Yritysten Henki-Tapiola 97-122

Toimintakertomus	100
Tuloslaskelma	105
Tase	110

Yhteiskunnallinen tulonjako	124
Neuvottelukuntien jäsenet	125
Organisaatio	130
Toimistot ja palvelupisteet	132
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	136
Lukijan opas	139

Kaikkien Tapiola-ryhmään kuuluvien yhtiöiden viralliset tilinpäätökset ovat nähtävissä Tapiola-yhtiöiden pääkonttorissa, Revontulentie 7, Espoo

TAPIOLA

Katuosoite Revontulentie 7 Espoo, Tapiola
Postiosoite Tapiola-yhtiöt 02010 TAPIOLA
Puh. (90) 4531 Faksi (90) 453 2146
Internet [http:// www. Tapiola. fi](http://www.Tapiola.fi)

Tämä on Tapiola

Tapiola-yhtiöt on vahinko-, henki- ja eläkevakuutustoimintaa harjoittava vakuutusyhtiöryhmä. Se perustettiin 18.6.1982, jolloin edeltäjäyhtiöiden hallintoneuvostot päättivät fuusioitumisesta. Tapiolana yhtiöryhmä on toiminut vuodesta 1984.

Tapiola on maan kolmanneksi suurin vakuutusyhtiöryhmä, johon kuuluu neljä vakuutustoimintaa harjoittavaa yhtiötä. Yhtiöt ovat Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola eli Vahinko-Tapiola, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola eli Eläke-Tapiola, Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola eli Henki-Tapiola ja Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola eli Yritysten Henki-Tapiola.

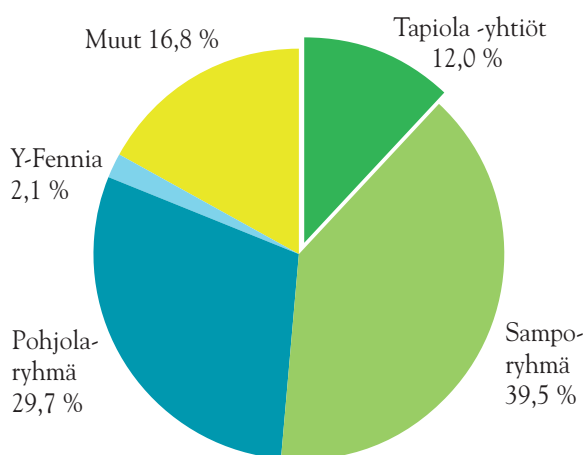
KOKO TAPIOLAN YHTIÖRYHMÄN AVAINLUVUT

	1996 MMK	1995 MMK	MUUTOS	
			MMK	%
LIKEVAIHTO	8 202,0	6 137,8	2 064,2	33,6
KOKONAISVAKUUTUSMAKSUTULO	5 857,2	5 262,6	594,6	11,3
KORVAUSKULUT	4 771,1	4 838,9	-67,8	-1,4
LIIEKULUT	463,8	474,3	-10,5	-2,2
SIJOITUKSET	29 296,2	23 532,7	5 763,5	24,5
OMA PÄÄOMA	357,2	227,0	130,2	57,4
VARAUKSET	493,8	549,5	-55,7	-10,1
VAKUUTUSTEKNINEN VASTUUVELKA	27 671,0	25 236,0	2 435,0	9,6
TASEEN LOPPUSUMMA	29 278,5	26 668,3	2 610,2	9,8

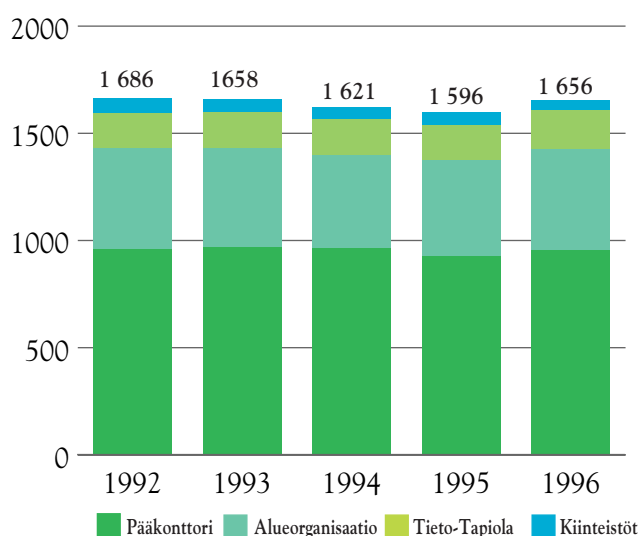
Luvut ovat Tapiola-ryhmään kuuluvien konsernien yhteenlasketut luvut.

ENSIVAKUUTUKSEN MARKKINAOSUUDET 1996

Ennakkotieto
Yhtiöryhmien yhteenlasketut
kokonaisvakuutusmaksutulot
47 mrd. markkaa

TAPIOLA-YHTIÖIDEN HENKILÖSTÖMÄÄRÄT

Kuvan henkilöstömäärät on laskettu vähentämällä vuoden lopun vakinaisten ja määräaikaisten yhteenlasketusta määrästä pitkäaikaisella lomalla olevat. Koko Tapiolan henkilöstön keskilukumäärä 1996 oli 1626.

Vahinko-Tapiola

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan toimialaan kuuluvat kaikki vapaaehtoiset ja lakisääteiset vahinkovakuutukset. Vahinko-Tapiola on Suomen kolmanneksi suurin vahinkovakuutusyhtiö.

Vahinko-Tapiolan konserniin sisältyy lakkautettujen jälleenvakuutus sopimusten hoitoyhtiö Alma Vakuutus Oy ja atk-palveluja hoitava Tieto-Tapiola Oy.

Vahinko-Tapiolan tulos vuonna 1996 oli erittäin hyvä. Markkinaosuus ja maksutulo kasvoivat hieman. Vahinkosuhte oli hyvä. Sijoitustoiminnan tuotot kasvoivat tuntuvasti.

Eläke-Tapiola

Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan toimialaan kuuluvat lakisääteiset työeläke- ja yrittäjäeläkevakuutukset.

Eläke-Tapiola on Suomen neljänneksi suurin eläkevakuutusyhtiö. Eläke-Tapiolan tulos vuodelta 1996 oli erittäin hyvä. Markkinaosuus hieman pieneni. Vakavaraisuus kasvoi tuntuvasti.

Henki-Tapiola ja Yritysten Henki-Tapiola

Tapiolan henkivakuutusyhtiöissä hoidetaan yksilölliset eläkevakuutukset, ryhmäeläkevakuutukset, yksilölliset henkivakuutukset, vapaamuotoiset ryhmähenkivakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset. Tapiolan henkivakuutusyhtiöt ovat suuruusjärjestyksessä viidennellä sijalla pankkiyhtiöiden muutettua markkinoiden rakennetta.

Henki-Tapiolan ja sen konserniin kuuluvan Yritysten Henki-Tapiolan tulokset vuodelta 1996 olivat hyviä. Maksutulo kasvoi reippaasti. Kustannusrakenne on kunnossa ja vakavaraisuus kasvoi. Markkinaosuutta menetettiin pankkiyhtiöille.

Yhteistyökumppanit

Kotimaassa Tapiola on yhteistyössä Työväen Keskinäisen Vakuutusyhtiön Turvan kanssa. Sopimuksen mukaan Turva myy asiakkailleen omien vahinkovakuutuksiansa ohella Tapiolan työeläkevakuutuksia ja vapaaehtoisia henki- ja eläkevakuutuksia.

Pohjoismaissa Tapiolalla on yhteistyökumppani kussakin maassa. Yhteistyötä projektien muodossa tehdään ruotsalaisen Länsförsäkringarin, norjalaisen Gjensidigen ja tanskalaisen Almindelige Brandin ja Östifternen kanssa. Muualla maailmassa yhteistyökumppaneina ovat sveitsiläinen Winterthur sekä italialainen Generali, jotka molemmat toimivat maailmanlaajuisesti.

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

Koko Tapiola menestyi

Vuosi 1996 oli Tapiolan koko yhtiöryhmän historian paras. Vuoden aikana käytiin Tapiolassa läpi laaja strateginen prosessi. Siinä asetettiin toiminnan kehittämistavoitteet ajanjaksolle, joka ulottuu ensi vuosituhanen alkuun. Työskentely tapahtui vaiheessa, jolloin kasvulle oli syntynyt kansantaloudessa usean lamavuoden jälkeen vankempi pohja.

Bruttokansantuote kasvoi loppuvuoden hyvän kehityksen ansiosta 3,3 prosenttia. Työttömyys pysyi kuitenkin yhä erittäin korkealla 16,3 prosentin keskimääräisellä tasolla ja valtiontalous edelleenkin huolestuttavan alijäämäisenä.

Suomen Emu-kelpoisuuden valmistelu näyttää Emun lähentymiskriteerien mukaan onnistuvan hyvin. Emu-kriteereissä ei kuitenkaan näy se, että lakisääteinen työeläkesektori luetaan julkiseen talouteen. Tästä aiheutuva harha on julkisen talouden velan osalta noin 12 prosenttiyksikköä ja valtiontalouden alijäämän osalta 2-3 prosenttiyksikköä. Todelliseen Emu-kuntoon on siis pidempi matka kuin kriteerien täyttämiseen. Korot kuitenkin jatkoivat loppuvuonna 1996 laskuaan lokakuussa tapahtuneen markan ERM-kytkennän jälkeen.

Vakuutusyhtiöille vuosi 1996 oli kokonaisuutena myönteinen. Erityisen merkittävää kehitystä tapahtui henkivakuutustoiminnassa. Henkivakuutusten maksutulon kasvun keskeisimpiä käyttövoimia olivat sosiaali- ja eläketurvassa tapahtuneet leikkaukset sekä pankkisäästämisen kilpailuusemman heikkeneminen suhteessa muuhun säästämiseen. Sijoituspainotteisten säästövakuutusten myötä henkivakuutus on saanut sosiaalisen tehtävänsä rinnalle nopeasti kasvavan uuden roolin. Nopea muutos tuo mukanaan myös ongelmia kuten tuotonjakoa koskevia eturistiriitoja vanhojen ja uusien asiakasryhmien välille. Tapiolassa painopiste onkin päätetty pitää varsinaisessa henkivakuuttamisessa.

Vakuutustoiminnassa on vastuuvelan katteena olevien varojen pitkäaikaisella sijoittamisella keskeinen osa. Siinä onnistuminen on vakuutuskilpailussa menestymisen edellytys. Tapiolan strategiatyössä nähtiinkin sijoitusriskien hallinta yhdeksi suurimmista haasteista siirryttäessä yhä toimivampaan markkinahinnoitteluun eri sijoitustoiminnan lohkoilla.

Tapiolan edellinen, vuoteen 1996 päättynyt strateginen tarkastelujakso täytti yhtiöryhmän odotukset varsin hyvin. Nyt käynnistyvän uuden suunnittelujakson alku on taloudellisen nousun aikaa, jonka antamat mahdollisuudet Tapiolan on käytettävä kasvuun sekä nykyisen että uuden asiakaskunnan piirissä. Sijoitustoiminnan riskienhallinnassa on jo nyt varauduttava seuraavaan taantumaa ja erilaisiin mahdollisesti Suomen rajojen ulkopuolelta tuleviin häiriöihin. Erityisen haasteelliseksi tilanteen tekee paljon suurempi korkoriski koko kansantaloudessa kuin mihin aikaisemmin

Koko Tapiolan toimintaa valvoo hallintoneuvostojen puheenjohtajista ja varapuheenjohtajista muodostuva hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunta. Henkilöt vasemmalta, Vahinko-Tapiolan hallintoneuvoston puheenjohtaja, filosofian kandidaatti, maanviljelijä **Jarno Mäki** ja varapuheenjohtaja, teollisuusneuvos **Pekka Weckman**, Henki-Tapiolan hallintoneuvoston puheenjohtaja, Veikkaus Oy:n toimitusjohtaja **Matti Ahde** ja varapuheenjohtaja, Sato-yhtiöiden sijoitusjohtaja **Tuula Entelä**, seisomassa yhteistyövaliokunnan puheenjohtajana toimiva Eläke-Tapiolan hallintoneuvoston puheenjohtaja, Sinituote Oy:n toimitusjohtaja **Ilkka Brotherus**, seuraavana Eläke-Tapiolan hallintoneuvoston varapuheenjohtaja, Metsäliiton pääjohtaja **Antti Oksanen**, Yritysten Henki-Tapiolan hallintoneuvoston puheenjohtaja, yhteistyövaliokunnan varapuheenjohtaja, professori **Kari Neilimo** sekä Tapiola-yhtiöistä pääjohtaja **Asmo Kalpala** ja yhteistyövaliokunnan sihteeri, lakiasiainjohtaja **Jaakko Gummerus**. Kuvasta puuttuu Yritysten Henki-Tapiolan hallintoneuvoston varapuheenjohtaja, Kainuun Sanomien Kirjapaino Oy:n toimitusjohtaja **Pekka Riihä**.

on totuttu. Ellei valtiontalouden alijäämää kyetä pienentämään eikä ensi syksyn työmarkkinaneuvotteluissa kyetä omaksumaan joustavuutta korostavia toimintatapoja työelämässä, saattaa korkoriskin hallinta häiriötilanteessa muodostua vaikeaksi. Sijoitustoimintaan liittyvät vakavaraisuutta vahvistavat mekanismit olisivat paikallaan niin vakuutusyhtiöiden tilinpäätöksessä kuin verotuksessakin.

Lakisääteisiä vahinkovakuutuksia koskeva yhteistakuujärjestelmä astui voimaan 1.1.1997. Yhteistakuujärjestelmällä turvataan liikennevakuutuksen, lakisäateisen tapaturmavakuutuksen ja potilasvahinkovakuutuksen korvaukset, jos vakuutusyhtiö joutuu selvitystilaan tai konkurssiin. Vapaa-

ehtoiisiin vakuutuksiin ei vastaavaa järjestelmää sen kilpailua vääristävien vaikutusten vuoksi ehdotettu.

Vuoden 1996 lopulla asetti sosiaali- ja terveysministeriö uuden työryhmän selvittämään vakuutusyhtiöiden vakavaraisuutta ja valvontaa koskevien säännösten ja määräysten muutostarpeita ottaen huomioon erityisesti sijoitustoiminnan riskit. Tavoitteena on kehittää valvontajärjestelmää siten, että sijoitusriskit voitaisiin havaita riittävän ajoissa ja epäkohtiin olisi mahdollista puuttua.

Kaikkien osapuolien kannalta merkittävä kysymys on, miten onnistuneesti kykenemme kehittämään hyvinvointiyhteiskuntaamme ja sitä palvelevaa yksityistä vakuutusoi-

mintaa. Pääomamarkkinoiden kehitys sekä pankkikriisi ovat saattaneet vakuutusalan uudenlaisten toimintatapojen piiriin. Tämä on murentanut luottamusta yhtiöryhmissä tehtävää vahinko-, henki- ja työeläkevakuutusyhtiöiden välistä yhteistyötä kohtaan. Yhteistoiminta on kuitenkin ollut menestyksekkästä tarjoten asiakkaille kokonaispalvelua ja yhtiöille itselleen taloudellista etua.

Tapiola jatkaa strategisen valintansa mukaisesti keskinäisenä yhtiöryhmänä. Ratkaisu on Tapiolan yrityskuvan kannalta yhä merkittävämpi suurten osakkeenomistajien vahvistaessa otettaan osakeyhtiömuotoisissa vakuutusyhtiöissä. Vakuutustoiminta, erityisesti siltä osin kuin se on sosiaaliturvaa, on luonteeltaan keskinäistä. Siksi on aika ajoin esitettävä kysymys, minkä lisäarvon ulkopuolinen omistaja tuo asiakkaan ja yhtiön välille. Keskinäisessä yhtiössä asiakas on omistaja, ja tämän omistajuuden konkretisoinnissa Tapiolassa edettiin viime vuonna kehittämällä omistaja-asiakasetuja. Tässä asiassa jatkuva kehitys on yhä tarpeen.

Kannattavuus ja vakavaraisuus ovat molemmat välttämättömiä riskinoton hallinnan kannalta. Nyt ne saavat Tapiolassa yhä painokkaammin rinnalleen myös kasvutavoitteet. Tapiolan kaikilla yhtiöillä onkin erittäin hyvät kasvun mahdollisuudet. Tasapainoinen kehitys on vakuutustoiminnan luotettavuuden kulmakivi, jonka varaan rakennamme tulevaisuutemme. On myös ilahduttavaa todeta, pääomapanostuksemme kannalta, että Tapiolan yhteistyökumppanin Turvan tulos on kääntynyt selvästi voitolliseksi.

Yhteistyö henkilöstön kanssa on edennyt tulokselliseen suuntaan. Joka kolmas vuosi toteutettu sisäinen ilmapiiritutkimus tehtiin viime vuonna. Tulos antoi monipuolista tietoa henkilöstön tyytyväisyydestä ja asenteista. Raportti antoi henkilöstöpolitiikalle monia haasteita. Eri henkilös-

töryhmissä tulokset olivat kehittyneet selvästi eri suuntiin. Työmotivaatio oli melkein kaikissa ryhmissä parantunut. Sen sijaan esimerkiksi työympäristö on yksi kehittämiskohteista.

Olen kiitollinen menneestä vuodesta asiakkaille, jotka ovat antaneet luottamuksensa Tapiolalle. Kiitos kuuluu myös Tapiolan hallinnolle ja asiakkaita edustaville neuvottelukunnille, joilta on saatu tärkeää tukea. Henkilöstö on osoittanut uusiutumiskykynsä ympäristön haasteita vastavasti. Henkilöstörahastoon voitiinkin vuodelta 1996 siirtää rahaston historian suurin voittopalkkio. Tällä joukolla, joka osoittaa jatkuvaa yrittäjähenkisyyttä, Tapiolalla on kaikki menestymisen eväät!

Asmo Kalpala
pääjohtaja

VUOSIKERTOMUS 1996

Keskinäinen
Vakuutusyhtiö
Tapiola

Vahinkovakuutustoiminta jatkoi hidasta kasvua vuonna 1996

Suomen vahinkovakuutustoiminta jatkoi hidasta kasvua vuonna 1996 talouden elpymisen myötä. Ensivakuutuksen maksutulo alalla nousi 0,8 %.

Tapaturmavakuutuslainsäädäntö uudistettiin vuoden 1996 aikana ja laki tuli voimaan vuoden 1997 alusta. Uusi lainsäädäntö mahdollistaa tapaturmavakuutuksen avaamisen eurooppalaiselle kilpailulle vuoden 1999 alusta.

Vahinko-Tapiolan tulostaso oli erittäin hyvä ja alan keskiarvon ylittävä. Konsernin liikevoitto oli 14,6 % liikevaihdosta. Yhtiön vakavaraisuus, riskinkantokyky, on ensiluokkainen. Vakavaraisuuspääoma oli vuoden vaihteessa 3 344 miljoonaa markkaa, joka on suhteessa vakuutusmaksutuottoihin 220,6 %.

Vahinko-Tapiolan ensivakuutuksen markkinaosuus oli 13,4 %.

Yhtiön kehittämisessä keskityttiin lähivuosien menestyksen turvaamiseen. Vuoden 1996 lopulla valmistui Vahinko-Tapiola 2001 asiakirja, joka pohjautuu koko yhtiöryhmän perustrategiaan. Yhtiön lähivuosien päämääräksi on vahvistettu asiakasuskollisuus, kannattava kasvu ja vakavaraisuus. Kehittämistyötä ohjaavina menestystekijänä korostuvat asiakaslähtöisyys ja palvelun laatu, ammattitaitoinen henkilöstö, eettinen toimintatapa, kilpailukyky ja riskien hallinta.

Yhtiö toi yksityistalousmarkkinoille uuden omistaja-asiakasohjelman, jossa omistaja-asiakkuuden merkitys osoitetaan asiakkaille konkreettisilla eduilla. Asiakkaiden vakuutusturvasta pidetään hyvää huolta ja heitä palkitaan uskollisuudesta ja huolellisuudesta. Utta on myös, että edut periytyvät lapsille.

Laadun ja tuottavuuden kehittämisprosessia jatkettiin laajalaisesti toimintamalleja hioen ja mittaustekniikkaa edelleen parantaen. Myös yritysasiakkaiden vakuutus- ja palvelujärjestelmiä kehitettiin vuoden 1996 aikana merkittävästi.

Vahinko-Tapiolan hallinto ja tilintarkastajat

VAHINKO-TAPIOLAN HALLINTONEUVOSTO

**Toimikausi*

Jarno Mäki puheenjohtaja, fil. kand., maanviljelijä, Hausjärvi	94-97
Pekka Weckman varapuheenjohtaja, teollisuusneuvos, Vierumäki	96-99
Matti Aura **liikenneministeri, Espoo	95-98
Vesa Ekroos hallituksen puheenjohtaja, Espoo	96-99
Martti Haaman teollisuusneuvos, Helsinki	94-97
Esa Haapaniemi toimitusjohtaja, Helsinki	95-97
Veikko Hannus hitsaaja, Kajaani	95-98
Tuomo Herrala kauppaneuvos, Lappeenranta	95-98
Heikki Ikonen maanviljelijä, Nurmes	94-97
Matti Kavetvu toimitusjohtaja, Helsinki	94-97
Jorma Lilja toimitusjohtaja, Helsinki	96-99
Pekka Luukkainen varatoimitusjohtaja, Helsinki	96-98
Olavi Martikainen maaherra, Kuopio	95-98
Olli Nykänen toimitusjohtaja, Joensuu	94-97

Matti Oksanen toimitusjohtaja, Espoo	96-99
Markku Olkinuora toimitusjohtaja, Helsinki	96-97
Seppo Paatelainen toimitusjohtaja, Seinäjoki	95-98
Pekka Padatsu toimitusjohtaja, Helsinki	95-98
Reino Penttilä maanviljelijä, Nurmo	94-97
Eino Petäjaniemi toimitusjohtaja, Jyväskylä	96-99
Pirkko Rantanen-Kervinen toimitusjohtaja, Vantaa	96-99
Veikko Tehiranta liikenneneuvos, Espoo	94-97
Erkki Varis toimitusjohtaja, Rauma	96-99
Olli Vuorio apulaispoliisimestari, Vihti	95-98
VAHINKO-TAPIOLAN TILINTARKASTAJAT <i>Varsinaiset tilintarkastajat</i>	
Mauno Tervo ekonomi, KHT	
SVH Coopers & Lybrand Oy, KHT-yhteisö	
<i>Varatilintarkastajat</i>	
Ulla Holmström diplomiekonomi, KHT	
Jari Miikkulainen kauppateiden maisteri, KHT	

VAHINKO-TAPIOLAN HALLITUS	96-99
Asmo Kalpala hallituksen puheenjohtaja, pääjohtaja	96-97
Pertti Heikkala hallituksen varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja	95-98
Pentti Koskinen johtaja, aktuaaripalvelut	94-97
Tom Liljeström johtaja, sijoituspalvelut	96-99
<i>Varajäsenet</i>	
Per-Olof Bergström varatoimitusjohtaja	96-99
Antti Calonius johtaja, suurasiakaspalvelut ja jälleenvakuutus	94-97
Juhani Heiskanen johtaja, talouspalvelut	96-99
VAHINKO-TAPIOLAN TOIMITUSJOHTAJA Pertti Heikkala	95-98

*Hallintoneuvoston jäsenten toimikausi vaihtuu yhtiökokouksessa.

**Eronnut 2.4. 1997.

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 1996

Vahinko-Tapiolalle vuosi 1996 oli menestyksellinen sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Yhtiön tulos oli erittäin hyvä ja vastuunkantokyky pysyi korkealla tasolla.

VAKUUTUSTOIMINTA

Ensivakuutus

Ensivakuutuksen kokonaismaksutulo oli 1 437 miljoonaa markkaa. Kasvu edellisestä vuodesta oli 2,2 %. Ensivakuutuskorvauksia yhtiö maksoi yhteensä 1 047 miljoonaa markkaa. Koko ensivakuutuksen vahinkosuhde laski 85,2 %:sta 83,2 %:iin.

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista kasvoivat vajaat 2 miljoonaa markkaa 23 miljoonaan markkaan.

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kokonaismaksutulo kasvoi 9,6 prosenttia 277 miljoonaan markkaan. Vakuutusmaksuihin sisältyvä asiakasetu pidettiin edelleen 5 prosentissa. Lajin tulos parani selvästi ja oli tyydyttävä. Muun tapaturmavakuutuksen tulos oli edelleen hyvä.

Liikennevakuutuksen kokonaismaksutulo kasvoi 8,8 prosenttia 309 miljoonaan markkaan ja yhtiön markkina-asema vahvistui hieman. Lajin kannattavuus on edelleen epätydyttävä, vaikka maksutasoa korotettiin vuoden 1996 alussa keskimäärin 6 prosenttia.

Autovakuutuksen kokonaismaksutulo laski 0,3 prosenttia 255 miljoonaan markkaan. Lajin kannattavuus oli edelleen varsin tyydyttävä.

Palo- ja omaisuusvakuutusten sekä vastuu- ja oikeusturvavakuutusten ryhmän kokonaismaksutulo oli 501 miljoonaa markkaa, mikä on 2,6 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kilpailusyistä maksutaso aleni edelleen. Kannatta-

vuus säilyi hyvänä. Kotivakuutusten kokonaismaksutulo oli 177 miljoonaa markkaa ja tulos oli hyvä. Maatilavakuutusten maksutulo pysyi 122 miljoonassa markassa. Maatilavakuutusten tulos oli myöskin hyvä. Yritys- ja kiinteistövakuumaksutulo oli 201 miljoonaa markkaa ja tulos tyydyttävä. Varsinaisia suurvahinkoja ei sattunut.

Jälleenvakuutus

Tulevan kotimaisen ja ulkomaisen jälleenvakuutuksen kokonaisvakuutusmaksutulo oli 132 miljoonaa markkaa ja nettotulos palkkiot vähennettynä +7 miljoonaa markkaa.

Kotimaisen jälleenvakuutuksen maksutulo kasvoi 102 miljoonaan markkaan eli noin 9 %. Kotimaisen jälleenvakuutuksen nettotulos oli +24 miljoonaa markkaa.

Ulkomaisen jälleenvakuutuksen merkitsemisessä yhtiö on edelleen ollut hyvin pidättyväinen ja maksutulo oli 29 miljoonaa markkaa. Nettotulos ennen konsernin sisäistä jälleenvakuutusta oli 6 miljoonaa markkaa tappiollinen. Lisäksi yhtiön korvausvastuuseen sisältyy 11 miljoonaa markkaa Alma Vakuutus Oy:lle maksettavaksi tulevaa korvausvelvoitetta.

Jälleenvakuuttajan osuus

Yhtiö välttyi suurvahingoilta, minkä seurauksena jälleenvakuuttajien saama nettotulos oli 25 miljoonaa markkaa eli saman verran kuin edellisenä vuonna.

Vastuuvelka

Korvausvastuu kasvoi 221 miljoonaa markkaa. Vahinkokehityksen lisäksi korvausvastuuta kasvatti liikenne- ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen sekä ulkomaisen jälleenvakuutuksen laskuperustekorona alentaminen. Tästä laskenta-perusteen muutoksesta johtuvat, aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat erät 127 miljoonaa markkaa on merkitty tulos-

laskelmassa satunnaisiin kuluihin. Saman suuruinen siirto tasoitusmäärästä on merkitty satunnaisiin tuottoihin.

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan tulos oli 383 miljoonaa markkaa oltuaan vuotta aikaisemmin 224 miljoonaa markkaa. Tämä on 25,4 % omalla vastuulla olevista maksutuotoista. Vastaava luku oli 15,4 % vuonna 1995.

Tulosta kohensi myyntivoittojen kasvaminen edellisen vuoden 9 miljoonasta markasta 88 miljoonaan markkaan. Osinkotuotot kasvoivat vastaavasti 15 miljoonasta markasta 34 miljoonaan markkaan.

Korkotuottoja muista kuin kiinteistöistä kertyi kulujen vähentämisen jälkeen 208 miljoonaa markkaa. Nettotuotot kiinteistösijoituksista olivat 45 miljoonaa markkaa.

Aikaisempina vuosina tehtyjä rahoitusmarkkinavälineiden ja osakkeiden arvonalennuksia palautui sijoitustoiminnan tuottoihin yhteensä 67 miljoonaa markkaa.

Osakkeiden ja kiinteistösijoitusten arvonalennuksia tehtiin yhteensä 56 miljoonalla markalla, kun vastaava luku oli edellisvuonna 72 miljoonaa markkaa. Arvonalennuksista kohdistui kiinteistöihin 43 miljoonaa markkaa ja osakkeisiin 3 miljoonaa markkaa. Lisäksi kiinteistöihin kirjattiin arvonorotusten oikaisuja 10 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten määrä oli kertomusvuoden päättyessä kirjanpitoarvoin laskettuna 4 562 miljoonaa markkaa ja käyvin arvoin 5 891 miljoonaa markkaa.

Uudet korkosijoitukset painottuivat obligaatioihin. Osakesalkun arvoa on osittain suojattu johdannaisia käyttäen.

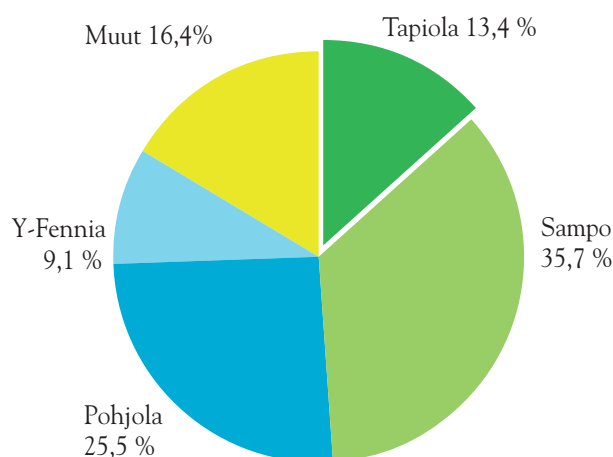
LIIEKULUT JA ORGANISAATIO

Varsinaisen toiminnan liikekulut olivat yhteensä 338 miljoonaa markkaa eli 9 miljoonaa markkaa edellisvuotista vähemmän. Kun tähän lisätään kaluston ja pitkävaikutteisten menojen poistot sekä jälleenvakuutuslaskut ja vähennetään hoitopalkkiot ja korvaus- ja sijoituskuluihin siirretty osa, niin liikekulut tuloslaskelmassa muodostuivat 301 miljoonaksi markaksi. Liikekulujen suhde maksutuottoihin oli 19,9 %, kun vastaava luku vuonna 1995 oli 21,8 %. Kustannustaso oli vuosisuunnitelmaa parempi.

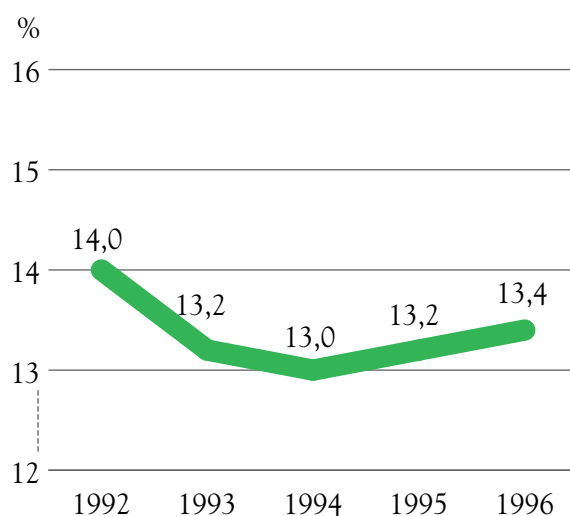
Satunnaisiin kuluihin on kirjattu aikaisempiin vuosiin kohdistuvaa eläkevakuutusmaksua 32 miljoonaa markkaa, mikä pitää myös sisällään aikaisemmin kattamattomana olleen eläkevastuun.

VAHINKOVAKUUTUSYHTIÖIDEN ENSIVAKUUTUKSEN MARKKINAOSUUDET 1996

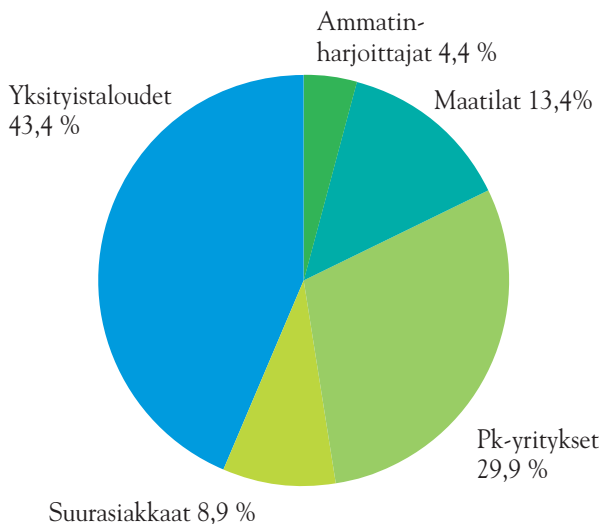
Ilman vakuutusyhdistysten maksutuloa.
Yhtiöiden yhteenlasketut kokonaisvakuutusmaksutulot 10,8 mrd. markkaa

VAHINKO-TAPIOLAN ENSIVAKUUTUKSEN MARKKINAOSUUSKEHITYS

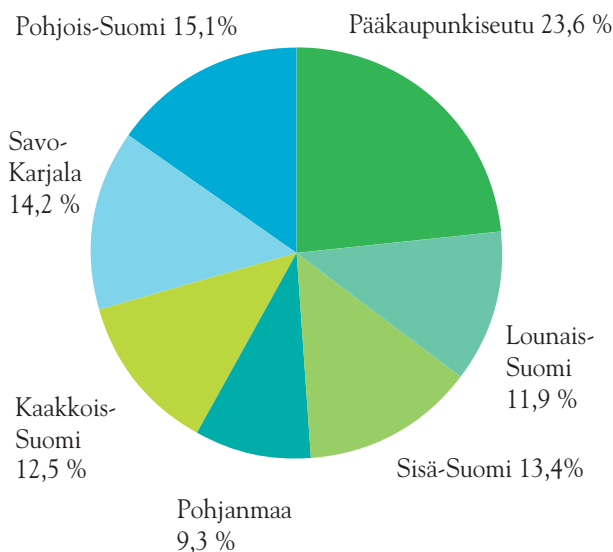
VAHINKO-TAPIOLAN
MAKSUTULON JAKAUMA
ASIAKASRYHMITÄIN 1996

Suurasiaakkaat 8,9 %

VAHINKO-TAPIOLAN
MAKSUTULON
JAKAUMA ALUEITTAIN 1996

Asiakkaan kotikunnan mukaan sisältäen
myös suurasiaakkaat

Henkilöstön määrä oli keskimäärin 1 413 henkilöä, mikä oli 38 henkilöä enemmän kuin vuonna 1995. Henkilöstö hoitaa koko Tapiola-yhtiöryhmän tehtävät. Liikekulut on jaettu eri kirjanpitovelvollisten kesken menonsiirtona aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Maksetut palkat ja palkkiot hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle olivat yhteensä 1 368 487,00 markkaa. Muut maksetut palkat ja palkkiot olivat 162 577 036,67 markkaa, eli yhteensä 163 945 523,67 markkaa.

TILIKAUDEN TULOS

Liikevaihto vuodelta 1996 oli 2 128 miljoonaa markkaa ja liikevoitto 361 miljoonaa markkaa eli 17,0 prosenttia liikevaihdosta, edellisvuonna 6,5 %. Tulos on erittäin hyvä. Kokonaisvakuutusmaksutulo kasvoi 2,9 %.

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta oli 28 miljoonaa markkaa tappiollinen. Vakuutusmaksutuotoihin suhteutetut kokonaiskorvauskulut eli vahinkosuhde aleni 85,0 %:sta 81,9 %:iin. Liikekulut huomioiva yhdistetty kulusuhde aleni vastaavasti 106,8 %:sta 101,8 %:iin.

Tasoitusmäärä kasvoi 26 miljoonalla markalla 1 717 miljoonaan markkaan.

Käyvin arvoin laskettu toimintapääoma oli vuoden lopussa 1 634 miljoonaa markkaa ja vakavaraisuuspääoma 3 351 miljoonaa markkaa. Kaikkiaan vakavaraisuuspääoma kasvoi 663 miljoonaa markkaa. Yhtiön vakavaraisuutta kuvaava vastuunkantokyky oli 222 %, edellisenä vuonna 184 %.

Yhtiön omaisuuden käyvät arvot on laskettu varovaisuuden periaatetta noudattaen tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa tarkemmin selostetulla tavalla.

Poistot yhteensä 23 miljoonaa markkaa kirjattiin suunnitelman mukaisina. Elinkeinoverolain sallimat poistot on tehty täysimääräisinä.

Luottotappiovaraus muista kuin vakuutusmaksusaamisista tehtiin täysimääräisenä. Luottotappio- ja siirtymävarauksen yhteismäärä on 88 miljoonaa markkaa.

Käyttöraha-astosta on tilivuoden aikana lahjoitettu yleishyödyllisiin tarkoituksiin 90 508,45 markkaa.

Yhtiön osuus Tapiola-yhtiöiden henkilöstörahaan h.r. siirrettävästä voittopalkkiosta on 4 918 365,71 markkaa. Se on laskettu enimmäismäärän mukaisena ja sisältyy tuloslaskelmassa muihin kuluihin.

Hallitus ehdottaa, että tilikauden voitto 119 042 751,81 markkaa käytetään siten, että takuupääomalle maksetaan korkoa 8 prosenttia eli 840 000,00 markkaa, varmuusrahas

toon siirretään 118 000 000,00 markkaa ja käyttörahastoon 202 751,81 markkaa.

Taseen loppusumma on 5 241 949 395,79 markkaa.

Konsernitilinpäätös

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan konserniin kuuluvat emoyhtiön lisäksi tytäryhtiöt Alma Vakuutus Oy, Tapiola Safety Oy, Tietotyö Oy, Aura-Karelia Oy, Tieto-Tapiola Oy ja Tapiolan Arvo-Osuus Oy sekä 21 asunto- ja kiinteistöyhtiötä.

Osakkuusyhtiöitä ovat Vakuutusneuvonta Aura Oy, Vakuutusneuvonta Pohja Oy, Kehitysyhtiö Botnia Oy ja Suomen Vahinkotarkastus Oy.

Konsolidoimattomana osakkuusyhtiönä konsernin ulkopuolella on Työväen Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vakuutusmaksutulo

Konsernin kokonaismaksutulo oli 1 572 miljoonaa markkaa. Lisäystä edellisvuodesta on 3,2 %. Ensivakuutuksen osuus kokonaismaksutulosta oli 1 437 miljoonaa markkaa.

Korvauskulut

Konsernin korvauskulut olivat 1 241 miljoonaa markkaa. Tästä määrästä maksettujen korvausten osuus oli 1 166 markkaa eli 1,2 prosenttia edellisvuotista enemmän.

Jälleenvakuutus

Konsernin tulevan jälleenvakuutuksen kokonaismaksutulo oli 135 miljoonaa markkaa. Lisäystä edellisestä vuodesta oli 17 miljoonaa markkaa. Jälleenvakuutuksen osuus konsernin kokonaismaksutulosta oli 9 %.

Tulevan jälleenvakuutuksen maksetut korvaukset olivat 120 miljoonaa markkaa. Lisäystä oli 3 prosenttia.

Jälleenvakuuttajan osuus

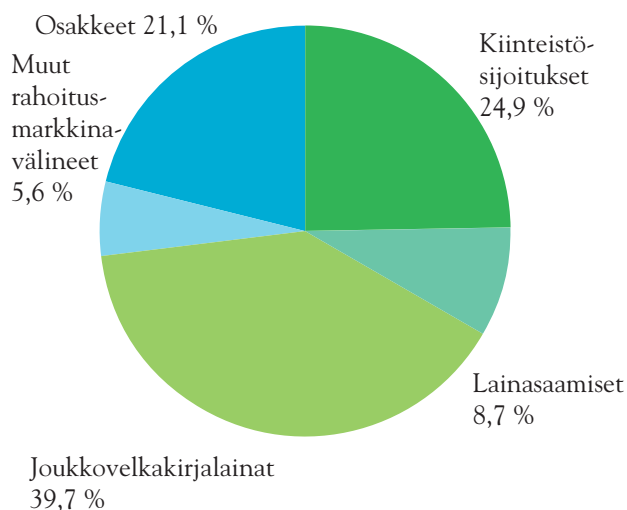
Konsernin vakuuttamien riskien jälleenvakuuttaminen merkitsi konsernille kustannusta 16 miljoonaa markkaa, luvun oltua edellisenä vuonna 29 miljoonaa markkaa.

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan tulos 347 miljoonaa markkaa pitää sisällään 10 miljoonaa markkaa arvonkorotuksen oikaisuja. Vastaava nettotulos edelliseltä vuodelta oli 218 miljoonaa markkaa. Myyntivoitot olivat 90 miljoonaa markkaa.

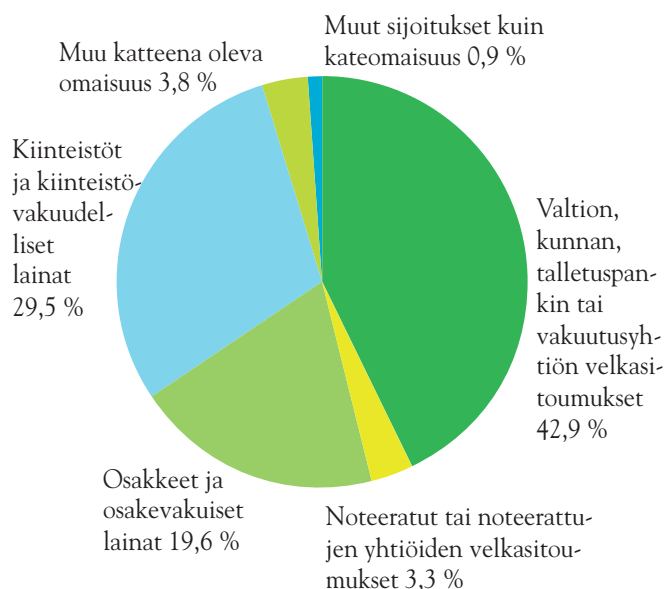
VAHINKO-TAPIOLAN SIJOITUSTEN JAKAUMA

Käypä arvo 31.12.1996 Mmk 5 891

VAHINKO-TAPIOLAN SIJOITUSTEN JAKAUMA SIJOITUSRISKIN MUKAISESTI

Käypä arvo 31.12.1996

Kuutio kertoo yhtiön sijoitusten riskiprofiilin. Vastuuvelkaa kattava omaisuus ja muut sijoitukset kuin kateomaisuus on ryhmitelty tässä sijoitusriskin mukaan.

VAHINKO-TAPIOLAN KONSERNIN TALOUDELLINEN KEHITYS TUNNUSLUKUINA

	1996	1995	1994
YHTIÖN KOKO			
Henkilöstön keskilukumäärä	1 589	1 557	1 575
Kokonaisvakuutusmaksutulo, Mmk	1 572	1 524	1 479
Liikevaihto, Mmk	2 162	1 906	1 971
VAHINKOKEHITYS			
Vahinkosuhte %	81,9	83,6	83,5
TOIMINNAN TEHOAKUUS			
Liikekulusuhde %	20,0	22,1	20,1
TULOSKEHITYS			
Yhdistetty kulusuhde %	101,9	105,7	103,6
Liikevoitto, Mmk	316	131	194
Liikevoitto % liikevaihdosta	14,6	6,9	9,8
Voitto tai tappio ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja, Mmk	153	-19	-0,1
Oman pääoman tuotto %	37,2	8,4	-6,5
Kokonaispääoman tuotto %	12,7	4,0	2,4
VAKAVARAISUUS			
Vakavaraisuuspääoma, Mmk	3 344	2 688	2 683
Vakavaraisuuspääoma % vastuuvelasta	112,4	97,4	108,8
Vastuunkantokyky %	220,6	184,5	192,1
Omavaraisuusaste %	24,4	17,6	17,3

Käsitteiden määritelmät ja tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty Lukijan oppaassa sivulla 139.

Valuuttakurssien muutokset lisäsivät sijoitustoiminnan nettotuottoja 9 miljoonalla markalla. Vakuutusliikkeen tulosta valuuttakurssien muutokset heikensivät 11 miljoonalla markalla, joten valuuttakurssien muutosten vaikutus yhtiön kokonaistulokseen oli 2 miljoonaa markkaa tappiollinen.

LIIEKULUT

Konsernin liikekulut olivat yhteensä 304 miljoonaa markkaa eli 5,7 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Palkat ja palkkiot kasvoivat 3,4 % ja sosiaalikulut aleni-
vat vastaavasti 2,4 %.

Satunnaisiin kuluihin on kirjattu aikaisempiin vuosiin kohdistuvaa eläkevakuutusmaksua 32 miljoonaa markkaa, mikä pitää myös sisällään aikaisemmin kattamattomana olleen eläkevastuun.

Vahinko-Tapiolan ja Tieto-Tapiolan yhteenlaskettu henkilömäärä oli toimintavuoden aikana keskimäärin 1589, missä lisäystä edellisvuodesta on 32.

TILIKAUDEN TULOS

Poistot yhteensä 61 miljoonaa markkaa kirjattiin suunnitelman mukaisina ja ne sisältävät liikearvon poistoja yhteensä 9 miljoonaa markkaa. Luottotappiovaraus muista saamisista tehtiin täysimääräisenä.

Konsernin voitto tilikaudelta oli 69 823 417,38 markkaa, josta vähemmistön osuus oli 72 522,61 markkaa. Taseen loppusumma oli 5 481 312 067,33 markkaa.

VAHINKO-TAPIOLAN KONSERNIN TULOSANALYYSI

	1996	1995	1994
	Mmk	Mmk	Mmk
Vakuutusmaksutuotot	1 516	1 456	1 397
Korvauskulut	-1 241	-1 217	-1 167
Liikekulut	-304	-322	-281
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	-29	-83	-51
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut	357	218	247
Muut tuotot ja kulut	-13	-3	-2
Liikevoitto	316	131	194
Tasoitusmäärän muutos	-153	-149	-194
Voitto tai tappio ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	153	-19	0
Satunnaiset tuotot	127	193	0
Satunnaiset kulut	-159	-210	0
Voitto tai tappio ennen varauksia ja veroja	122	-36	0

Kiinteistökannan arvot, tuotto ja tyhjillään olevat tilat 31.12.1996

Kiinteistökanta, 1000 mk

Käypä arvo	1 888 033
Kirjanpitoarvo ja lainat	1 285 778
Arvostusero	602 255

Kiinteistö- tyyppi	Käypä arvo 1 000 mk	Käypä arvo mk/m ²	Nettotuotto 1 000 mk	Nettotuotto %	Potentiaalinen nettotuotto*) %	Vuokrattava huoneistoala m ²	Tyhjyysaste %
Toimitilakiinteistöt							
Liike- ja toimistokiinteistöt							
- ulkopuolisille vuokratut	666 940	8 940	31 265	4,7	5,7	74 598	8,7
- omassa käytössä olevat **)	280 657	7 955	24 447	8,7	8,7	35 281	0,0
Teollisuuskiinteistöt	182 951	4 139	4 966	2,7	4,6	44 205	13,5
Hotellit	263 006	7 415	21 369	8,1	8,3	35 470	2,0
Yhteensä	1 393 554	7 352	82 047	5,9	6,6	189 554	7,0
Asuinkiinteistöt ***)	402 654	5 509	19 725	4,9	5,2	73 096	3,0
Muut kiinteistöt ja tilat							
Rakenteilla olevat	35 940						
Kesken vuotta hankitut	0						
Tontit ilman rakennuksia	22 075						
Metsät	7 782						
Kiinteistösijoitusyhtiöiden osakkeet	26 028						
Yhteensä	91 825					7 944	
KIINTEISTÖKANTA	1 888 033					270 594	

*) Potentiaaliseen nettotuottoon on lisätty tyhjien tilojen laskennallinen bruttovuokra, joka on keskimäärin

44 mk/m²/kk

**) Omassa käytössä olevien tilojen laskennallinen bruttovuokra on keskimäärin

80 mk/m²/kk

***) Asuinkiinteistöjen nettotuottoihin on lisätty valtion maksamaa korkotukea (Tämän lisäksi rakenteilla olevat kohteet ovat saaneet korkotukea)

951 000 mk

235 000 mk

Toimitilakiinteistöjä oli keskimäärin tyhjänä vuoden aikana

10,2 %

Rahoituslaskelma

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
Varojen lähteet:				
Tulorahoitus				
Voitto (Tappio) ennen korkokuluja, satunnaiseriä, varauksia ja veroja	198 192	-25 315	153 285	-18 557
Satunnaiset tuotot ja kulut	-31 666	-4 627	-31 666	-17 465
Oikaisuerät:				
Vastuuvelan muutokset	243 886	244 878	242 916	252 259
Sijoitusten arvonalennukset ja arvonorotukset	-10 585	66 883	26 686	66 883
Poistot	23 112	30 615	60 760	45 149
	422 939	312 434	451 980	328 269
Pääomarahoitus				
Vapaaehtoiset varaukset	-	-	99	-
Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys	-	4 338	-	4 338
Oman pääoman lisäys	-	-	53 621	-
	-	4 338	53 720	4 338
Varojen lähteet yhteensä	422 939	316 772	505 700	332 607
Varojen käyttö:				
Voitonjako				
Verot	46 342	3 728	49 357	3 728
Takuupääoman korko	840	840	840	840
Muu voitonjako	114	131	114	131
	47 296	4 699	50 311	4 699
Sijoitukset				
Sijoitusten lisäys (netto)	432 991	210 558	511 990	217 041
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäys(netto)	24 079	22 684	44 710	43 058
	457 070	233 242	556 699	260 099
Pääoman palautukset				
Vähemmistöosuuden vähennys	-	-	-	108
Pitkäaikaisen pääoman vähennys	16 100	-	-	-
Varojen käyttö yhteensä	520 467	237 941	607 010	264 907
Liikepääoman vähennys/lisäys	-97 528	78 830	-101 311	67 700
Liikepääoman muutos				
Saamisten muutos	40 656	-29 742	28 446	-38 026
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	-1 757	12 491	909	-648
Siirtosaamisten muutos	-15 780	70 498	-15 459	62 441
Jälleenvakuutustalletevelkojen muutos	-4	17	818	1 259
Velkojen muutos	-82 935	27 519	-73 624	45 664
Siirtovelkojen muutos	-37 708	-1 953	-42 401	-2 991
Liikepääoman vähennys/lisäys	-97 528	78 830	-101 311	67 700

Tuloslaskelma

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni		
	1996	1995	1996	1995	
Vakuutustekninen laskelma:					
Vakuutusmaksutuotot					
Vakuutusmaksutulo	*1	1 545 498	1 502 691	1 548 399	1 501 734
Jälleenvakuuttajien osuus		-37 971	-36 250	-36 591	-36 428
		1 507 527	1 466 441	1 511 809	1 465 307
Vakuutusmaksuvastuun muutos		4 547	-9 148	4 547	-9 148
Jälleenvakuuttajien osuus		-449	194	-449	194
		4 098	-8 954	4 098	-8 954
		1 511 625	1 457 487	1 515 907	1 456 353
Korvauskulut					
Maksetut korvaukset		-1 150 052	-1 164 890	-1 166 428	-1 153 024
Jälleenvakuuttajien osuus		6 836	8 674	19 261	12 408
		-1 143 216	-1 156 215	-1 147 167	-1 140 616
Korvausvastuun muutos		-93 721	-76 827	-89 198	-64 426
Jälleenvakuuttajien osuus		-1 250	-5 115	-4 803	-12 059
		-94 971	-81 942	-94 001	-76 485
		-1 238 187	-1 238 157	-1 241 168	-1 217 101
Liikekulut	3	-300 995	-317 749	-303 655	-322 140
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta		-27 558	-98 419	-28 916	-82 888
Tasoitusmäärän muutos		-153 013	-149 356	-153 013	-149 356
Vakuutustekninen kate	2	-180 571	-247 775	-181 929	-232 244
Muu kuin vakuutustekninen laskelma:					
Sijoitustoiminnan tuotot	4	553 960	386 184	584 167	391 405
Sijoitustoiminnan kulut	4	-160 718	-161 864	-226 681	-173 791
Sijoitusten arvonorotusten oikaisu		-10 000	-	-10 000	-
		383 242	224 319	347 486	217 614
Muut tuotot					
Konsernireservin vähennys				692	7
Muut tuotot		462	681	462	681
		462	681	1 154	689
Muut kulut					
Konserniliikearvon poisto				-8 851	-136
Muut kulut		-4 942	-2 540	-5 044	-3 112
		-4 942	-2 540	-13 895	-3 248
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta					
Tilikauden verot		-46 403	-3 700	-49 418	-3 700
Aikaisempien tilikausien verot		61	-28	61	-28
		-46 342	-3 728	-49 357	-3 728
Osuus osakkuusyritysten tappiosta verojen jälkeen		-	-	468	-1 367
Voitto/Tappio varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen		151 850	-29 043	103 928	-22 285

*Viittaus liitetiedon numeroon

Tuloslaskelma

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot				
Jälleenvakuuttajien osuus korvausvastuun muutoksesta	-	2 584	-	2 584
Tasoitumäärän muutos	126 956	190 024	126 956	190 024
	126 956	192 608	126 956	192 608
Satunnaiset kulut				
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-	-47 806	-	-47 806
Korvausvastuun muutos	-126 956	-149 429	-126 956	-162 267
Eläkevakuutusmaksut	-31 666	-	-31 666	-
	-158 622	-197 235	-158 622	-210 073
	-31 666	-4 627	-31 666	-17 465
Voitto/Tappio satunnaiserien jälkeen	120 184	-33 670	72 262	-39 750
Poistoeron vähennys/lisäys	-899	-663	-2 159	-663
Vapaaehtoisten varausten vähennys/lisäys	-242	45 063	-352	46 313
Tilikauden voitto	119 043	10 731	69 751	5 900
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta			72	108
Konsernin tilikauden voitto			69 823	6 008

Tuloslaskelman liitteet

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
1 Vakuutusmaksutulo				
Ensivakuutus				
Kotimaasta				
Lakisääteinen tapaturma	276 666	252 449	276 666	252 449
Muu tapaturma ja sairaus	63 284	65 001	63 284	65 001
Mootoriajoneuvon vastuu	308 804	283 947	308 804	283 947
Maa-ajoneuvot	255 057	255 751	255 057	255 751
Kasko ja kuljetus	30 133	30 184	30 133	30 184
Palo- ja muu omaisuusvahinko	395 827	473 545	395 827	473 545
Vastuu	66 225	33 028	66 225	33 028
Luotto ja takaus	2 565	4 635	2 565	4 635
Oikeusturva	24 966	1 712	24 966	1 712
Muu ensivakuutus	13 770	5 861	13 770	5 861
	1 437 297	1 406 113	1 437 297	1 406 113
Jälleenvakuutus	131 599	118 384	134 501	117 428
Kokonaisvakuutusmaksutulo	1 568 896	1 524 497	1 571 798	1 523 541
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	-23 398	-21 806	-23 398	-21 806
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	1 545 498	1 502 691	1 548 399	1 501 734
Vakuutusmaksuvero ja muut siirtotulot				
Vakuutusmaksuvero	233 424	232 503	233 424	232 503
Palosuojelumaksu	5 467	5 665	5 467	5 665
Liikenneturvallisuusmaksu	4 725	4 552	4 725	4 552
Työturvallisuusmaksu	5 089	4 648	5 089	4 648
Tapaturmavakuutuslain 58 §:ssä säädetty maksu	1 276	1 402	1 276	1 402
Valtiolle perittävä sairaanhoitomaksu	38 859	49 454	38 859	49 454
Yhteensä	288 840	298 225	288 840	298 225

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

1 000 mk

Emoyhtiö

2 Vakuutusluokkaryhmäkohtainen tulos

Vakuutus- luokkaryhmä		Kokonais- maksutulo ennen luot- totappioita ja jälleenva- kuuttajien osuutta	Kokonais- maksutuotot ennen jälleenva- kuuttajien osuutta	Korvaus- kulut ennen jälleenva- kuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenva- kuuttajien palkkioita ja voitto- osuuksia	Jälleenva- kuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan netto- tuottoa
Lakisääteinen tapaturma	96	276 666	267 227	-248 370	-30 669	-123	-11 935
	95	252 449	246 015	-272 615	-33 184	-120	-59 904
	94	257 226	241 765	-263 049	-31 209	-115	-52 609
Muu tapaturma ja sairaus	96	63 284	65 098	-40 047	-22 088	-130	2 833
	95	65 001	64 181	-34 766	-20 212	-126	9 077
	94	62 434	61 792	-33 977	-20 206	-33	7 577
Moottori- ajoneuvovastuu	96	308 804	290 796	-345 031	-41 967	-365	-96 567
	95	283 947	267 819	-313 080	-54 001	-500	-99 762
	94	270 675	275 607	-278 737	-58 436	934	-60 631
Maa-ajoneuvot	96	255 057	255 155	-172 311	-43 000	-522	39 321
	95	255 751	255 363	-178 518	-52 190	-730	23 925
	94	260 182	257 527	-184 291	-40 290	-194	32 752
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikkuva kalusto ja kuljetus	96	30 133	30 158	-20 189	-3 709	-1 832	4 428
	95	30 184	29 994	-16 266	-7 687	-2 683	3 357
	94	28 801	28 226	-13 956	-9 752	-2 646	1 872
Palo- ja muu omaisuusvahinko	96	395 827	405 040	-260 913	-110 055	-20 345	13 726
	95	419 867	418 392	-282 590	-109 617	-13 415	12 769
	94	416 008	408 745	-257 609	-97 316	-28 258	25 562
Vastuu	96	66 225	64 819	-53 163	-7 886	-2 909	861
	95	56 418	54 781	-36 766	-7 908	-1 069	9 038
	94	58 796	58 023	-41 074	-7 020	-1 312	8 617
Luotto ja takaus	96	2 565	2 722	4 419	-266	381	7 256
	95	4 635	5 314	5 884	-1 390	-729	9 079
	94	6 722	7 445	4 102	-1 302	-2 796	7 449
Oikeusturva	96	24 966	24 911	-14 803	-2 651	0	7 457
	95	27 727	26 828	-19 882	-2 677	0	4 270
	94	28 218	27 924	-20 677	-2 376	0	4 870
Muut	96	13 770	14 343	-3 154	-1 513	-1 536	8 139
	95	10 134	9 833	-3 450	-1 460	-1 407	3 516
	94	9 589	10 728	-7 695	-1 296	1 635	3 372
ENSIVAKUUTUS YHTEENSÄ	96	1 437 297	1 420 269	-1 153 563	-263 804	-27 381	-24 480
	95	1 406 113	1 378 520	-1 152 050	-290 326	-20 780	-84 636
	94	1 398 651	1 377 783	-1 096 964	-269 203	-32 785	-21 170
Jälleenvakuutus	96	131 599	129 776	-90 210	-44 664	2 019	-3 078
	95	118 384	115 022	-89 666	-34 637	-4 502	-13 782
	94	60 170	60 459	-85 685	-14 147	-3 732	-43 104
YHTEENSÄ	96	1 568 896	1 550 045	-1 243 773	-308 468	-25 361	-27 558
	95	1 524 497	1 493 543	-1 241 716	-324 963	-25 283	-98 419
	94	1 458 821	1 438 242	-1 182 649	-283 350	-36 517	-64 274
Tasoituspöytämuutos	96						-153 013
	95						-149 356
	94						-194 108
VAKUUTUS- TEKNINEN KATE	96						-180 571
	95						-247 775
	94						-258 382

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

1 000 mk		Konserni					
2 Vakuutusluokkaryhmäkohtainen tulos							
Vakuutusluokkaryhmä		Kokonaismaksutulo ennen luototappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta	Kokonaismaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleenvakuuttajien osuus	Vakuutus-tekni- kate ennen sijoitus- toiminnan netto- tuottoa
Lakisääteinen tapaturma	96	276 666	267 227	-248 370	-30 972	-123	-12 238
	95	252 449	246 015	-272 615	-33 594	-120	-60 314
	94	257 226	241 765	-263 049	-31 217	-115	-52 617
Muu tapaturma ja sairaus	96	63 284	65 098	-40 047	-22 306	-130	2 614
	95	65 001	64 181	-34 766	-24 195	-126	5 094
	94	62 434	61 792	-33 977	-22 483	-33	5 300
Moottori- ajoneuvovastuu	96	308 804	290 796	-345 031	-42 382	-365	-96 982
	95	283 947	267 819	-313 080	-45 970	-500	-91 731
	94	270 675	275 607	-278 737	-42 718	934	-44 913
Maa-ajoneuvot	96	255 057	255 155	-172 311	-43 425	-522	38 896
	95	255 751	255 363	-178 518	-47 101	-730	29 013
	94	260 182	257 527	-184 291	-43 769	-194	29 273
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikkuva kalusto ja kuljetus	96	30 133	30 158	-20 189	-3 746	-1 832	4 392
	95	30 184	29 994	-16 266	-4 063	-2 683	6 982
	94	28 801	28 226	-13 956	-3 775	-2 646	7 849
Palo- ja muu omaisuusvahinko	96	395 827	405 040	-260 913	-111 143	-20 345	12 638
	95	419 867	418 392	-282 590	-120 552	-13 415	1 835
	94	416 008	408 745	-257 609	-112 023	-28 258	10 855
Vastuu	96	66 225	64 819	-53 163	-7 964	-2 909	783
	95	56 418	54 781	-36 766	-8 638	-1 069	8 308
	94	58 796	58 023	-41 074	-8 027	-1 312	7 610
Luotto ja takaus	96	2 565	2 722	4 419	-268	381	7 253
	95	4 635	5 314	5 884	-291	-729	10 178
	94	6 722	7 445	4 102	-270	-2 796	8 480
Oikeusturva	96	24 966	24 911	-14 803	-2 677	0	7 431
	95	27 727	26 828	-19 882	-2 904	0	4 042
	94	28 218	27 924	-20 677	-2 699	0	4 548
Muut	96	13 770	14 343	-3 154	-1 528	-1 536	8 124
	95	10 134	9 833	-3 450	-1 658	-1 407	3 319
	94	9 589	10 728	-7 695	-1 540	1 635	3 128
ENSIVAKUUTUS YHTEENSÄ	96	1 437 297	1 420 269	-1 153 563	-266 413	-27 381	-27 088
	95	1 406 113	1 378 520	-1 152 050	-288 965	-20 780	-83 276
	94	1 398 651	1 377 783	-1 096 964	-268 521	-32 785	-20 487
Jälleenvakuutus	96	134 501	132 678	-102 063	-44 395	11 952	-1 827
	95	117 428	114 066	-65 719	-40 428	-7 532	387
	94	60 170	80 120	-76 909	-21 092	-12 444	-30 324
YHTEENSÄ	96	1 571 798	1 552 947	-1 255 626	-310 808	-15 429	-28 916
	95	1 523 541	1 492 587	-1 217 769	-329 393	-28 313	-82 888
	94	1 458 821	1 457 903	-1 173 873	-289 613	-45 229	-50 811
Tasoisu- mää- rän muutos	96						-153 013
	95						-149 356
	94						-194 108
VAKUUTUS- TEKNINEN KATE	96						-181 929
	95						-232 244
	94						-244 919

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
3 Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset	63 190	57 260	62 068	56 652
Liikekulut	300 995	317 749	303 655	322 140
Sijoitustoiminnan kulut	13 016	10 318	13 710	10 469
Muut kulut	4 942	2 540	21 020	3 248
Yhteensä	382 143	387 868	400 454	392 509
3.1 Toimintokohtaiset poistot				
Maksetut korvaukset	1 211	1 621	1 211	3 239
Liikekulut	18 804	25 119	20 808	37 514
Sijoitustoiminnan kulut	763	790	770	1 312
Muut kulut, liikearvon poistot	-	-	15 976	136
Yhteensä	20 778	27 530	38 765	42 201
3.2 Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	140 744	138 175	180 045	174 193
Luontoisetujen raha-arvo	5 652	5 627	6 772	6 716
Eläkekulut	27 691	30 504	34 299	36 273
Muut henkilösivukulut	15 255	16 560	21 945	21 331
Yhteensä	189 342	190 865	243 061	238 514
3.3 Tuloslaskelman erä liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	19 045	22 101	19 046	22 101
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot	34 617	29 084	34 248	29 422
Muut vakuutusten hankintamenot	98 280	123 961	98 359	123 561
	151 942	175 146	151 654	175 085
Vakuutusten hoitokulut	86 405	86 419	87 274	89 580
Hallintokulut	70 121	63 397	71 880	64 728
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot	-7 473	-7 214	-7 153	-7 253
Yhteensä	300 995	317 749	303 655	322 140

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
4 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
Sijoitustoiminnan tuotot:				
Tuotot kiinteistösjoiituksista konserniyrityksiin				
Korkotuotot	16 857	-		
Muut tuotot	1 682	1 414		
	18 539	1 414		
Tuotot kiinteistösjoiituksista, muut yritykset				
Osinkotuotot	130	-	130	-
Korkotuotot	5 203	23 732	5 393	23 732
Muut tuotot	112 737	103 587	128 240	103 587
	118 070	127 320	133 763	127 320
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	33 644	15 019	34 261	15 019
Korkotuotot	220 661	223 608	230 289	229 127
Muut tuotot	6 235	1 180	25 537	2 295
	260 539	239 807	290 088	246 442
Yhteensä	397 147	368 541	423 851	373 762
Palautuneet arvonalennukset	66 952	4 631	70 456	4 631
Myyntivoitot	89 861	13 012	89 861	13 012
Yhteensä	553 960	386 184	584 167	391 405
Sijoitustoiminnan kulut:				
Kulut kiinteistösjoiituksista				
Konserniyritykset	-30 709	-		
Muut yritykset	-60 553	-66 825	-79 565	-66 777
	-91 262	-66 825	-79 565	-66 777
Kulut muista sijoituksista	-11 496	-13 737	-27 843	-25 627
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Konserniyritykset	-650	-507		
Muut yritykset	-6 326	-1 953	-7 914	-2 506
	-6 975	-2 460	-7 914	-2 506
Yhteensä	-109 734	-83 022	-115 322	-94 909
Arvonalennukset ja poistot				
Arvonalennukset	-46 368	-71 514	-87 142	-71 553
Rakennusten suunnitelmapoistot	-2 395	-3 085	-21 995	-3 085
	-48 762	-74 598	-109 137	-74 637
Myyntitappiot	-2 222	-4 244	-2 222	-4 244
Yhteensä	-160 718	-161 864	-226 681	-173 791
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonorotuksia ja niiden oikaisua	393 242	224 319	357 486	217 614
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	-10 000	-	-10 000	-
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	383 242	224 319	347 486	217 614
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys	7 602	3 638	7 756	3 638

Tase

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
VASTAAVAA				
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>				
Konserniliikearvo			1 636	545
Muut pitkävaikutteiset menot	8	43 216	41 032	42 589
		43 216	41 032	43 134
<i>Sijoitukset</i>	5			
Kiinteistösjoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	6	864 668	908 261	908 261
Lainasaamiset konserniyrityksiltä		242 925	-	-
		1 107 593	908 261	908 261
Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin joissa on merkittävä omistusosuus				
Konserniyritysten osakkeet ja osuudet	7	19 137	19 137	-
Muut osakkeet ja osuudet	7	38 811	39 086	37 045
		57 948	58 223	37 045
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	7	672 106	512 186	677 934
Rahoitusmarkkinavälineet		2 313 817	2 055 420	2 379 753
Kiinnelainasaamiset		135 422	176 415	135 422
Muut lainasaamiset	9	133 910	354 426	354 426
Talletukset		136 089	49 904	206 182
Muut sijoitukset		6	1 137	1 137
		3 391 351	3 149 488	3 535 315
Jälleenvakuutustalletesaamiset		4 873	4 610	17 415
		4 561 765	4 120 582	4 721 376
<i>Saamiset</i>				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta		266 736	273 224	266 736
Jälleenvakuutustoiminnasta		35 551	38 296	85 434
Muut saamiset		142 725	92 835	93 317
		445 012	404 356	474 346
<i>Muu omaisuus</i>				
Aineelliset hyödykkeet				
Kalusto	8	15 299	14 196	47 361
Muut aineelliset hyödykkeet		2 352	2 277	2 277
		17 651	16 473	50 086
Rahat ja pankkisaamiset		16 296	18 053	26 787
		33 947	34 526	76 873
<i>Siirtosaamiset</i>				
Korot ja vuokrat		138 290	152 119	140 268
Muut siirtosaamiset		19 719	21 671	22 667
		158 010	173 790	161 545
		5 241 949	4 774 286	5 481 312
				4 998 162

Tase

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
VASTATTAVAA				
<i>Oma pääoma</i>	10			
Sidottu				
Pohjarahasto	40 879	40 879	40 879	40 879
Takuupääoma	10 500	10 500	10 500	10 500
Arvonkorotusrahasto	10 3 208	3 208	8 560	3 208
	54 587	54 587	59 940	54 587
Vapaa				
Varmuusrahasto	67 800	58 000	67 800	58 000
Vararahasto	100	100	100	100
Käyttöraho	760	784	760	784
Konsernin edellisten tilikausien voitto/tappio			43 039	-506
Tilikauden voitto	119 043	10 731	69 823	6 008
	187 703	69 614	181 523	64 385
	242 290	124 201	241 463	118 972
<i>Vähemmistöosuus</i>			2 420	2 493
<i>Varaukset</i>				
Kertynyt poistoero	23 345	22 445	24 605	22 445
Vapaaehtoiset varaukset	11 88 498	88 256	89 200	88 750
	111 843	110 701	113 805	111 195
<i>Vakuutustekninen vastuuvelka</i>				
Vakuutusmaksuvastuu	533 966	538 513	533 966	538 513
Jälleenvakuuttajien osuus	-3 591	-4 040	-3 591	-4 040
	530 375	534 474	530 375	534 474
Korvausvastuu	12 2 400 256	2 179 579	2 479 195	2 263 041
Jälleenvakuuttajien osuus	12 -20 170	-21 420	-33 491	-38 294
	2 380 086	2 158 159	2 445 704	2 224 747
Tasotusmäärä	1 716 688	1 690 631	1 716 688	1 690 631
	4 627 150	4 383 264	4 692 767	4 449 852
<i>Jälleenvakuutustallettevelat</i>	45	42	1 019	1 837
<i>Velat</i>				
Jälleenvakuutus toiminnasta	14 499	16 028	144 587	133 082
Lainat rahoituslaitoksilta	-	16 100	-	16 100
Eläkelainat	-	-	827	957
Muut velat	106 691	22 227	132 945	54 597
	121 190	54 355	278 360	204 736
<i>Saadut ennakot ja siirtovelat</i>	139 431	101 723	151 478	109 077
	5 241 949	4 774 286	5 481 312	4 998 162

Taseen liitteet

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1996						
	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoitukset						
Kiinteistöt	184 908	185 065	384 851	625 918	625 918	948 932
Konserniyhtiöosakkeet	166 935	174 249	290 785	-	-	-
Muut kiinteistöosakkeet	477 281	505 354	791 290	477 281	505 354	791 290
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	242 925	242 925	242 925	-	-	-
	<u>1 072 049</u>	<u>1 107 593</u>	<u>1 709 851</u>	<u>1 103 199</u>	<u>1 131 272</u>	<u>1 740 222</u>
Konserniyritykset						
Osakkeet ja osuudet	19 137	19 137	19 137	-	-	-
Yritykset, joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	38 811	38 811	38 811	37 374	37 374	37 374
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	672 106	672 106	1 189 685	677 934	677 934	1 195 755
Rahoitusmarkkinavälineet	2 313 817	2 313 817	2 522 886	2 379 753	2 379 753	2 592 590
Kiinnelainasaamiset	135 422	135 422	135 422	135 422	135 422	135 422
Muut lainasaamiset	133 910	133 910	133 910	133 910	133 910	133 910
Talletukset	136 089	136 089	136 089	206 182	206 182	206 182
Muut sijoitukset	6	6	6	2 112	2 112	2 112
	<u>3 391 351</u>	<u>3 391 351</u>	<u>4 117 999</u>	<u>3 535 315</u>	<u>3 535 315</u>	<u>4 265 972</u>
Jälleenvakuutustalletesaamiset	4 873	4 873	4 873	17 415	17 415	17 415
	<u>4 526 220</u>	<u>4 561 765</u>	<u>5 890 670</u>	<u>4 693 303</u>	<u>4 721 376</u>	<u>6 060 984</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)	-26 884			-27 662		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		4 245				
Muita arvonkorotuksia		<u>31 299</u>			<u>28 073</u>	
		<u>35 544</u>			<u>28 073</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>1 328 906</u>			<u>1 339 607</u>

Taseen liitteet

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1995						
	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	181 792	181 950	369 247	181 792	181 950	369 247
Muut kiinteistöosakkeet	680 924	726 311	1 049 674	680 924	726 311	1 049 674
	862 717	908 261	1 418 921	862 717	908 261	1 418 921
Konserniyritykset						
Osakkeet ja osuudet	19 137	19 137	19 137	-	-	-
Yritykset, joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	39 086	39 086	39 086	37 045	37 045	37 045
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	512 186	512 186	683 562	523 178	523 178	694 555
Rahoitusmarkkinavälineet	2 055 420	2 055 420	2 192 690	2 108 509	2 108 509	2 249 877
Kiinnelainasaamiset	176 415	176 415	176 415	176 415	176 415	176 415
Muut lainasaamiset	354 426	354 426	354 426	354 426	354 426	354 426
Talletukset	49 904	49 904	49 904	126 108	126 108	126 108
Muut sijoitukset	1 137	1 137	1 137	1 137	1 137	1 137
	3 149 488	3 149 488	3 458 134	3 289 773	3 289 773	3 602 518
Jälleenvakuutustalletesaamiset	4 610	4 610	4 610	22 988	22 988	22 988
	4 075 038	4 120 582	4 939 889	4 212 523	4 258 067	5 081 473
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)	-24 679			-25 479		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		14 245			14 245	
Muita arvonkorotuksia		31 299			31 299	
		45 544			45 544	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			819 306			823 405

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni	
6 Kiinteistösijoitusten muutokset					
31.12.1996					
	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Laina- saamiset konserni- yrityksiltä	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet
Hankintameno 1.1.	136 473	967 405	-	136 473	967 405
Lisäykset	5 509	9 362	242 925	423 810	86 334
Vähennykset	-	-3 723	-	-	-223 868
Hankintameno 31.12.	141 982	973 043	242 925	560 283	829 871
Arvonkorotukset 1.1.	158	45 387		158	45 387
Vähennykset	-	-10 000		-	-17 314
Arvonkorotukset 31.12.	158	35 387		158	28 073
Kertyneet suunnitelmapoistot/arvonlennukset 1.1.	37 568	203 592		37 568	193 592
Suunnitelmapoistot/arvonlennukset ja palautuneet arvonalennukset	2 395	43 000		26 728	86 038
Vähennykset	-	-653		-	-56 814
Kertyneet suunnitelmapoistot/arvonlennukset 31.12.	39 962	245 939		64 296	222 816
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/ arvonlennusten jälkeen 31.12.	102 177	762 491	242 925	496 144	635 128
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	22 753			22 753	
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	807			2 067	
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.	23 560			24 820	
Rakennusten arvo kokonais- poistojen jälkeen 31.12.	78 617			471 324	

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
6 Kiinteistösijoitusten muutokset				
31.12.1995				
	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet
Hankintameno 1.1.	136 206	958 022	136 206	958 022
Lisäykset	485	11 473	485	11 473
Vähennykset	-220	-2 091	-220	-2 091
Hankintameno 31.12.	136 472	967 405	136 472	967 405
Arvonkorotukset 1.1.	158	45 387	158	45 387
Arvonkorotukset 31.12.	158	45 387	158	45 387
Kertyneet suunnitelmapoistot/arvonlennukset 1.1.	34 703	178 009	34 703	178 009
Suunnitelmapoistot/arvonlennukset ja palautuneet arvonlennukset	2 865	25 583	2 865	25 583
Kertyneet suunnitelmapoistot/arvonlennukset 31.12.	37 568	203 592	37 568	203 592
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/ arvonlennusten jälkeen 31.12.	99 062	809 199	99 062	809 199
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	22 220		22 220	
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	533		533	
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.	22 753		22 753	
Rakennusten arvo kokonais- poistojen jälkeen 31.12.	76 309		76 309	

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
----------	----------	--	----------	--

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

	1996	1995	1996	1995
Jäljellä oleva hankintameno	113 619	112 986	112 243	112 986
Kirjanpitoarvo	113 737	113 105	112 361	113 105
Käypä arvo	273 844	284 414	273 844	284 414

Konserniyhtiöt

Yhtiöiden lukumäärä	27	6
Tilikauden voitto (tappio) yhteensä	7 831	-3 335
Yhtiöiden oma pääoma yhteensä	213 109	17 906

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
7 Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus, sekä muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet				
	1996	1995	1996	1995
Konserniyrityksen osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	61 137	61 137		
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-42 000	-42 000		
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	19 137	19 137		
Muut osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	39 086	3 621	37 045	3 621
Lisäykset	-	35 466	605	35 466
Vähennykset	-	-	-	-2 041
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-275	-	-275	-
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	38 811	39 086	37 375	37 045

	Kpl	Omistus- osuus %	Osuus äänistä %	Nimellis- arvo 1000 mk	Emoyhtiö Kirjanpito- arvo 1996 1000 mk	Tilikauden voitto/ tappio 1000 mk	Oma pääoma 1000 mk
Konserniyritysten osakkeet ja osuudet							
Aura-Karelia Oy	100	100,00	100,00	5	16	-21	-6
Alma Vakuutus Oy	1300000	100,00	100,00	13 000	10 200	-102	7 003
Tapiola Safety Oy	15	100,00	100,00	15	15	1	16
Tapiolan Arvo-osuus Oy	3000	60,00	60,00	3 000	3 000	-166	4 449
Tieto-Tapiola Oy	460	51,11	51,11	920	921	-12	1 311
Tietotyö Oy	4000	100,00	100,00	5 000	4 986	7 489	12 322
					19 137		
Muut osakkeet ja osuudet							
Vakuutusneuvonta Aura Oy	50	33,30	33,30	5	5	1	27
Vakuutusneuvonta Pohja Oy	50	33,30	33,30	5	5	1	27
Kehitysyhtiö Botnia Oy	40	25,00	25,00	400	125	27	498
Suomen Vahinkotarkastus Oy	3333	33,33	33,33	3 333	3 211	1 792	6 076
Työväen Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva ¹⁾	3976	88,35	45,58	39 760	35 466	5 293	29 808
					38 811		

¹⁾ Takuupääoma

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

Muut sijoitukset Osakkeet ja osuudet	Kotipaikka tai -maa	Kpl	Omistus-	Osuus-	Nimellis-	Emoyhtiö	Konserni
			osuus	äänistä		Kirjanpito-	Kirjanpito-
			%	%	arvo	arvo	arvo
					1000 mk	1996 1000 mk	1996 1000 mk
Aamulehti-yhtymä Oy		25800	0,27	0,27	258	3 741	3 741
Akapo-leasing Oy		200	100,00	100,00	20		135
Aktia Säästöpankki Oy		100000	0,27	0,29	1 200	1 357	1 357
Asko Oy		107910	1,53	1,53	5 396	11 577	11 577
Atria Oy		135572	1,15	1,17	1 356	7 470	7 470
Autovahinkokeskus Oy		1243	17,30	17,30	3 108	2 311	2 311
Benefon Oy		30100	0,65	0,21	60	2 390	2 390
Birka Line Ab		45100	2,09	0,44	451	5 049	5 049
Cezam Fund		100423			1 004	1 003	1 003
Ab Chips Oy Ltd		34700	1,04	0,09	347	5 998	5 998
Cultor Oy		114000	0,49	0,71	1 368	15 438	15 438
Devecap Oy		34000	14,78	14,78	34	230	230
Efore Oy Ab		48000	2,95	1,12	480	5 567	5 567
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö							
Tapiola ¹⁾		140000	43,70	1,78	1 400	2 108	2 108
Espoon Sähkö Oy		107996	0,69	0,69	216	5 902	5 902
Finnair Oy		106500	0,13	0,13	533	3 466	3 466
Finvest Oy		749000	0,87	2,31	749	4 082	4 082
Sijoitus-Forestia		49800	5,33	16,64	2 490	2 514	2 514
Harviala Oy		37	19,47	19,47	185	188	188
Yritysten Henkivakuutus Oy							
Tapiola		120000	3,72	3,72	1 200	1 800	1 800
Keskinäinen Henkivakuutus-							
yhtiö Tapiola ¹⁾		40000	100,00	4,52	12 000	12 000	12 000
Huhtamäki Oy		196300	0,66	1,13	3 926	27 245	27 245
Ilkka Oy		31362	1,92	1,37	314	2 767	2 767
Indekon Oy		25000	7,70	7,70	2 500	3 125	3 125
Instrumentarium Oy		220200	1,09	0,62	2 202	16 378	16 378
Kemira Oy		275000	0,21	0,21	2 750	12 226	12 226
Kone Oy		72382	1,17	0,42	3 619	34 566	34 566
KT-Tietokeskus Oy		4877	0,35	0,35	98	1 512	1 512
Lassila & Tikanoja Oy		66160	1,50	1,50	662	10 722	10 722
Lännen tehtaات Oy		614000	9,53	9,53	6 140	38 068	38 068
Merita Oy		126000	0,02	0,00	1 260	1 384	1 384
Metra Oy		217400	0,73	0,81	4 348	37 329	37 329
Metsä-Serla Oy		866000	0,62	1,42	8 660	20 547	20 547
Metorex International Oy		215	2,83	2,83	215	1 401	1 401
Neste Oy		173800	0,18	0,18	1 738	13 104	13 104
Nokia Oy Ab		147000	0,05	0,01	735	12 608	12 608
Nokian Renkaat Oy		87000	0,84	0,86	870	3 186	3 186
Norvestia Oy		51300	0,97	0,64	1 026	3 530	3 530
Olvi Oy		51450	2,30	0,55	515	5 529	5 529
Orion-yhtymä Oy		420226	0,84	0,38	4 202	32 517	32 517

¹⁾ Takuupääoma

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

Muut sijoitukset Osakkeet ja osuudet	Kotipaikka tai -maa	Kpl	Omistus- osuus	Osuus äänistä	Nimellis- arvo	Emoyhtiö Kirjanpito- arvo 1996	Konserni Kirjanpito- arvo 1996
			%	%	1000 mk	1000 mk	1000 mk
Oulun Teknologia kylä		15750	1,64	1,64	788	1 090	1 090
Oy Partek Ab		113150	0,28	0,29	1 132	6 457	6 457
Raision tehtaot Oy Ab		364800	2,23	0,15	3 648	15 217	15 217
Rautakirja Oy		66400	1,02	0,06	1 328	10 137	10 137
Rautaruukki Oy		37000	0,03	0,03	370	1 198	1 198
Salon Seudun OK		20000	0,00	0,00	2 000	2 001	2 001
Sanoma Oy		1934	0,46	0,30	193	5 534	5 534
Savo Invest Oy		9	15,00	15,00	9	9	9
Sentra Oy		16750	1,47	0,14	168	2 513	2 513
Stockmann Oy		20000	0,14	0,02	400	4 598	4 598
Suomen Urheiluseurat		10	16,70	16,70	100	100	100
Suunto Oy		32000	0,55	0,59	160	1 051	1 051
Tamfelt Oy Ab		93000	1,40	0,94	930	5 956	5 956
Thomesto Trading yhtiöt Oy		150000	1,85	0,56	1 500	3 750	3 750
TP-Salkku Oy		2750	18,33	18,33	1 650	3 643	3 643
TT Tieto		92000	1,04	1,05	920	5 660	5 660
Turkistuottajat Oy		81000	2,25	0,60	810	1 094	1 094
UPM-Kymmene Oy		90000	0,03	0,03	900	8 532	8 532
Vaisala Oy		20250	0,47	0,10	203	3 618	3 618
Valmet Oy		22500	0,03	0,03	225	1 653	1 653
Werner Söderström-WSOY		57200	0,48	0,12	572	3 473	3 473
YIT-yhtymä		4386930	17,96	17,96	43 869	100 373	100 373
Asian Growth Fund Subscription	USA	21821				7 442	7 442
Assi Domän	Ruotsi	20000				2 147	2 147
Bayer AG	Saksa	10000				1 079	1 079
Bergman & Beving Ab	Ruotsi	20000				2 458	2 458
Copenhagen Airport A/S	Tanska	5000				2 084	2 084
FFF European Smaller Comp	Saksa	80700				4 651	4 651
Industri Kapital Svenska Ab	Ruotsi						4 970
Meridian U.S. Emerging Growth	USA	10575				1 025	1 025
Nestle Registered	Sveitsi	500				2 262	2 262
Nippon Equity Sub-Fund	Japani	50000				1 840	1 840
Nycomed ASA	Norja	130000				7 941	7 941
Planar Systems Inc	USA	51000				2 723	2 723
Roche Genussshein	Sveitsi	280				8 762	8 762
Rurik Investment Ltd	USA	300000				1 459	1 459
Sandvik Ab	Ruotsi	20000				1 670	1 670
Scania Ab	Ruotsi	180000				20 639	20 639
Tele Danmark	Tanska	20000				4 951	4 951
Zürich Versicherungs-Reg.	Sveitsi	2000				2 559	2 559
Muut		444676			13 808	36 822	
Muut		454936			14 112		37 545
						672 106	677 934

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni			
8 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset							
31.12.1996							
	Aineetto- mat oikeu- det ja pitkä- vaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä	Aineetto- mat oikeu- det ja pitkä- vaikutteiset menot	Konser- niliike- arvo	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1	103 501	92 439	195 940	105 186	545	124 146	229 877
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-14 188	-	-14 188	-	-	-	-
Hankinnat	16 345	8 505	24 850	18 106	16 832	22 639	57 577
Myynnit ja romutukset	-	-847	-847	-	-	-881	-881
Hankintameno 31.12.	105 658	100 098	205 756	123 292	17 377	145 903	286 573
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	62 469	78 243	140 712	62 597	-	78 244	140 841
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-14 188	-	-14 188	-	-	-	-
Suunnitelmapoistot	14 160	6 557	20 717	15 160	15 742	20 298	51 199
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	62 441	84 799	147 241	77 756	15 742	98 542	192 040
Hankintameno suunnitelma- poistojen jälkeen 31.12.	43 216	15 299	58 515	45 536	1 636	47 361	94 533
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 1.1.	-	308	308	-	-	-308	-308
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	-	-92	-92	-	-	92	92
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.	-	215	215	-	-	-215	-215
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	43 216	15 514	58 730	45 536	1 636	47 577	94 748

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni			
8 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset							
31.12.1995							
	Aineetto- mat oikeu- det ja pitkä- vaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä	Aineetto- mat oikeu- det ja pitkä- vaikutteiset menot	Konser- niliike- arvo	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1	94 964	84 145	179 109	93 996	-	121 628	215 624
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-3 545	-	-3 545	-	-	-	-
Hankinnat	12 082	8 881	20 964	12 893	545	27 895	41 333
Myynnit ja romutukset	-	-587	-587	-	-	-587	-587
Hankintameno 31.12.	103 501	92 439	195 940	106 889	545	148 936	256 370
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	44 569	72 158	116 727	41 923	-	83 361	125 284
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-3 545	-	-3 545	-	-	-	-
Suunnitelmapoistot	21 446	6 084	27 530	22 378	-	19 672	41 951
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	62 469	78 243	140 712	64 301	-	103 034	167 235
Hankintameno suunnitelma- poistojen jälkeen 31.12.	41 032	14 196	55 228	42 589	545	45 902	89 135
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 1.1.	-	437	437	-	-	437	437
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	-	-130	-130	-	-	-130	-130
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.	-	308	308	-	-	308	308
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	41 032	14 504	55 536	42 589	545	45 594	88 827

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
9 Muut lainasaamiset				
Jäljellä oleva hankintameno vakuuden mukaan				
Pankkitakaus	32 111	73 754	32 111	73 754
Vakuutuskirja	31 647	27 975	31 647	27 975
Muu vakuus	70 152	252 697	70 152	252 697
Jäljellä oleva hankintameno	133 910	354 426	133 910	354 426

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
10 Oman pääoman muutokset				
Sidottu				
Pohjarahasto	40 879	40 879	40 879	40 879
Takuupääoma	10 500	10 500	10 500	10 500
Arvonkorotusrahasto	3 208	3 208	3 208	3 208
Lisäys	-	-	5 353	-
	3 208	3 208	8 561	3 208
	54 587	54 587	59 940	54 587
Vapaa				
Varmuusrahasto	58 000	52 500	58 000	52 500
Edellisen tilikauden voitosta siirretty	9 800	5 500	9 800	5 500
	67 800	58 000	67 800	58 000
Vararahasto	100	100	100	100
Käyttörahasto	784	696	784	696
Edellisen tilikauden voitosta siirretty	91	219	91	219
Käytetty yleishyödyllisiin tarkoituksiin	-114	-131	-114	-131
	760	784	760	784
Konsernin edellisten tilikausien tappio			-506	-807
Siirretty voittovaroista			-4 723	301
Kohdistettu			48 268	-
			43 039	-506
Edellisen tilikauden voitto	10 731	6 559	6 008	6 860
Yhtiökokouksen päätöksellä siirretty:				
Takuupääoman korko	-840	-840	-840	-840
Varmuusrahastoon	-9 800	-5 500	-9 800	-5 500
Käyttörahastoon	-91	-219	-91	-219
Siirretty voittovaroihin	-	-	4 723	-301
	0	0	0	0
Tilikauden voitto	119 043	10 731	69 823	6 008
	187 703	69 614	181 523	64 385
	242 290	124 201	241 463	118 972
Arvonkorotusrahaston erittely				
Arvonkorotusrahasto 1. 1.	3 208	3 208	3 208	3 208
Lisäys	-	-	5 353	-
Arvonkorotusrahasto 31.12.	3 208	3 208	8 561	3 208
Josta käyttöomaisuuteen liittyvää	3 208	3 208	8 561	3 208

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
11 Varaukset				
Vapaaehtoiset varaukset				
Luottotappiovaraus 1.1.	5 389	6 572	5 389	6 572
Lisäykset	242	-	242	-
Vähennykset	-	-1 183	-	-1 183
Luottotappiovaraus 31.12.	5 631	5 389	5 631	5 389
Siirtymävaraus 1.1.	82 867	126 747	82 867	126 747
Vähennykset	-	-43 880	-	-43 880
Siirtymävaraus 31.12.	82 867	82 867	82 867	82 867
Asuintalovaraus 1.1.	-	-	98	-
Lisäykset	-	-	110	-
Asuintalovaraus 31.12.	-	-	208	-
Muut varaukset 1.1.	-	-	494	494
Muut varaukset 31.12.	-	-	494	494
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä 31.12.	88 498	88 256	89 200	88 750
Poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista laskettu verovelka	31 316	30 996	31 865	31 135
Verokanta	28 %	28 %	28 %	28 %
12 Korvausvastuu				
Emoyhtiö				
Korvausvastuusta vähennetyt riidattomat regressisaamiset				
Lakisääteinen tapaturma	8 751	5 539	8 751	5 539
Korkoutus				
Ulkomainen jälleenvakuutus				
Keskimääräinen korvausten selviämisaika		5,6 vuotta		5,6 vuotta
Korkokanta		3 %		3 %
Korvausvastuu				
Ennen korkoutusta				
Korvausvastuu		94 323		94 323
Jälleenvakuuttajien osuus		-5 954		-5 954
Korkoutus				
Korvausvastuu		-9 695		-9 695
Jälleenvakuuttajien osuus		33		33
Nettovastuu				
Korvausvastuu		84 628		84 628
Jälleenvakuuttajien osuus		-5 921		-5 921

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
Tytäryhtiö				
Korkoutus				
Ulkomainen jälleenvakuutus				
Keskimääräinen korvausten selviämisaika			8,5 vuotta	6,8 vuotta
Korkokanta			3 %	3 %
Korvausvastuu				
Ennen korkoutusta				
Korvausvastuu			100 284	117 572
Jälleenvakuuttajien osuus			24 887	-39 224
Korkoutus				
Korvausvastuu			-11 884	-14 949
Jälleenvakuuttajien osuus			-1 244	2 399
Nettovastuu				
Korvausvastuu			88 400	102 623
Jälleenvakuuttajien osuus			23 643	-36 825

13 Vastuut

Annetut kiinnitykset				
Omien velkojen vakuudeksi	-	-	92 046	-
Muiden velkojen vakuudeksi	-	1 300	-	1 300
Yhteistoimintayhtiöiden velkojen vakuudeksi	-	-	22 200	-
Kiinnityksiä vastaavat lainat	-	-	2 851	-
Annetut pantit				
Jälleenvakuutusliikkeen katteeksi	1 389	1 760	11 490	15 474
Vastuun määrä	1 352	1 292	7 999	8 775
Takaussitoumukset				
Jälleenvakuutusliikkeen katteeksi	-	-	2 749	1 921
Vastuun määrä	-	-	2 644	1 788
Merkintäsitoumukset	3 675	-	3 675	-
Eläkevastuu				
Eläkekassa Elonvaran kannan siirron yhteydessä Keskinäiselle Eläkevakuutusyhtiölle Tapiolalle 30.4.1991 annettuun sitoumukseen perustuva kattamaton eläkevastuu	-	13 910	-	13 910

14 Johdon eläkesitoumukset

Yhtiön johdolle sekä yhtiöön työsuhteessa oleville hallituksen jäsenille on eläkeiksi sovittu 60 - 63 vuotta.

Vakavaraisuustunnusluvut

1 000 mk	Emoyhtiö	
	1996	1995
Toimintapääoma		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	241 450	123 361
Vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero	111 843	110 701
Omaisuuksien käyppien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	1 328 906	819 306
Kuluksi merkitsemättömät vakuutusten hankintamenot ja aineettomat hyödykkeet (-)	-43 216	-41 032
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	-3 675	-15 210
	1 635 307	997 127
Vakuutusyhtiölain 11 luvun 2 §:n toimintapääomavaatimus	299 539	284 161
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuovelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	1 716 688	1 690 631
Tasoitusmäärä suhteessa täyteen määräänsä (%)	107,0	116,0
Toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla oleviin vakuutusmaksutuottoihin 12 edeltävältä kuukaudelta (%)	222,0	
- vuodelta 1995	184,0	
- vuodelta 1994	191,0	
- vuodelta 1993	175,0	
- vuodelta 1992	150,0	
Toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla olevaan vakuutustekniseen vastuovelkaan vähennettynä tasoitusmäärällä (%)	115,0	
- vuodelta 1995	100,0	
- vuodelta 1994	111,0	
- vuodelta 1993	106,0	
- vuodelta 1992	96,0	

Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallitus ehdottaa, että tilikauden voitto
119 042 751,81 mk käytetään seuraavasti:

Takuupääomalle maksetaan korkoa 8 prosenttia	840 000,00	
Varmuusrahastoon siirretään	118 000 000,00	
Käyttörahaan siirretään	<u>202 751,81</u>	
		119 042 751,81

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään,
jakautuu yhtiön oma pääoma seuraavasti:

Sidottu oma pääoma		
Pohjarahasto	40 879 314,40	
Takuupääoma	10 500 000,00	
Arvonkorotusrahaan	<u>3 207 589,10</u>	54 586 903,50
Vapaa oma pääoma		
Varmuusrahasto	185 800 000,00	
Vararahasto	100 000,00	
Käyttörahaan	<u>962 877,49</u>	186 862 877,49
		<u>241 449 780,99</u>

Espoossa 3. päivänä huhtikuuta 1997

Asmo Kalpala

Pertti Heikkala

Pentti Koskinen

Tom Liljeström

Tilintarkastuskertomus

KESKINÄISEN VAKUUTUSYHTIÖN TAPIOLAN OSAKKAILLE

Olemme tarkastaneet Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1995. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Yhtiön valvontatilintarkastuksen on suorittanut Mauno Tervo, KHT. Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että tilinpäätös on olennaisilta osin oikein laadittu.

Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka emoyhtiön osalta osoittaa voittoa 10 730 508,45 markkaa, on laadittu kirjanpitolaisten ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta.

Hallituksen esitys voiton käsittelystä on lainmukainen.

Espoossa 16. päivänä huhtikuuta 1996

Hallintoneuvoston lausunto

Perehdyttyään tilinpäätökseen, konsernitilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen vuodelta 1996 hallintoneuvosto

ehdottaa, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistetaan ja hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään.

Espoossa 23. 4. 1997

Jarno Mäki
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

VUOSIKERTOMUS 1996

Keskinäinen
Eläkevakuutusyhtiö
Tapiola

Työeläkejärjestelmä kehittyi monin tavoin

Vuotta 1996 voidaan syystä kutsua työeläkejärjestelmän rakenteellisten muutosten vuodeksi. Mittava lainmuutospaketti tuli voimaan vuoden 1996 lopussa ja osin vuoden 1997 aikana.

Olenneisimmat muutokset seurasivat työeläkelaitosten vakavaraisuustarpeen riskiteoreettisesta mitoituksesta sijoitusjakauman perusteella. Tällä nostettiin yhtiön taloudellisen tilan analysointija valvontamahdollisuudet uudelle tasolle. Yhtiön vakavaraisuus suhteessa vakavaraisuustarpeeseen määrittelee reunaehdot yhtiön tuloksen käyttämiselle toisaalta vakavaraisuuden kasvattamiseen ja toisaalta vakuutusmaksun alentamiseen. Vakavaraisuuden korottamiseen luotiin uusia varausmahdollisuuksia ja vakavaraisuutta nostetaan myös viemällä lähivuosina osa laskuperustekoron mukaisesta tuotosta osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen. Vakavaraisuuden kasvattamista on pidetty välttämättömänä, jotta sijoituksia voitaisiin suuremmissa määrin suunnata riskipitoisempiin, mutta parempituottoisiin kohteisiin. Eläke-Tapiolan osalta muutokset eivät näytä merkitsevän muutosta maksualennuskäytäntöömme. Nykyinen alennustaso saattaa jopa kasvaa.

Lainmuutoksilla poistettiin laskuperustekoron ja vakuutusmaksutason riippuvuus toisistaan muuttamalla rahastoimisääntöjä. Viime vuosina laskuperustekoron aleneminen on merkinnyt lähes automaattisesti vastaavansuuruista korotusta maksutasoon. Lisäksi lainmuutoksissa ratkaistiin vastuuelan ylittävien varojen omistus ja tuloksenjako vakuutuksenottajien ja osake- tai takuupääoman omistajien välillä.

Joulukuussa 1996 annettiin eduskunnalle työeläkeyhtiön hallintoa ja sijoitustoiminnan eriyttämistä koskeva lakiesitys. Tätä kirjoitettaessa lain käsittely on vielä kesken. Samoin on kesken syksyllä 1996 alustavasti sovittu TEL:n takaisinlainakoron muuttaminen markkinaehtoiseksi.

Taloudellisesti ja toiminnallisesti vuosi 1996 oli Eläke-Tapiolalle erittäin hyvä. Yhtiön edullisuus asiakkaille jatkuu. Eläke-Tapiolan vakavaraisuus on yli kaksinkertainen verrattuna laissa säädettyyn, sijoitusjakaumaan perustuvaan vakavaraisuusrajaan.

Vuoden 1996 lopulla vahvistettiin Eläke-Tapiolalle koko yhtiöryhmän perustrategiaan pohjautuva kehittämissuunnitelma, Eläke-Tapiola 2001.

Eläke-Tapiolan hallinto ja tilintarkastajat

ELÄKE-TAPIOLAN HALLINTONEUVOSTO

**Toimikausi*

Ilkka Brotherus	95-98	Maria-Liisa Nevala	95-98	ELÄKE-TAPIOLAN HALLITUS
puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Hausjärvi		pääjohtaja, Helsinki		Asmo Kalpala , hallituksen
Antti Oksanen	95-98	Markku Nevala	96-99	puheenjohtaja, pääjohtaja
varapuheenjohtaja, pääjohtaja, Espoo		toiminnanjohtaja, Kerava		Pertti Heikkala , hallituksen
Hannu Aho	96-99	Erkki Niemi	96-99	varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja
maanviljelijä, Perho		toimitusjohtaja, Lahti		Esa Härmälä , puheenjohtaja
Veikko Autio	96-99	Juhani Peräsalo	94-97	Eeva-Liisa Inkeroinen , johtaja
toimitusjohtaja, Turku		johtajaylilääkäri, Espoo		Pauli Leimio , toimitusjohtaja
Reino Hanhinen	95-98	Risto Pieviläinen	96-99	Tom Liljeström , johtaja, sijoituspalvelut
vuorineuvos, Espoo		sosiaalisihteri, Helsinki		Ismo Luimula , ekonomisti
Olli Karkkila	94-97	Heikki Pitkänen	94-97	Maj-Len Remahl , puheenjohtaja
toimitusjohtaja, Säkyliä		johtaja, Helsinki		Matti Sutinen , toimitusjohtaja
Raimo Kivimäki	96-99	Olli Saariaho	95-98	Aino Toikka , henkilöstöjohtaja
valmistuspäällikkö		tutkimuspäällikkö, Helsinki		Pauli Torkko , varatoimitusjohtaja
Jarmo Koski	96-99	Matti Salminen	94-97	Riitta Työläjärvä , asiamies
II sihteri, Helsinki		vuorineuvos, Turku		Raimo Vuorinen , toimitusjohtaja
Eero Kurri	94-97	Tuomo Saloniemi	95-98	<i>Varajäsenet</i>
toimitusjohtaja, Helsinki		agronomi, Nummi		Antti Calonius , johtaja,
Veikko Laine	94-97	Samuli Sorsa	94-97	suurasiakaspalvelut ja jälleenvakuutus
toimitusjohtaja, Riihimäki		toimitusjohtaja, Mikkeli		Kari Kaukinen , asiantuntijalääkäri
Leo Laukkanen	96-99	Mikko Suotsalo	96-97	Seppo Maskonen , toimitusjohtaja
toimitusjohtaja, Mikkeli		toimitusjohtaja, Helsinki		Alpo Mustonen , varatoimitusjohtaja
Rauno Lehtimäki	96-99	Mauri Waenerberg	96-99	Pekka Rinne , toiminnanjohtaja
toimitusjohtaja, Hämeenlinna		pääsihteri, Helsinki		
Marja-Liisa Lehtonen	94-97	Jouko Vehmas	94-97	ELÄKE-TAPIOLAN
tarjoilija, Pori		toimitusjohtaja, Kouvola		TOIMITUSJOHTAJA
Raimo Leivo	96-97			Asmo Kalpala
toimitusjohtaja, Tampere		ELÄKE-TAPIOLAN		
Pentti Levo	95-98	TILINTARKASTAJAT		
puheenjohtaja, Helsinki		<i>Varsinaiset tilintarkastajat</i>		
Aulis Lindell	95-98	Mauno Tervo		
kauppaneuvos, Helsinki		ekonomi, KHT		
Erkki Luhta	95-98	SVH Coopers & Lybrand Oy ,		
johtaja, Vaasa		KHT-yhteisö		
		<i>Varatilintarkastajat</i>		
		Ulla Holmström		
		diplomiekonomi, KHT		
		Jari Miikkulainen		
		kauppateiden maisteri, KHT		

**Hallintoneuvoston jäsenten toimikausi vaihtuu yhtiökokouksessa*

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 1996

Eläke-Tapiolan toimintaa vuonna 1996 sävyttivät lukuisten lainmuutosten voimaansano ja osallistuminen eläkejärjestelmän kehittämiseen. Asiakshankinnan onnistuminen näkyi hyvänä siirtoliikkeen tuloksena. Vakavaraisuus vahvistui sijoitusrakenteen edellyttämälle tasolle.

Eläkevakuutusosakeyhtiö Kansan erityinen selvityspesä luovutti 1.1.1997 Eläke-Kansan vakuutuskannan työeläkevakuutusyhtiöille. Kanta käsitti sekä jo maksussa olevia eläkkeitä että Eläke-Kansassa päättyneisiin vakuutuksiin liittyneitä vapaakirjoja.

Eläke-Tapiolaan siirtyi vastuovelkaa noin 330 miljoonaa markkaa. Sen katteeksi siirtyi omaisuutta noin 60 miljoonaa markkaa. Selvityspesään jäänyt omaisuus siirtyy myöhemmin. Jos omaisuus ei riitä kattamaan siirtynyttä vastuovelkaa, peritään puuttuva osuus osana työeläkemaksua.

Vuonna 1996 TEL-vakuutusten maksutaso nousi 0,5 %-yksikköä ja oli keskimäärin 21,1 prosenttia, johon sisältyy työntekijöiden 4,3 prosenttiyksikön maksuosuus. YEL-vakuutusten maksutaso nousi 0,2 prosenttiyksikköä eli 20,4 prosenttiin.

Eläke-Tapiolan vakuutuskannan kehitys:

	Lukumäärä 31.12.1996	Muutos %
TEL-vakuutettuja	118 200	+4
YEL-vakuutettuja	31 100	+1
TEL-lisäeläkevakuutettuja	6 700	-1
YEL-lisäeläkevakuutettuja	70	-3
Maksettavia TEL-eläkkeitä	64 500	+6
Maksettavia YEL-eläkkeitä	15 100	+3
Eläkehakemuksia v. 1996	6 040	-1

VAKUUTUSTOIMINTA

Vakuutusmaksutulo

Eläke-Tapiolan kokonaismaksutulo oli 3 151 miljoonaa markkaa, eli 4,7 prosenttia enemmän kuin lakisääteisten työeläkevakuutusten maksutulo vuonna 1995. Maksutuloa vähensivät yhtiön selvästi keskimääräistä suuremmat maksualennukset.

Yhtiön markkinaosuus laski jonkin verran.

Luottotappiot saamatta jääneistä vakuutusmaksuista olivat 87 miljoonaa markkaa eli 32 miljoonaa markkaa enemmän kuin vuonna 1995. Luottotappioista TEL-vakuutusten osuus on 60 miljoonaa markkaa ja YEL-vakuutusten 27 miljoonaa markkaa. YEL:n maksutappioista kuten muistakin YEL-menoista vastaa viime kädessä valtio, jos YEL-maksut eivät niihin riitä. Tapiolan käytäntönä on kirjata saatava kokonaan luottotappioksi heti, kun konkursivalvonta on suoritettu tai varattomuutta koskevat asiaperit on saatu yhtiöön.

Maksetut korvaukset

Eläke-Tapiola maksoi eläkkeitä yhteensä 2 651 miljoonaa markkaa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 197 miljoonaa markkaa eli 8,0 %.

Vuoden 1996 TEL- ja YEL-eläkkeiden indeksikorotukset olivat yli 65-vuotiaille 1,5 % ja alle 65-vuotiaille 2,8 %.

SIOJITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 1 037 miljoonaa markkaa, mikä oli 2,4 % enemmän kuin vuonna 1995. Korkotuotot kuluilla vähennettynä olivat 1 065 miljoonaa markkaa, mikä on 1,5 % alle edellisen vuoden tason. Myyntivoitot olivat 22 miljoonaa markkaa, kun ne edellisenä vuonna olivat 4 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten arvonalennuserä oli 39 miljoonaa markkaa, josta 28 miljoonaa markkaa tehtiin kiinteistöihin ja 2 miljoonaa markkaa osakkeisiin. Rahoitusmarkkinavälineiden ja lainasaamisten arvonalennuksia kirjattiin yhteensä 9 miljoonaa markkaa. Alennukset on tehty täysimääräisinä

Eläke-Tapiolan hallitus koolla maaliskuussa 1997. Oikealta henkilöstöjohtaja **Aino Toikka**, varatoimitusjohtaja **Pauli Torkko**, johtaja **Eeva-Liisa Inkeroinen**, toimitusjohtaja **Matti Sutinen**, toimitusjohtaja **Seppo Maskonen**, toimitusjohtaja **Raimo Vuorinen**, toimitusjohtaja **Pertti Heikkala**, puheenjohtaja **Maj-Len Remahl**, pääjohtaja **Asmo Kalpala**, johtaja **Tom Liljeström**, toiminnanjohtaja **Pekka Rinne**, asiantuntijalääkäri **Kari Kaukinen**, ekonomisti **Ismo Luimula**, puheenjohtaja **Esa Härmälä**, varatoimitusjohtaja **Alpo Mustonen** ja johtaja **Antti Calonius**.

ja yleisen korkotason kehitystä seuraten.

Aikaisempien vuosien arvonalennusten palautukset lisäsivät sijoitustoiminnan tuottoja 11 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten määrä oli kirjanpitoarvoin laskettuna vuoden päätyessä 15 169 miljoonaa markkaa ja käyvin arvoin 16 090 miljoonaa markkaa.

LIIEKULUT

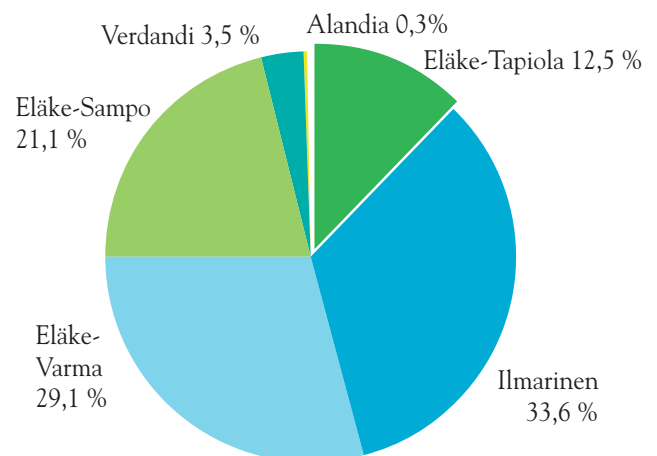
Tuloslaskelman liiekekulut ovat 57 miljoonaa markkaa, eli 2 miljoonaa markkaa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Kokonaisliiekekuluissa on huomioitu kirjatut poistot 3 miljoonaa markkaa ja toimintokohtainen osa liiekekuluista on siirretty korvaus- ja sijoituskuluihin. Palkkojen ja palkkioiden ryhmä oli 0,9 prosenttia suurempi kuin edellisellä vuonna.

Satunnaisiin kuluihin on kirjattu aikaisempiin vuosiin kohdistuvaa eläkevakuutusmaksua 4 miljoonaa markkaa.

Lakisääteliset maksut olivat 54 miljoonaa markkaa. Niissä on Eläketurvakeskuksen kustannusosuutta 14 miljoonaa markkaa ja Eläketurvakeskuksen luottovakuutuksen tappio

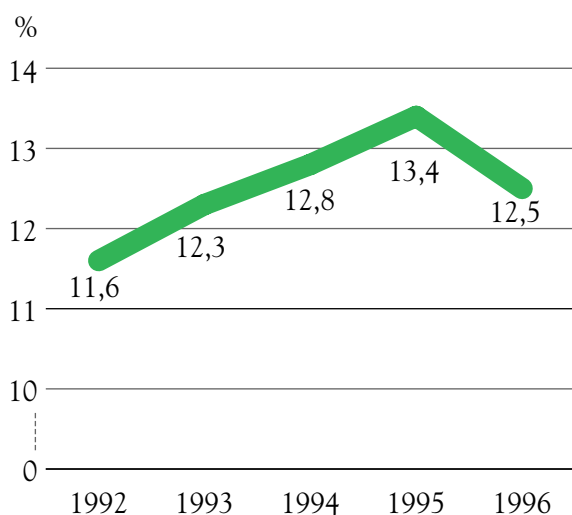
ELÄKEVAKUUTUS- YHTIÖIDEN MARKKINAOSUUDET 1996

Ennakkotieto TEL- ja YEL-vakuutukset.
Yhtiöiden yhteenlasketut maksutulot
24,5 mrd. markkaa

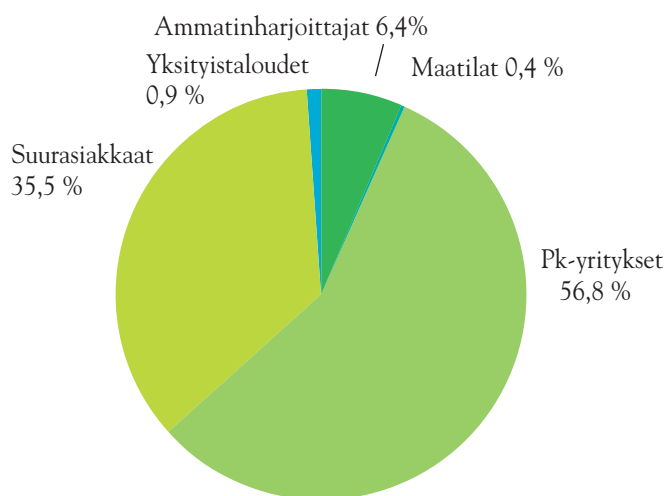

ELÄKE-TAPIOLAN MARKKINAOSUUSKEHITYS

TEL- ja YEL-vakuutukset.

ELÄKE-TAPIOLAN MAKSUTULON JAKAUMA ASIAKASRYHMITÄIN 1996

peittämiseksi kerättyä maksua 40 miljoonaa markkaa.

Yhtiön tehtäviä hoitava henkilöstö oli toimitusjohtajaa ja varatoimitusjohtajaa lukuunottamatta Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan palveluksessa. Näistä palveluksista maksetut erät sisältyvät yhtiön liikekulujen vastaaviin eriin samoin kuin jos henkilöstö olisi ollut suoraan yhtiön palveluksessa.

Maksetut palkat ja palkkiot hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle olivat 2 157 356,00 markkaa. Muut palkat ja palkkiot olivat yhteensä 30 376 761,79 markkaa. Maksetut palkat ja palkkiot olivat yhteensä 32 534 117,79 markkaa.

TILIKAUDEN TULOS

Yhtiön 353 miljoonan markan tulosta voidaan pitää erittäin hyvänä. Vastaava kokonaistulos vuonna 1995 oli 388 miljoonaa markkaa.

Varsinaista vakuustointia kuvaava riskiliikkeen tulos 139 miljoonaa markkaa on edellisvuoden tasolla. Maksutappioliikkeen tulos oli tappiollinen 8 miljoonaa markkaa ja heikkeni kasvaneiden luottotappioiden johdosta. Muu riskiliikkeen tulos muodostuu edellisvuotista paremmaksi.

ELÄKE-TAPIOLAN TALOUDELLINEN KEHITYS TUNNUSLUKUINA

	1996	1995	1994
VAKAVARAISUUS			
Toimintapääoma, Mmk	1 403	930	473
Vähimmäistoimintapääoma, Mmk	74	69	66
Vakavaraisuusaste %	108,6	106,2	103,5
Tasointuvastuu, Mmk	412	175	91
Tasointuvastuu % ylärajastaan	23,9	11,5	7,3
Ositettu lisävakuutusvastuu, Mmk	313	258	163
TEHOKKUUS			
*)Liikekulut, Mmk	78	79	78
% kuormitustulosta	73,6	74,1	72,2
% vakuutusmaksutulosta	2,6	2,7	3,0
YHTIÖN KOKO			
Kokonaisvakuutusmaksutulo, Mmk	3 151	3 010	2 659
Liikevaihto, Mmk	4 323	4 154	3 689
Vastuuvelan määrä, Mmk	16 486	15 124	13 734
Taseen loppusumma, Mmk	16 925	15 673	14 297

Käsitteiden määritelmät ja tunnuslukujen laskenta-kaavat on esitetty Lukijan oppaassa sivulla 139.

*) Tässä liikekulut sisältävät myös sijoitustoiminnan ja korvaustoiminnan liikekulut.

ELÄKE-TAPIOLAN
TULOSANALYYSI

VUOTUINEN	1996	1995	1994
KOKONAISTUOTTO	Mmk	Mmk	Mmk
Sijoitustoiminnan nettotuotot	1 045	1 021	872
Muut korkoerät	55	77	111
Vastuuvelan korkovaatimus	-917	- 878	- 901
Sijoitustoiminnan tulos	183	220	82
Maksun hoitokustannusosat	110	105	106
Muut tuotot	3	4	4
Toimintokohtaiset liikemenot ilman poistoja	-76	-75	-75
Poistot käyttöomaisuudesta	-3	-4	-3
Välittömät verot	-1	-1	-1
Muut kulut	-4	-1	-1
Hoitokustannustulos	30	28	31
TULOSANALYYSI			
Riskiliikkeen tulos	139	140	-38
Sijoitustoiminnan tulos	183	220	82
Hoitokustannustulos	30	28	31
Tulos yhteensä	353	388	74
Tuloksen käyttö			
Varausten muutos	-72	14	46
Tasoisvastuun muutos	139	205	-38
Siirto ositettuun lisävakuutusvastuuseen	113	166	64
Siirto osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen	169	-	-
Tilikauden ylijäämä	3	3	3
SIJOITUSTEN TUOTTO		Tuotto% käyväälle arvolle	Tuotto% kirjanpito arvolle
1996	Mmk		
Nettotuotto tuloslaskelmassa	1 037	6,8	7,2
Arvostuserien muutos	400	2,6	2,8
Yhteensä	1 438	9,5	9,9

KOKONAISTULOS

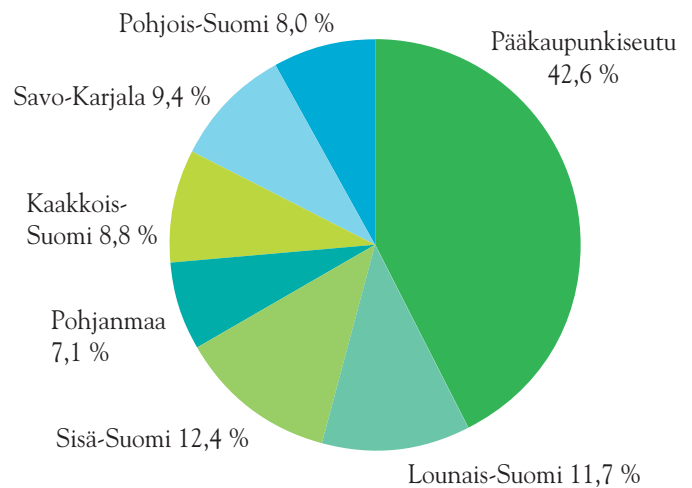
Arvostuserien muutokset mukaanlukien yhtiön tulos oli 753 miljoonaa markkaa (832 Mmk vuonna 1995).

Kustannustehokkuutta kuvaava kustannusliike oli 30 miljoonaa markkaa voitollinen, kun se edellisenä vuotena oli 28 miljoonaa markkaa voitollinen. Kun arvonalennukset ja niiden palautukset otetaan huomioon, oli sijoitustoiminnan tulos 183 miljoonaa markkaa, edellisenä vuotena 220 miljoonaa markkaa.

Kustannusliikkeen ja sijoitustoiminnan tulos yhteensä oli siis 213 miljoonaa markkaa voitollinen, kun se edellisvuonna oli 248 miljoonaa markkaa voitollinen. Ilman arvonalen-

ELÄKE-TAPIOLAN
MAKSUTULON JAKAUMA
ALUEITTAIN 1996

Asiakkaiden kotikunnan mukaan sisältäen myös suurasiakkaat

nuksia ja niiden palautuksia tulos oli 246 miljoonaa markkaa, kun se edellisenä vuotena oli 302 miljoonaa markkaa. Tuloksesta varataan asiakkaille maksualennuksiin 113 miljoonaa markkaa.

Asiakkaiden maksualennuksiin käytettävä ositettu lisävakuutusvastuu oli vuoden lopussa suuruudeltaan 313 miljoonaa markkaa, ja vuoden 1997 TEL-vakuutusmaksualennuksiin käytetään yli 94 miljoonaa markkaa. Eläkejärjestelmässä käyttöön otettu uusi vakavaraisuuserä, osittamaton lisävakuutusvastuu, oli vuoden 1996 lopussa 169 miljoonaa markkaa.

Omaisuuksien käyvät arvot on laskettu varovaisuuden periaatetta noudattaen tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa tarkemmin selostetulla tavalla.

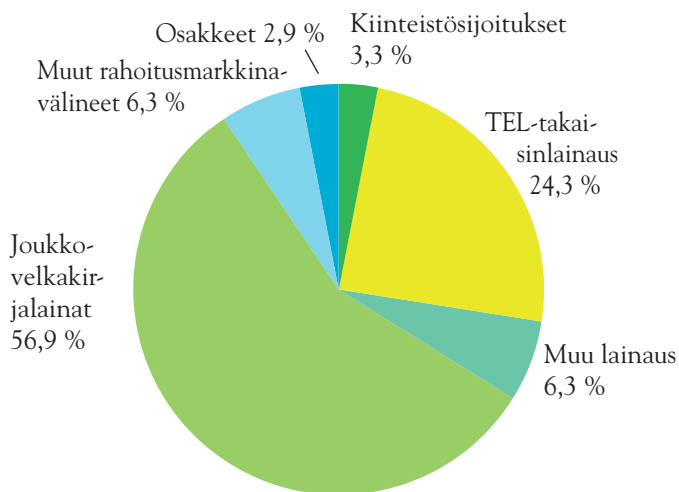
Poistot, yhteensä 3 miljoonaa markkaa kirjattiin suunnitelman mukaisina. Elinkeinoverolain sallimat poistot on tehty täysimääräisinä. Luottotappiovaraus tehtiin maksimimääräisenä. Supistuneen lainakannan takia se kuitenkin purkautui 72 miljoonaa markkaa.

Yhtiön osuus Tapiola-yhtiöiden henkilöstörahoon h.r. siirrettävästä voittopalkkioerästä on 976 023,53 markkaa. Se on laskettu enimmäismäärän mukaan ja sisältyy tuloslaskelmassa muiden kulujen erään.

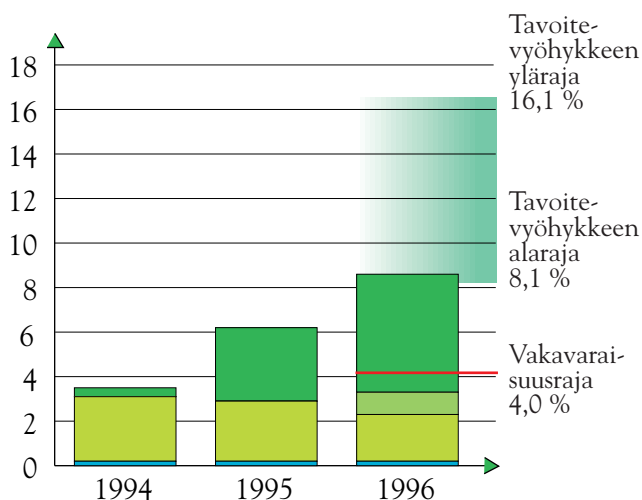
Tilinpäätös osoittaa 3 327 041,00 markan suuruisia ylijäämiä. Hallitus ehdottaa ylijäämää käytettäväksi siten, että takuupääomalle maksetaan korkoa 8 prosenttia eli 384 000,00 markkaa, varmuusrahastoon siirretään 2 940 000,00 markkaa ja käyttörahastoon 3 041,00 markkaa. Taseen loppusumma on 16 925 084 802,68 markkaa.

ELÄKE-TAPIOLAN SIOITUSTEN JAKAUMA

Käypä arvo 31.12.1996 Mmk 16 090

ELÄKE-TAPIOLAN VAKAVARAISUUDEN KEHITTYMINEN SUHTEESSA VASTUUVELKAAN

Kuio kertoo, että Eläke-Tapiolan vakavaraisuus on noussut selvästi uusien vakavaraisuusvaatimusten mukaiselle tavoitevyöhykkeelle.

Konsernitilin päätös

Eläke-Tapiolan konserniin sisältyy 31.12.1996 emoyhtiön Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan lisäksi kaksikymmentä asunto- ja kiinteistöyhtiötä tytäryhtiöinä.

Tilikauden aikana yhtiöön on tullut siten viisitoista tytäryhtiötä, joista kaksi yhtiötä ei ole vaikuttanut konsernituloksen muodostumiseen.

Osakkuusyhtiöitä olivat Tapiolan Arvo-osuus Oy, Vakuutusneuvonta Aura Oy, Vakuutusneuvonta Pohja Oy ja Suomen Metsäsijoitus.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vakuutusmaksutulo

Konsernin kokonaisvakuutusmaksutulo oli 3 151 miljoonaa markkaa, missä oli kasvua 4,7 %.

Maksetut eläkkeet

Konsernin maksamat eläkkeet olivat yhteensä 2 651 miljoonaa markkaa. Lisäystä edellisvuodesta oli 8,0 %.

SIOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 1 032 miljoonaa markkaa, missä kasvua oli 1,9 %. Kertymään sisältyy kiinteistöihin tehtyjä arvonalennuksia 33 miljoonaa markkaa sekä muita arvonalennuksia 11 miljoonaa markkaa. Arvonalennuksia palautui myös 14 miljoonaa markkaa ja myyntivoittoja kirjattiin 23 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten määrä oli kirjanpitoarvoin laskettuna vuoden lopussa 15 280 miljoonaa markkaa ja käypä arvo 16 208 miljoonaa markkaa.

LIIEKULUT

Konsernin liikekulut olivat 57 miljoonaa markkaa ja lakisäänteiset maksut 54 miljoonaa markkaa. Edellisestä vuodesta liikekulut laskivat kaksi miljoonaa markkaa.

Palkat ja palkkiot kasvoivat yhteensä 0,9 %. Satunnaisiin kuluihin on kirjattu aikaisempiin vuosiin kohdistuvaa eläkevakuutusmaksua 4 miljoonaa markkaa.

TILIKAUDEN TULOS

Konsernin toiminnallinen tulos oli erittäin hyvä, 353 miljoonaa markkaa. Poistot yhteensä 12 miljoonaa markkaa kirjattiin suunnitelman mukaisina. Pienentyneen lainakan seurauksena luottotappiovarausta purettiin 72 miljoonalla markalla. Varaus on tehty täysimääräisenä.

Tilikauden tappio 5 237 138,82 markkaa sisältää konsernin liikearvon poiston ja taseen loppusumma on 17 003 332 906,37 markkaa.

Kiinteistökannan arvot, tuotto ja tyhjillään olevat tilat 31.12.1996

Kiinteistökanta, 1000 mk

Käypä arvo	821 040
Kirjanpitoarvo ja lainat	774 449
Arvostusero	46 591

Kiinteistö- tyyppi	Käypä arvo 1 000 mk	Käypä arvo mk/m ²	Nettotuotto 1 000 mk	Nettotuotto %	Potentiaalinen nettotuotto*) %	Vuokrattava huoneistoala m ²	Tyhjyysaste %
Toimitilakiinteistöt							
Liike- ja toimistokiinteistöt							
- ulkopuolisille vuokratut	280 088	8 029	18 586	6,6	7,2	34 886	1,4
- omassa käytössä olevat **)	29 563	6 945	3 498	11,8	11,8	4 257	0,0
Teollisuuskiinteistöt	42 028	4 157	3 520	8,4	8,4	10 110	0,0
Yhteensä	351 679	7 140	25 604	7,3	7,8	49 253	1,0
Asuinkiinteistöt ***)	229 161	5 669	15 348	6,7	7,1	40 424	4,5
Muut kiinteistöt ja tilat							
Rakenteilla olevat	79 641						
Kesken vuotta hankitut	64 622						
Tontit ilman rakennuksia	44 540						
Kiinteistösijoitusyhtiöiden osakkeet	51 397						
Yhteensä	240 200					20 881	
KIINTEISTÖKANTA	821 040					110 558	

*)Potentiaaliseen nettotuottoon on lisätty tyhjien tilojen laskennallinen bruttovuokra, joka on keskimäärin

51 mk/m²/kk

**)Omassa käytössä olevien tilojen laskennallinen bruttovuokra on keskimäärin

69 mk/m²/kk

***)Asuinkiinteistöjen nettotuottoihin on lisätty valtion maksamaa korkotukea

6 063 000 mk

Toimitilakiinteistöjä oli keskimäärin tyhjänä vuoden aikana

4,7 %

Rahoituslaskelma

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
Varojen lähteet:				
Tulorahoitus				
Tappio (Voitto) ennen korkokuluja, satunnaiseriä, varauksia ja veroja	-63 374	18 764	-71 154	17 739
Satunnaiset kulut	-4 298	-	-4 298	-
Oikaisuerät:				
Vastuuvelan muutokset	1 362 312	1 389 813	1 362 312	1 389 813
Pakollisen vastuuvajauksen muutos	40 063	-17 717	40 063	-17 717
Sijoitusten arvonalennukset ja arvonorotukset	28 238	53 116	30 329	53 116
Poistot	2 706	4 151	11 958	5 598
	1 365 648	1 448 126	1 369 209	1 448 549
Pääomarahoitus				
Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero	-	-	383	-
Oman pääoman lisäys	-	-	4 698	-
	-	-	5 081	-
Varojen lähteet yhteensä	1 365 648	1 448 126	1 374 290	1 448 549
Varojen käyttö:				
Voitonjako				
Verot	872	1 218	873	1 218
Takuupääoman korko	384	384	384	384
Muu voitonjako	5	-	5	-
	1 261	1 602	1 262	1 602
Sijoitukset				
Sijoitusten lisäys (netto)	1 414 698	936 526	1 537 279	940 161
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäys (netto)	7 380	6 137	7 933	7 055
	1 422 079	942 662	1 545 212	947 216
Varojen käyttö yhteensä	1 423 339	944 265	1 546 474	948 818
Liikepääoman vähennys/lisäys	-57 692	503 861	-172 184	499 731
Liikepääoman muutos				
Saamisten muutos	-170 018	3 159	-206 625	3 885
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	38 820	2 422	38 924	2 422
Siirtosaamisten muutos	31 894	468 001	31 874	468 002
Velkojen muutos	49 484	8 426	-28 345	3 566
Siirtovelkojen muutos	-7 873	21 854	-8 011	21 855
Liikepääoman vähennys/lisäys	-57 692	503 861	-172 184	499 731

Tuloslaskelma

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni		
	1996	1995	1996	1995	
Vakuutustekninen laskelma:					
Vakuutusmaksutulo	* 1	3 064 376	2 955 461	3 064 376	2 955 461
Sijoitustoiminnan tuotot	4	1 169 285	1 144 181	1 172 001	1 143 143
Korvauskulut					
Maksetut korvaukset	2	-2 650 829	-2 453 917	-2 650 829	-2 453 917
Korvausvastuun muutos		-263 101	-477 584	-263 101	-477 584
		-2 913 931	-2 931 501	-2 913 931	-2 931 501
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-1 099 211	-912 229	-1 099 211	-912 229
Vastuuvajauksen muutos					
Pakollinen vastuuvajaus		-40 063	17 717	-40 063	17 717
Lakisäätteiset maksut		-53 914	-64 320	-53 914	-64 320
Liikekulut	3	-57 066	-59 349	-57 066	-59 349
Sijoitustoiminnan kulut	4	-131 841	-130 592	-140 329	-130 287
Vakuutustekninen kate		-62 364	19 369	-68 136	18 636
Muu kuin vakuutustekninen laskelma:					
Muut tuotot					
Konsernireservin vähennys		-	-	229	7
Muut tuotot		19	12	19	12
		19	12	248	19
Muut kulut					
Konserniliikearvon poisto		-	-	-2 013	-253
Muut kulut		-1 029	-617	-1 029	-617
		-1 029	-617	-3 042	-870
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta					
Tilikauden verot		-953	-1 218	-954	-1 218
Aikaisempien tilikausien verot		81	0	82	0
		-872	-1 218	-872	-1 218
Osuus osakkuusyritysten tappiosta verojen jälkeen				-224	-46
Tappio/Voitto varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen		-64 245	17 546	-72 027	16 521
Satunnaiset kulut					
Eläkevakuutusmaksut		-4 298	-	-4 298	-
Tappio/Voitto satunnaiserien jälkeen		-68 543	17 546	-76 325	16 521
Poistoeron lisäys		-	-	-709	-
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys		71 870	-14 396	71 797	-14 396
		71 870	-14 396	71 088	-14 396
Tilikauden voitto/Konsernin tilikauden tappio/voitto		3 327	3 150	-5 237	2 125

* Viittaus liitetiedon numeroon

Tuloslaskelman liitteet

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
1 Vakuutusmaksutulo				
Ensivakuutus				
TEL:n mukainen perusvakuutus				
Työnantajan osuus	2 164 442	2 103 931	2 164 442	2 103 931
Työntekijän osuus	581 575	510 080	581 575	510 080
	2 746 017	2 614 011	2 746 017	2 614 011
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	27 670	28 326	27 670	28 326
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	372 591	363 770	372 591	363 770
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	3 771	3 351	3 771	3 351
	3 150 049	3 009 459	3 150 049	3 009 459
Valtion eläkerahastoon suoritettava siirtymämaksu	998	816	998	816
Kokonaisvakuutusmaksutulo	3 151 047	3 010 275	3 151 047	3 010 275
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	-86 549	-54 731	-86 549	-54 731
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	3 064 498	2 955 543	3 064 498	2 955 543
Jälleenvakuuttajien osuus	-122	-82	-122	-82
Vakuutusmaksutulo	3 064 376	2 955 461	3 064 376	2 955 461

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
2 Maksetut korvaukset				
Ensivakuutus				
Maksettu eläkkeensaajille				
TEL:n mukainen perusvakuutus	2 151 557	2 026 365	2 151 557	2 026 365
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	42 145	40 090	42 145	40 090
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	458 256	433 577	458 256	433 577
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	3 504	3 535	3 504	3 535
	2 655 462	2 503 568	2 655 462	2 503 568
Maksettu/saatu vastuunjakokorvauksia				
TEL-eläkkeet	22 747	-24 636	22 747	-24 636
YEL-eläkkeet	-39 305	-36 574	-39 305	-36 574
	-16 558	-61 210	-16 558	-61 210
	2 638 903	2 442 358	2 638 903	2 442 358
Korvaustoiminnon hoitokulut	11 945	11 492	11 945	11 492
Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta	2 650 848	2 453 850	2 650 848	2 453 850
Jälleenvakuuttajien osuus	-19	67	-19	67
Maksetut korvaukset yhteensä	2 650 829	2 453 917	2 650 829	2 453 917
Rintamaveteraanien varhaiseläke				
Rintamaveteraaneille rintamaveteraanien varhaiseläkelain perusteella maksetut eläkkeet				
	2	29	2	29
1 ja 2 Jälleenvakuuttajien osuus				
Vakuutusmaksutulo	-122	-82	-122	-82
Maksetut korvaukset	19	-67	19	-67

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
3 Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset	11 945	11 492	11 945	11 492
Liikekulut	57 066	59 349	57 066	59 349
Sijoitustoiminnan kulut	8 844	7 823	8 844	7 823
Muut kulut	1 027	617	1 027	617
Yhteensä	78 882	79 280	78 882	79 280
3.1 Toimintokohtaiset poistot				
Maksetut korvaukset	87	98	87	98
Liikekulut	1 805	3 576	1 805	3 576
Sijoitustoiminnan kulut	813	477	813	477
Yhteensä	2 706	4 151	2 706	4 151
3.2 Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	32 059	31 772	32 075	31 772
Luontoisetujen raha-arvo	1 235	1 034	1 235	1 034
Eläkekulut	6 579	6 618	6 582	6 618
Muut henkilösivukulut	3 092	3 447	3 099	3 447
Yhteensä	42 966	42 870	42 991	42 870
3.3 Tuloslaskelman erä liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutusten palkkiot	458	724	458	724
Muut vakuutusten hankintamenot	17 842	19 876	17 842	19 876
	18 300	20 600	18 300	20 600
Vakuutusten hoitokulut	22 206	20 496	22 206	20 496
Hallintokulut	16 597	18 267	16 597	18 267
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot	-38	-15	-38	-15
Yhteensä	57 066	59 349	57 066	59 349

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
4 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
Sijoitustoiminnan tuotot:				
Tuotot sijoituksista konserniyrityksiin				
Korkotuotot	287	-		
Tuotot kiinteistösjoituksista konserniyrityksiin				
Korkotuotot	3 968	1 187		
Tuotot kiinteistösjoituksista muihin yrityksiin				
Korkotuotot	-	-	360	-
Muut tuotot	51 441	51 207	55 150	51 250
	51 441	51 207	55 510	51 250
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	8 793	879	8 793	879
Korkotuotot	1 068 094	1 082 104	1 068 094	1 082 208
Muut tuotot	2 663	-	2 665	-
	1 079 550	1 082 982	1 079 553	1 083 087
Yhteensä	1 135 247	1 135 376	1 135 063	1 134 337
Palautuneet arvonalennukset	10 983	3 647	13 883	3 647
Myyntivoitot	23 055	5 158	23 055	5 158
Yhteensä	1 169 285	1 144 181	1 172 001	1 143 143
Sijoitustoiminnan kulut:				
Kulut kiinteistösjoituksista				
Konserniyritykset	-11 728	-2 894		
Muut yritykset	-29 841	-28 518	-34 296	-29 330
	-41 570	-31 412	-34 296	-29 330
Kulut muista sijoituksista	-46 544	-40 088	-46 544	-40 088
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut, konserni	-3 461	-1 170	-4 980	-1 498
	-50 005	-41 258	-51 524	-41 586
Yhteensä	-91 575	-72 669	-85 821	-70 916
Arvonalennukset ja poistot				
Arvonalennukset	-39 221	-56 763	-44 211	-56 763
Rakennusten suunnitelmapoistot	-	-	-9 252	-1 448
	-39 221	-56 763	-53 463	-58 211
Myyntitappiot	-1 045	-1 160	-1 045	-1 160
Yhteensä	-131 841	-130 592	-140 329	-130 287
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonorotuksia ja niiden oikaisua	1 037 444	1 013 589	1 031 672	1 012 856
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	1 037 444	1 013 589	1 031 672	1 012 856
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys	953	220	953	220

Tase

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
VASTAAVAA				
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>				
Konserniliikearvo			1 471	918
Muut pitkävaikutteiset menot	8	29 159	29 159	24 590
		29 159	30 630	25 509
<i>Sijoitukset</i>	5			
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	6	454 644	464 429	506 923
Lainasaamiset konserniyrityksiltä		90 862	41 302	
		545 506	657 592	506 923
Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus				
Muut osakkeet ja osuudet	7	8 510	8 510	7 306
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	7	317 658	201 514	317 662
Rahoitusmarkkinavälineet		8 936 040	6 563 394	8 936 040
Kiinnelainasaamiset	10	944 225	1 469 464	944 225
Muut lainasaamiset	9.10	3 895 371	4 760 740	4 760 740
Talletukset		488 326	270 000	488 326
Muut sijoitukset		33 280	3 102	3 102
		14 614 900	13 268 214	14 615 238
		15 168 916	13 782 455	13 782 438
<i>Vastuuvajaus</i>				
Pakollinen vastuuvajaus		215 239	215 239	255 302
<i>Saamiset</i>				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta		328 957	581 395	328 957
Muut saamiset		83 134	714	48 604
		412 092	582 109	584 187
<i>Muu omaisuus</i>				
Aineelliset hyödykkeet				
Kalusto	8	143	37	143
Muut aineelliset hyödykkeet		133	133	133
		276	170	170
Rahat ja pankkisaamiset		41 242	2 422	41 346
		41 518	2 592	2 592
<i>Siirtosaamiset</i>				
Korot ja vuokrat		640 204	602 828	640 185
Muut siirtosaamiset		417 958	423 440	417 958
		1 058 162	1 026 268	1 058 143
		16 925 085	15 673 316	15 676 297

Tase

1 000 mk		Emoyhtiö		Konserni	
		1996	1995	1996	1995
VASTATTAVAA		1996	1995	1996	1995
<i>Oma pääoma</i>	11				
Sidottu					
Pohjarahasto		5 000	5 000	5 000	5 000
Takuupääoma		4 800	4 800	4 800	4 800
Arvonkorotusrahasto		-	-	600	-
		9 800	9 800	10 400	9 800
Vapaa					
Varmuusrahasto		16 510	13 750	16 510	13 750
Käyttörahasto		274	273	274	273
Konsernin edellisten tilikausien voitto/tappio				1 629	-1 444
Tilikauden voitto/tappio		3 327	3 150	-5 237	2 125
		20 111	17 173	13 176	14 704
		29 911	26 973	23 576	24 504
<i>Varaukset</i>					
Kertynyt poistoero		-	-	1 092	-
Vapaaehtoiset varaukset	12	336 350	408 220	336 423	408 220
		336 350	408 220	337 515	408 220
<i>Vakuutustekninen vastuuvelka</i>					
Vakuutusmaksuvastuu		10 954 625	9 855 414	10 954 625	9 855 414
Korvausvastuu		5 531 591	5 268 490	5 531 591	5 268 490
		16 486 216	15 123 904	16 486 216	15 123 904
<i>Velat</i>					
Muut velat		2 328	51 812	85 608	57 262
<i>Saadut ennakot ja siirtovelat</i>		70 280	62 407	70 418	62 407
		16 925 085	15 673 316	17 003 333	15 676 297

Taseen liitteet

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1996						
	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoiotukset						
Kiinteistöt	-	-	-	293 370	293 370	323 262
Konserniyhtiöosakkeet	90 422	90 422	113 390			
Muut kiinteistöosakkeet	359 228	364 222	387 847	359 228	364 222	387 847
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	90 862	90 862	90 862			
	540 511	545 506	592 099	652 597	657 592	711 109
Yritykset, joissa on merkittävä omistusosuus						
Muut osakkeet ja osuudet	8 510	8 510	8 510	7 306	7 306	7 306
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	317 658	317 658	445 689	317 662	317 662	445 693
Rahoitusmarkkinavälineet	8 936 040	8 936 040	9 682 123	8 936 040	8 936 040	9 682 123
Kiinnelainasaamiset	944 225	944 225	944 225	944 225	944 225	944 225
Muut lainasaamiset	3 895 371	3 895 371	3 895 371	3 895 421	3 895 421	3 895 421
Talletukset	488 326	488 326	488 326	488 326	488 326	488 326
Muut sijoitukset	33 280	33 280	33 280	33 564	33 564	33 564
	14 614 900	14 614 900	15 489 014	14 615 238	14 615 238	15 489 352
	15 163 921	15 168 916	16 089 623	15 275 142	15 280 137	16 207 767
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)	-108 641			-108 641		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		-			-	
Muita arvonkorotuksia		4 995			4 995	
		<u>4 995</u>			<u>4 995</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>920 707</u>			<u>927 631</u>

Taseen liitteet

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1995						
	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoitukset						
Kiinteistöt	-	-	-	56 380	56 380	56 861
Konserniyhtiöosakkeet	13 886	13 886	15 559			
Muut kiinteistöosakkeet	445 549	450 543	500 022	445 549	450 543	500 022
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	41 302	41 302	41 302			
	500 736	505 731	556 883	501 928	506 923	556 883
Konserniyritykset						
Muut osakkeet ja osuudet	8 510	8 510	8 510	7 301	7 301	7 301
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	201 514	201 514	218 557	201 514	201 514	218 557
Rahoitusmarkkinavälineet	6 563 394	6 563 394	7 015 165	6 563 394	6 563 394	7 015 165
Kiinnelainasaamiset	1 469 464	1 469 464	1 469 464	1 469 464	1 469 464	1 469 464
Muut lainasaamiset	4 760 740	4 760 740	4 760 740	4 760 740	4 760 740	4 760 740
Talletukset	270 000	270 000	270 000	270 000	270 000	270 000
Muut sijoitukset	3 102	3 102	3 102	3 102	3 102	3 102
	13 268 214	13 268 214	13 737 029	13 268 214	13 268 214	13 737 029
	13 777 460	13 782 455	14 302 422	13 777 443	13 782 438	14 301 213
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)	-47 092			-47 092		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		-			-	
Muita arvonkorotuksia		4 995			4 995	
		4 995			4 995	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			519 967			518 775

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
6 Kiinteistösijoitusten muutokset				
31.12.1996				
	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Lainasaamiset konserni- yrityksiltä	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet
Hankintameno 1.1.	613 209	41 302	47 570	609 691
Lisäykset	28 301	51 120	174 733	83 078
Vähennykset	-9 686	-1 560		-84 536
Hankintameno 31.12.	631 824	90 862	222 303	608 233
Arvonkorotukset 1.1.	4 995		-	4 995
Arvonkorotukset 31.12.	4 995		-	4 995
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1	153 775		1 558	153 775
Suunnitelmapoistot / arvonlennukset ja palautuneet arvonlennukset	28 400		14 750	25 500
Vähennykset	-		-	-17 645
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 31.12.	182 175	-	16 308	161 630
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen / arvonlennusten jälkeen 31.12.	454 644	90 862	205 995	451 597
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.			-	
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot			1 092	
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.			1 092	
Rakennusten arvo kokonaispoistojen jälkeen 31.12.			204 903	
6 Kiinteistösijoitusten muutokset				
31.12.1995				
	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Lainasaamiset konserni- yrityksiltä	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet
Hankintameno 1.1.	613 280	28 898	36 139	604 096
Lisäykset	386	12 404	11 453	6 052
Vähennykset	-458		-23	-458
Hankintameno 31.12.	613 209	41 302	47 570	609 691
Arvonkorotukset 1.1.	4 995			4 995
Arvonkorotukset 31.12.	4 995	-		4 995
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1	115 787		1 293	115 787
Suunnitelmapoistot / arvonlennukset ja palautuneet arvonlennukset	37 988		264	37 988
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 31.12.	153 775	-	1 558	153 775
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen / arvonlennusten jälkeen 31.12.	464 429	41 302	46 012	460 910
Rakennusten arvo kokonaispoistojen jälkeen 31.12.			46 012	

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet				
	1996	1995	1996	1995
Jäljellä oleva hankintameno	30 213	32 313	30 213	32 313
Kirjanpitoarvo	30 213	32 313	30 213	32 313
Käypä arvo	29 563	34 347	29 563	34 347
Konserniyhtiöt				
Yhtiöiden lukumäärä	20	5		
Tilikauden voitto (tappio) yhteensä	1 607	352		
Yhtiöiden oma pääoma yhteensä	75 327	12 792		

7 Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin joissa on merkittävä omistusosuus, sekä muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet

Konserniyritysten osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	8 510	8 510	7 301	7 301
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	8 510	8 510	7 306	7 301

Konserniyritysten osakkeet ja osuudet	Kpl	Omistus- osuus %	Osuus äänistä %	Nimellis- arvo 1000 mk	Emoyhtiö		Konserni		Oma pääoma 1000 mk
					Kirjanpito- arvo 1996 1000 mk	Kirjanpito- arvo 1996 1000 mk	Tilikauden voitto/ tappio 1000 mk		
Tapiolan Arvo-osuus Oy	1000	20,00	20,00	1 000	1 000	890	-166	4 449	
Vakuutusneuvonta Aura Oy	50	33,33	33,33	5	5	9	1	27	
Vakuutusneuvonta Pohja Oy	50	33,33	33,33	5	5	9	1	27	
Suomen Metsäsijoitus Oy	7500	25,00	25,00	7 500	7 500	6 398	152	25 594	
					8 510	7 306			

KESKINÄINEN ELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

Muut sijoitukset Osakkeet ja osuudet	Kotipaikka tai -maa	Kpl	Omistus-	Osuus	Nimellis-	Emoyhtiö	Konserni
			osuus	äänistä	arvo	Kirjanpito-	Kirjanpito-
			%	%	1000 mk	arvo	arvo
						1996	1996
						1000 mk	1000 mk
Aamulehti-yhtymä Oy		83230	0,86	1,56	832	5 794	5 794
Asko Oy		26000	0,37	0,37	1 300	5 156	5 156
Benefon Oy		20000	0,43	0,14	40	1 600	1 600
Ab Chips Oy Ltd		31500	0,94	0,08	315	6 001	6 001
Cultor Oy		44200	0,19	0,28	530	6 788	6 788
Efore Oy Ab		50000	3,07	1,17	500	5 767	5 767
MB Equity Fund Ky			5,81	5,81	1 129	1 129	1 129
Espoon Sähkö Oy		145200	0,92	0,92	290	8 223	8 223
Finnair Oy		96500	0,11	0,12	483	3 140	3 140
Finnlines Oy		13500	0,07	0,07	135	1 050	1 050
Finnmezzanine rahasto I K			5,35	5,35	4 100	4 100	4 100
Gyllenberg Small Firm		1963			982	1 020	1 020
Huhtamäki Oy		124135	0,42	0,58	2 483	16 455	16 455
Ilkka Oy		24589	1,51	1,09	246	2 253	2 253
Ingman Foods Oy		4500	0,40	0,45	113	1 263	1 263
Instrumentarium Oy		110000	0,55	0,12	1 100	9 346	9 346
Kauppakaari Oy		25000	0,71	0,71	100	1 081	1 081
Kemira Oy		300000	0,23	0,23	3 000	13 572	13 572
Kone Oy		40600	0,66	0,24	2 030	19 116	19 116
KT-Tietokeskus Oy		4877	0,35	0,35	98	1 512	1 512
Lassila & Tikanoja Oy		34200	0,77	0,77	342	6 109	6 109
Maakuntien Viestintä Oy		10000	3,49	0,80	1 000	1 000	1 000
Metra Oy		131300	0,44	0,45	2 626	23 283	23 283
Oy Metsä-Rauma Ab		288000	3,00	3,00	14 400	30 001	30 001
Metsä-Serla Oy		471000	0,34	0,73	4 710	12 641	12 641
Neste Oy		79500	0,08	0,08	795	6 063	6 063
Nokia Oy Ab		20000	0,01	0,00	100	2 984	2 984
Nokian Renkaat Oy		84800	0,82	0,84	848	3 065	3 065
Norvestia Oy		60000	1,14	0,75	1 200	4 193	4 193
Olvi Oy		22800	1,02	0,25	228	2 452	2 452
Orion-yhtymä Oy		176300	0,35	0,43	1 763	21 352	21 352
Oy Partek Ab		98700	0,24	0,26	987	5 426	5 426
Raision tehtaات Oy Ab		59080	0,36	0,15	591	4 516	4 516
Rautakirja Oy		27588	0,43	0,03	552	4 957	4 957
Sanoma Oy		935	0,22	0,24	94	3 074	3 074
Tamfelt Oy Ab		91400	1,38	0,59	914	5 570	5 570
UPM-Kymmene Oy		56000	0,02	0,02	560	4 529	4 529
Vaisala Oy		11600	0,27	0,06	116	2 062	2 062
Valmet Oy		21000	0,03	0,03	210	1 533	1 533
Werner Söderström-WSOY		45500	0,38	0,09	455	2 839	2 839
Vakuutus Oy Garantia		2960	4,93	4,93	2 960	12 178	12 178
Työväen Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva		200	4,44	2,29	2 000	2 000	2 000

KESKINÄINEN ELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

Muut sijoitukset Osakkeet ja osuudet	Kotipaikka tai -maa	Kpl	Omistus- osuus %	Osuus äänistä %	Nimellis- arvo 1000 mk	Emoyhtiö Kirjanpito- arvo 1996 1000 mk	Konserni Kirjanpito- arvo 1996 1000 mk
Bergman & Beving Ab	Ruotsi	10000				1 315	1 315
Focus Bank A/S	Norja	40000				1 167	1 167
Nycomed A/S	Norja	135000				8 285	8 285
Roche Genusschein	Sveitsi	80				2 800	2 800
Tele Danmark	Tanska	10000				2 232	2 232
Zürich Versicherungs-Reg.	Sveitsi	1000				1 252	1 252
Muut		619556			5 380	24 415	
Muut		619557			5 384		24 419
						317 658	317 662

1 000 mk	Emoyhtiö	Konserni
----------	----------	----------

8 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

31.12.1996

	Aineetto- mat oikeu- det ja pitkä- vaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä	Aineetto- mat oikeu- det ja pitkä- vaikutteiset menot	Konser- niliike- arvo	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1	36 352	686	37 037	36 352	918	686	37 956
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-3 623	-	-3 623	-3 623	-	-	-3 623
Hankinnat	7 213	167	7 380	7 213	14 665	167	22 045
Hankintameno 31.12.	39 941	853	40 794	39 941	15 583	853	56 377
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	11 761	649	12 410	11 761	-	649	12 410
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-3 623	-	-3 623	-3 623	-	-	-3 623
Suunnitelmapoistot	2 645	61	2 706	2 645	14 112	61	16 818
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	10 782	710	11 492	10 782	14 112	710	25 604
Hankintameno suunnitelma- poistojen jälkeen 31.12.	29 159	143	29 302	29 159	1 471	143	30 773
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	29 159	143	29 302	29 159	1 471	143	30 773

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni			
8 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset							
31.12.1995	Aineetto- mat oikeu- det ja pitkä- vaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä	Aineetto- mat oikeu- det ja pitkä- vaikutteiset menot	Konser- niliike- arvo	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1	35 083	686	35 769	30 215	-	686	30 900
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-4 868	-	-4 868	-	-	-	
Hankinnat	6 137	-	6 137	6 137	918	-	7 055
Hankintameno 31.12.	36 352	686	37 037	36 352	918	686	37 956
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	12 495	633	13 127	7 626	-	633	8 259
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-4 868	-	-4 868	-	-	-	
Suunnitelmapoistot	4 135	16	4 151	4 135	-	16	4 151
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.	11 761	649	12 410	11 761	-	649	12 410
Hankintameno suunnitelma- poistojen jälkeen 31.12.	24 590	37	24 627	24 590	918	37	25 546
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	24 590	37	24 627	24 590	918	37	25 546

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
9 Muut lainasaamiset				
Jäljellä oleva hankintameno vakuuden mukaan				
Pankkitakaus	3 073 250	3 650 111	3 073 250	3 650 111
Muu vakuus	822 121	1 110 629	822 172	1 110 629
Jäljellä oleva hankintameno	3 895 371	4 760 740	3 895 421	4 760 740
10 Eläkelainasaamisten yhteismäärä				
Muut kiinnelainasaamiset	456 829	576 986	456 829	576 986
Muut lainasaamiset	3 458 965	4 094 155	3 458 965	4 094 155
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	3 915 794	4 671 140	3 915 794	4 671 140

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
11 Oman pääoman muutokset				
Sidottu				
Pohjarahasto	5 000	5 000	5 000	5 000
Takuupääoma	4 800	4 800	4 800	4 800
Arvonkorotusrahasto, lisäys	-	-	600	-
	9 800	9 800	10 400	9 800
Vapaa				
Varmuusrahasto	13 750	11 350	13 750	11 350
Edellisen tilikauden voitosta	2 760	2 400	2 760	2 400
	16 510	13 750	16 510	13 750
Käyttörahassto	273	261	273	261
Edellisen tilikauden voitosta	6	12	6	12
Käytetty yleishyödyllisiin tarkoituksiin	-5	-	-5	-
	274	273	274	273
Konsernin edellisten tilikausien tappio/voitto			-1 444	2 243
Siirretty voittovaroista			-1 025	-3 687
Kohdistettu			4 098	-
			1 629	-1 444
Eedellisen tilikauden voitto/tappio	3 150	2 796	2 125	-891
Yhtiökokouksen päätöksellä siirretty:				
Takuupääoman korko	-384	-384	-384	-384
Varmuusrahastoon	-2 760	-2 400	-2 760	-2 400
Käyttörahasstoon	-6	-12	-6	-12
Siirretty voittovaroihin	-	-	1 025	3 687
	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	3 327	3 150	-5 237	2 125
	20 111	17 173	13 176	14 704
	29 911	26 973	23 576	24 504
Arvonkorotusrahaston erittely				
Arvonkorotusrahasto 1.1.	-	-	-	-
Lisäys	-	-	600	-
Arvonkorotusrahasto 31.12.	-	-	600	-
Josta käyttöomaisuuteen liittyvää	-	-	600	-
12 Varaukset				
Poistoero				
Poistoero 1.1.	-	-	-	-
Lisäykset tilikaudella	-	-	709	-
Muu lisäys	-	-	383	-
Poistoero 31.12.	-	-	1 092	-
Vapaaehtoiset varaukset				
Luottotappiovaraus 1.1.	334 380	319 984	334 380	319 984
Lisäykset	-	14 396	-	14 396
Vähennykset	-71 870	-	-71 870	-
Luottotappiovaraus 31.12.	262 510	334 380	262 510	334 380
Siirtymävaraus 1.1.	73 840	73 840	73 840	73 840
Siirtymävaraus 31.12.	73 840	73 840	73 840	73 840
Asuintalovaraus 1.1.	-	-	-	-
Lisäykset	-	-	73	-
Asuintalovaraus 31.12.	-	-	73	-
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä 31.12.	336 350	408 220	336 423	408 220
Vapaaehtoisista varauksista laskettu verovelka	94 178	114 302	95 290	114 302
Verokanta	28%	28%	28%	28%

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
13 Vastuut				
Annetut kiinnitykset				
Omien velkojen vakuudeksi	-	-	900	-
Yhteistoimintayhtiöiden velkojen vakuudeksi	-	-	34 100	-
Kiinnityksiä vastaavat lainat	-	-	900	-
Merkintäsitoumukset	23 346	7 250	23 346	7 250
14 Johdon lainat ja eläkesitoumukset				
Lainat				
Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle myönnetyt lainat	-	1 255	-	1 255
Eläkesitoumukset				
Yhtiön johdolle sekä yhtiöön työsuhteessa oleville hallituksen jäsenille on eläkeiäksi sovittu 60-63 vuotta.				

Vakavaraisuustunnusluvut

1 000 mk	Emoyhtiö	
	1996	1995
Toimintapääoma		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	29 527	26 589
Vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero	336 350	408 220
Omaisuuksien käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	920 707	519 967
Osittamaton lisävakuutusvastuu	169 200	-
Kuluksi merkitsemättömät vakuutusten hankintamenot ja aineettomat hyödykkeet (-)	-29 159	-24 590
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	-23 346	-
	1 403 279	930 185
Vakuutusyhtiölain 11 luvun 4 §:n toimintapääomavaatimus	73 596	69 313
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuvelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	412 202	175 095

Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallitus ehdottaa että tilikauden voitto
3 327 041,00 mk käytetään seuraavasti:

Takuupääomalle maksetaan korkoa 8 prosenttia	384 000,00
Varmuusrahastoon siirretään	2 940 000,00
Käyttörahaan siirretään	3 041,00
	<u>3 327 041,00</u>

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään,
jakautuu yhtiön oma pääoma seuraavasti:

Sidottu oma pääoma		
Pohjarahasto	5 000 000,00	
Takuupääoma	<u>4 800 000,00</u>	9 800 000,00
Vapaa oma pääoma		
Varmuusrahasto	19 450 000,00	
Käyttörahaan	<u>276 775,10</u>	19 726 775,10
		<u>29 526 775,10</u>

Espossa 3. päivänä huhtikuuta 1997

Asmo Kalpala	Pertti Heikkala	Esa Härmälä	Eva-Liisa Inkeroinen
Pauli Leimio	Tom Liljeström	Ismo Luimula	Maj-Len Remahl
Matti Sutinen	Aino Toikka	Pauli Torkko	Riitta Työläjärvi
Raimo Vuorinen			

Tilintarkastuskertomus

KESKINÄISEN ELÄKEVAKUUTUSYHTIÖN TAPIOLAN OSAKKAILE

Olemme tarkastaneet Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1996. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

KHT Mauno Tervo on suorittanut valvontatilintarkastuksen, josta on annettu erillinen 9. huhtikuuta 1997 päivätty kertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että tilinpäätös

on olennaisilta osin oikein laadittu. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka emoyhtiön osalta osoittaa voittoa 3 327 041,00 markkaa, on laadittu kirjanpitolaisten ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta.

Hallituksen esitys voiton käsittelystä on lainmukainen.

Espoossa 15. päivänä huhtikuuta 1997

Mauno Tervo
KHT

SVH Coopers & Lybrand Oy
KHT-yhteisö
Ulla Holmström
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Perehdyttyään tilinpäätökseen, konsernitilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen vuodelta 1996 hallintoneuvosto

ehdottaa, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistetaan ja hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään.

Espoossa 23. 4. 1997

Ilkka Brotherus
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

Keskinäinen
Henkivakuutusyhtiö
Tapiola

Henkivakuutustoiminta kasvoi rajusti

Henkivakuutusmarkkinoiden kasvu voimistui entisestäänkin vuonna 1996. Suurin osa kasvusta tapahtui pankkien omistamissa henkivakuutusyhtiöissä, mutta myös perinteisten vakuutusyhtiöryhmiin kuuluvien henkivakuutusyhtiöiden kasvu oli merkittävä. Henkivakuutusyhtiöiden maksutulo nousi 11,9 miljardiin markkaan mikä merkitsi 67 %:n kasvua edellisestä vuodesta. Myös Tapiolan henkivakuutusyhtiöt kasvoivat voimakkaasti kaikilla asiakaslohkoilla.

Kilpailu säästöhenkivakuutuksista erityisesti osakeyhtiömuotoisten henkivakuutusyhtiöiden kesken jatkuu edelleenkin voimakkaana. Tapiolan henkivakuutusyhtiöt, Henki-Tapiola ja sen konserniin kuuluva Yritysten Henki-Tapiola, keskittyvät jatkossakin henkivakuutustoiminnan perustehtävään tarjoamaan riskiturvaa ja erilaisia pitkäaikaissäätämiseen soveltuvia tuotteita. Myös omistaja-asiakkaiden sijoitustarpeet otetaan toiminnassa huomioon. Tapiolan henkivakuutusten pääkasvualueeksi on valittu yksilöllinen eläkevakuutus. Kertamaksuisien sijoitusluonteisten säästöhenkivakuutusten merkinnässä on noudatettu varovaisuutta, jotta vakavaraisuus ei kasvusta huolimatta heilahtelisi liikaa ja että vakuutuskanta jakautuisi riittävästi monen vakuutusentittäjän kesken.

Henki-Tapiolan ja Yritysten Henki-Tapiolan päätavoitteina 1996 oli tuloksen parantaminen edelleen ja vakavaraisuuspääoman ja vakavaraisuusasteen nostaminen entisestäänkin. Henki-Tapiolan osalta tulostavoitteet ylitettiin selvästi. Yritysten Henki-Tapiolan tuloskehitys jäi hieman emoyhtiötä heikommaksi, mutta oli silti tavoitteiden mukainen.

Tapiolan henkivakuutusyhtiöiden myynti nousi 149 miljoonaan markkaan, mikä merkitsi 77 %:n kasvua edellisestä vuodesta. Yksilöllisen eläkevakuutuksen osuus myynnistä oli 86 miljoonaa markkaa ja kasvu 75 %. Tapiolan henkivakuutusyhtiöiden markkinaosuus laski pankkiyhtiöiden muuttaessa markkinoiden rakennetta.

Kuten muillekin Tapiola-ryhmän yhtiöille vahvistettiin vuoden 1996 lopulla Tapiolan henkivakuutusyhtiöille lähivuosien toimintaa ohjaava strategia-asiakirja, Henki-Tapiola 2001.

Henki-Tapiolan hallinto ja tilintarkastajat

HENKI-TAPIOLAN HALLINTONEUVOSTO

	<i>*Toimikausi</i>
Matti Ahde puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Vantaa	95-98
Tuula Entelä varapuheenjohtaja, sijoitusjohtaja, Espoo	96-99
Risto Ihamuotila kansleri, Helsinki	96-99
Alpo Ikonen toimitusjohtaja, Muurame	96-99
Erkki Juntunen sosionomi, Kuusamo	94-97
Pertti Kettunen professori, Jyväskylä	95-98
Vesa Kämäri kenraalimajuri, Helsinki	95-97
Merja Lehtonen puheenjohtaja, Riihimäki	96-99
Sisko Mäkelä agronomi, Pyhäntä	94-97
Simo Nuutinen maanviljelijä, Lieksa	94-97
Arja Pohja toimiston päällikkö, Turku	94-97
Pentti Rahola järjestöjohtaja, Vantaa	96-99
Mikael Sinervo johtaja, Vantaa	95-98
Antti Viirimäki maanviljelysneuvos, Vantaa	96-99

HENKI-TAPIOLAN TILINTARKASTAJAT

Varsinaiset tilintarkastajat
Mauno Tervo
ekonomi, KHT
SVH Coopers & Lybrand Oy,
KHT-yhteisö

Varatilintarkastajat
Ulla Holmström
diplomiekonomi, KHT
Jari Miikkulainen
kauppätieteiden maisteri, KHT

HENKI-TAPIOLAN HALLITUS

Asmo Kalpala
hallituksen puheenjohtaja,
pääjohtaja
Pertti Heikkala
hallituksen varapuheenjohtaja,
toimitusjohtaja
Pentti Koskinen
johtaja, aktuaaripalvelut
Tom Liljeström
johtaja, sijoituspalvelut
Jari Saine
toimitusjohtaja

Varajäsenet
Antti Calonius
johtaja, suurasiakaspalvelut
ja jälleenvakuutus
Juhani Heiskanen
johtaja, talouspalvelut
Matti Luukko
varatoimitusjohtaja
Alpo Mustonen
varatoimitusjohtaja

HENKI-TAPIOLAN
TOIMITUSJOHTAJA
Jari Saine

*Hallintoneuvoston jäsenten toimikausi vaihtuu yhtiökokouksessa.

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 1996

Henki-Tapiola kasvoi voimakkaasti, kannattavasti ja vakavaraisuuttaan lisäten. Jakeluverkostoa kehitettiin vastaamaan laajentuvien markkinoiden tarpeita.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vakuutusmaksutulo

Henki-Tapiolan vakuutusmaksutulo oli 859 miljoonaa markkaa. Lisäys oli 62,7 % edellisestä vuodesta. Maksutulosta henkivakuutusten osuus oli 644 miljoonaa markkaa eli 75 %. Yksilöllisen eläkevakuutuksen osuus oli 215 miljoonaa markkaa eli 25 %.

Vakuutusmaksuvastuu kasvoi 595 miljoonalla markalla.

Maksetut korvaukset

Henki-Tapiolan maksamat korvaukset olivat 351 miljoonaa markkaa eli 4 % vähemmän kuin vuonna 1995. Säästösummien takaisinmaksut olivat 115 miljoonaa markkaa eli 15 miljoonaa markkaa edellisvuotista vähemmän. Takaisinostojen määrä oli 65 miljoonaa markkaa, mikä merkitsi 1,9 prosentin lisäystä vuodesta 1995.

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 244 miljoonaa markkaa, lisäystä edelliseen vuoteen oli 22,5 %.

Korkotuotot kulujen jälkeen olivat 182 miljoonaa markkaa. Lisäystä edellisestä vuodesta oli 9,9 %.

Kiinteistösijoitusten nettotuotot laskivat 62 miljoonasta markasta 60 miljoonaan markkaan.

Sijoitusten myyntivoittoja tuloutui 31 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 2 miljoonaa markkaa.

Kiinteistöjen arvonalennukset olivat 57 miljoonaa markkaa. Luku sisältää arvonorotusten oikaisuja 40 miljoonaa markkaa. Vastaava yhteismäärä oli edellisenä vuonna 24 miljoonaa markkaa. Aikaisempien vuosien tapaan kiinteistöjen arvojen kriittistä tarkastelua jatketaan myös kuluvana vuonna.

Arvonalennusten palautukset, jotka lisäsivät sijoitustoiminnan tuottoja, olivat yhteensä 24 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten määrä vuoden päättyessä oli kirjanpitoarvoin laskettuna 4 249 miljoonaa markkaa. Sijoitusten käypä arvo oli 4 922 miljoonaa markkaa.

Korkosijoitukset painottuivat obligaatioihin.

LIIEKULUT

Liikekulut vuonna 1996 olivat 81 miljoonaa markkaa, mikä on 4,6 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Poistot sisältyvät kokonaisliikekuluihin ja toimintokohtaiset liikekulut on viety korvaus- ja sijoituskuluihin.

Palkat ja palkkiot olivat yhteensä 39 miljoonaa markkaa, mikä on 7,8 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Lisäys on seurausta voimakkaasti kasvaneesta markkinointi- ja myyntitoiminnasta.

Satunnaisiin kuluihin on kirjattu aikaisempiin vuosiin kohdistuvaa eläkevakuutusmaksua 11 miljoonaa markkaa, mikä pitää myös sisällään aikaisemmin kattamattomana olleen eläkevastuun.

Yhtiön tehtäviä hoitava henkilöstö toimitusjohtajaa ja varatoimitusjohtajaa lukuunottamatta oli Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan palveluksessa. Näistä palveluista maksetut erät sisältyivät yhtiön liikekulujen vastaaviin eriin samalla tavoin kuin jos henkilöstö olisi ollut suoraan Henki-Tapiolan palveluksessa.

Yhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot olivat

1 111 964,00 markkaa. Muut maksetut palkat ja palkkiot olivat yhteensä 40 941 510,15 markkaa. Maksetut palkat ja palkkiot yhteensä olivat 42 053 474,15 markkaa.

TILIKAUDEN TULOS

Yhtiön vakuutustekninen tulos kasvoi 112 miljoonaan markkaan ja oli hyvä. Vakuutustekninen tulos käsittää ns. riskiliikkeen, kustannusliikkeen ja sijoitustoiminnan tuloksen.

Varsinaista vakuutustoimintaa kuvaavan riskiliikkeen tulos oli 34 miljoonaa markkaa voitollinen. Edellisvuonna voitollinen tulos oli 31 miljoonaa markkaa.

Kustannusliikkeen tulos oli 2 miljoonaa markkaa voitollinen. Edellisenä vuonna kustannusliike oli vertailukelpoisella tavalla laskettuna 9 miljoonaa markkaa negatiivinen.

Sijoitustoiminnan tulos oli 75 miljoonaa markkaa voitollinen, 48 miljoonaa markkaa vuonna 1995.

Tulos on hyvä ja se mahdollistaa kilpailukykyiset asiakas-hyvitykset. Jatkuvat kustannukset on määrätietoisesti työkentelyn tuloksena saatu vastaamaan niille vakuutusmaksuissa varattua määrää. Sijoitustoiminnan tulos kohentui oleellisesti.

Henki-Tapiolan vakavaraisuusaste on 120,6 prosenttia ja yhtiö on varsin vakavarainen. Vuonna 1995 vakavaraisuusaste oli 118,0 %.

Omaisuuksien käyvät arvot on laskettu varovaisuuden periaatetta noudattaen tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa tarkemmin selostetulla tavalla.

Poistot, yhteensä 8 miljoonaa markkaa kirjattiin suunnitelman mukaisina. Elinkeinoverolain sallimat poistot on tehty täysimääräisinä.

Luottotappiovaraus muista saamisista on tehty täyteen määrään.

Tilinpäätöksessä varattiin vakuutuksenottajille vuoden 1997 indeksikorotuksia ja lisäetuja varten 66 miljoonaa markkaa, kun vastaava luku vuotta aikaisemmin oli 64 miljoonaa markkaa.

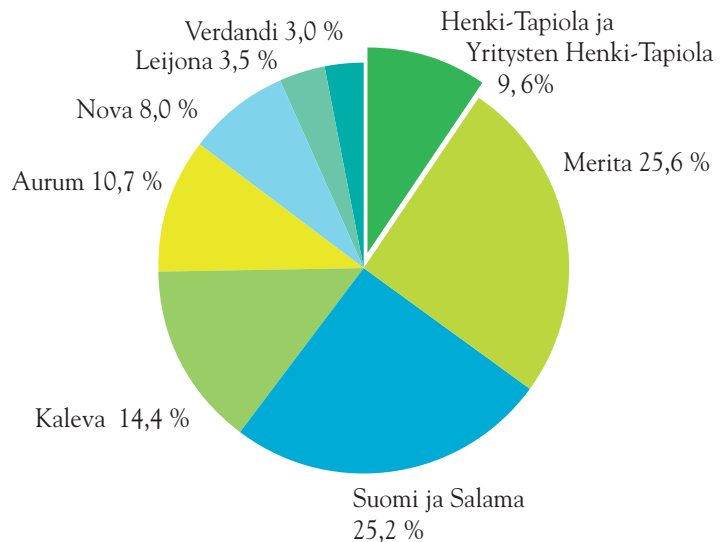
Yhtiön osuus Tapiola-yhtiöiden henkilöstörahaan h.r. siirrettävästä voittopalkkioerästä on 1 261 604,22 markkaa. Se on laskettu enimmäismäärän mukaisena ja sisältyy tuloslaskelman muiden kulujen erään.

Hallitus ehdottaa, että yhtiön tilivuoden ylijäämä 4 926 956,31 käytetään siten, että takuupääomalle maksetaan korkoa 8 prosenttia eli 960 000,00 markkaa, varmuusrahastoon siirretään 3 900 000 00 markkaa ja käyttörahastoon 66 956,31 markkaa.

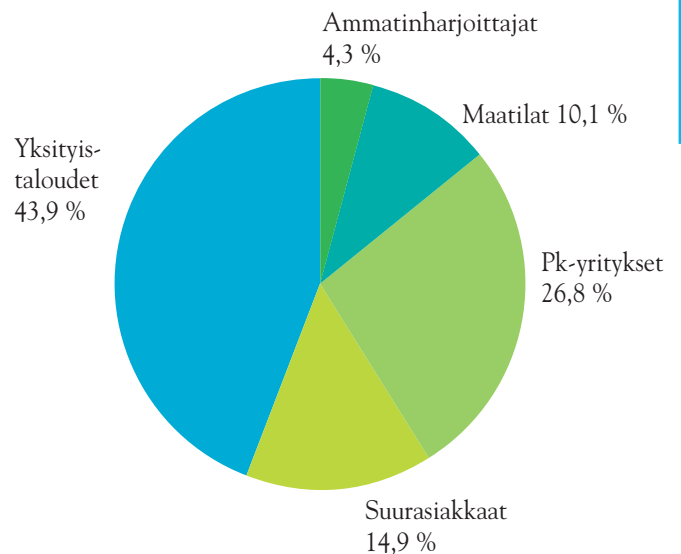
Taseen loppusumma oli 4 688 008 592,53 markkaa.

HENKIVAKUUTUSYHTIÖIDEN MARKKINAOSUUDET 1996

Henki-, ryhmähenki- ja yksilöllinen sekä ryhmäeläkevakuutus. Yhtiöiden yhteensä lasketut maksutulot 11 843 Mmk.

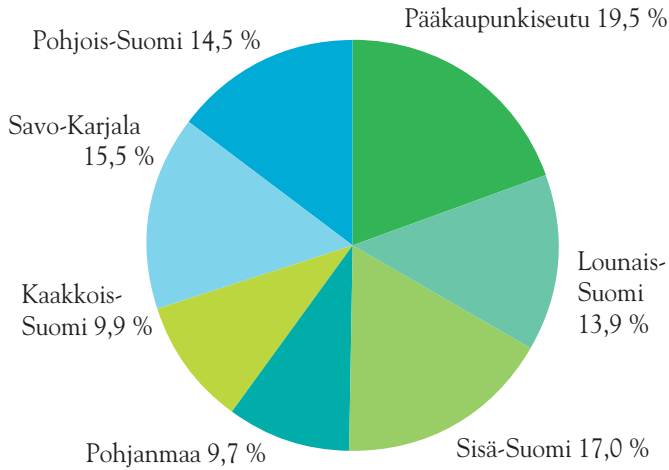

HENKI-TAPIOLAN MAKSUTULON JAKAUMA ASIAKASRYHMITTÄIN 1996

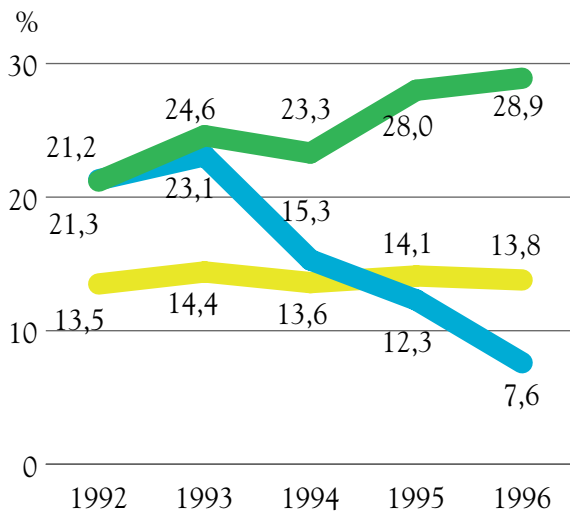
HENKI-TAPIOLAN
MAKSUTULON JAKAUMA
ALUEITTAIN 1996

Asiakkaan kotikunnan mukaan sisältäen myös suurasiakkaat

TAPIOLAN
HENKIVAKUUTUSLAJIEN
MARKKINAOSUUSKEHITYS

Ilman eläkesäätiöiden ja eläkekassojen purkuja

- Yksilöllinen eläkevakuutus
- Henkivakuutus, vapaamuotoinen ryhmähenkivakuutus ja kapitalisaatiosopimus
- Ryhmäeläkevakuutus

HENKI-TAPIOLAN KONSERNIN
TALOUEDELLINEN KEHITYS
TUNNUSLUKUINA

Lukuihin sisältyy myös Yritysten Henki-Tapiola Oy

	1996	1995	1994
VAKAVARAISUUS			
Toimintapääoma, Mmk	960	603	541
Vähimmäistoimintapääoma, Mmk	298	273	255
Tasoituspääoma, Mmk	171	174	172
Vakavaraisuuspääoma, Mmk	1157	811	739
Vakavaraisuusaste%	118,3	114,8	114,5
Toimintapääoma-aste%	322,5	221,3	212,6

VAKAVARAISUUSPÄÄOMAN
MUUTOS

	1996	1995	1994
Suhteellinen vakavaraisuuspääoman muutos ennen voitonjakoa ja asiakasetuja%	6,8	2,9	3,5
Yhtiöön sitoutuneen kokonaispääoman tuottotaso %	10,6	6,8	6,6

TEHOKKUUS

	1996	1995	1994
Liikekustannussuhde%	98,8	91,7	100,2

MARKKINAOSUUS

	1996	1995	1994
Markkinaosuus %	9,6	10,2	12,3
Markkinaosuus ilman säätiöiden purkuja %	9,9	15,4	13,6
Markkinaosuus vakuutussäästöistä %	15,7	18,6	21,9
Liikevaihto, Mmk	1 717	1 214	776

SIJOITUSKANTA

Sijoitusten jakautuma	1996	1995
- kiinteistösijoitukset, Mmk	2 565	2 232
%	35,7	37,1
- osakkeet, Mmk	348	193
%	4,9	3,2
- joukkovelkakirjalainat, Mmk	3 352	2 567
%	46,7	42,5
- muut rahoitusmarkkinavälineet, Mmk	574	212
%	8,0	3,5
- lainasaamiset, Mmk	335	806
%	4,7	13,4
- muut sijoitukset, Mmk	1	0
%	0,0	0,0

Käsitteiden määritelmät ja tunnuslukujen laskenta-kaavat on esitetty Lukijan oppaassa sivulla 139.

Konsernitilinpäätös

Henki-Tapiolan konserniin sisältyivät 31.12.1996 emoyhtiön lisäksi tytäryhtiöt Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola alakonserneineen sekä 32 asunto- ja kiinteistöyhtiötä.

Osakkuusyhtiöitä ovat Tieto-Tapiola Oy, Vakuutusneuvonta Aura Oy, Vakuutusneuvonta Pohja Oy ja Tapiolan Arvo-osuus Oy.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vakuutusmaksutulo

Konsernin kokonaismaksutulo oli 1 135 miljoonaa markkaa, mikä merkitsee 55,7 prosentin vertailukelpoista kasvua vuodesta 1995.

Vakuutusmaksuvastuu kasvoi 727 miljoonaa markkaa 4 750 miljoonaan markkaan.

Maksetut korvaukset

Maksetut korvaukset olivat yhteensä 525 miljoonaa markkaa, missä on vähennystä 3,4 %.

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 343 miljoonaa markkaa 23 miljoonan markan arvonkorotuksen oikaisut mukaan lukien.

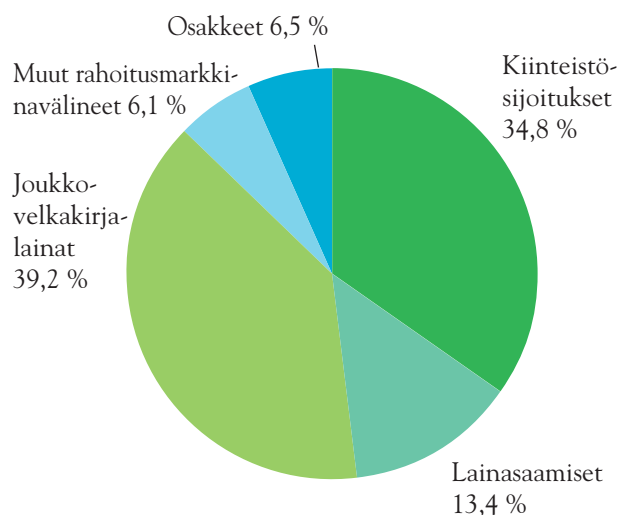
HENKI-TAPIOLAN TULOSANALYYSI

Ei sisällä Yritysten Henki-Tapiolaa

	1996	1995	1994
Ennakkolaskelma Mmk	Mmk	Mmk	Mmk
TULOKSEN MUODOSTUMINEN			
Riskiliike	35	30	40
Kustannusliike	2	-9	8
Korkoliike	75	45	1
Tulos yhteensä	112	66	49
Arvonkorotukset		12	
TULOKSEN KÄYTTÖ			
Asiakashyvitykset, alennukset ja lisäedut	-66	-64	-80
Tasointusvastuu	-13	-1	-12
Satunnaiset kulut	-11		
Poistot ym.	-17	-11	47
Tilikauden voitto	5	2	4

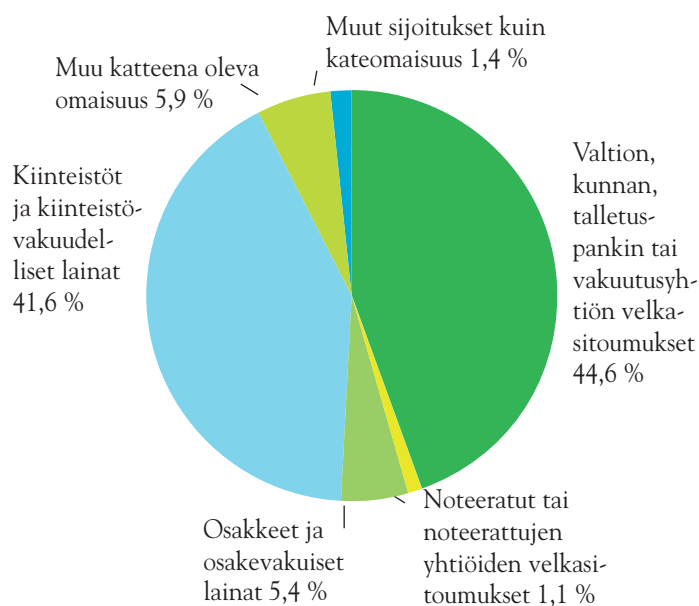
HENKI-TAPIOLAN SIJOITUSTEN JAKAUMA

Käypä arvo 31.12.1996 Mmk 4 922

HENKI-TAPIOLAN SIJOITUSTEN JAKAUMA SIJOITUSRISKIN MUKAISESTI

Käypä arvo 31.12.1996

Kuvio kertoo yhtiön sijoitusten riskiprofilin. Vastuuvelkaa kattava omaisuus ja muut sijoitukset kuin kateomaisuus on ryhmitelty tässä sijoitusriskin mukaan.

Arvonlennuksia on kirjattu 56 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 43 miljoonaa markkaa. Palautuneita arvonlennuksia aikaisemmilta vuosilta on kirjattu 43 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten määrä vuoden päättyessä oli kirjanpitoarvoin laskettuna 6 295 miljoonaa markkaa ja vastaavasti käyvin arvoin 7 176 miljoonaa markkaa.

LIIEKULUT

Liikekulut olivat 103 miljoonaa markkaa, missä lisäystä edellisestä vuodesta on 11,1 %.

Palkat ja palkkiot, 53 miljoonaa markkaa, kasvoivat 15,1 % ja sosiaalikulut säilyivät edellisen vuoden tasolla.

TILIKAUDEN TULOS

Riski-, kustannus- ja korkoliikkeen tulos oli yhteensä 155 miljoonaa markkaa. Vuonna 1995 konsernin tulos oli vastaavasti 65 miljoonaa markkaa.

Poistot kirjattiin suunnitelman mukaisina. Varaukset olivat vuoden lopussa yhteensä 43 miljoonaa markkaa.

Konsernin tappio tilikaudelta oli 8 625 631,33 markkaa, josta vähemmistön osuus oli -203 582,01 markkaa. Taseen loppusumma oli 6 793 857 100,03 markkaa.

Kiinteistökannan arvot, tuotto ja tyhjillään olevat tilat 31.12.1996

Kiinteistökanta, 1000 mk

Käypä arvo	2 298 995
Kirjanpitoarvo ja lainat	1 887 252
Arvostusero	411 743

Kiinteistö- tyyppi	Käypä arvo 1 000 mk	Käypä arvo mk/m ²	Nettotuotto 1 000 mk	Nettotuotto %	Potentiaalinen nettotuotto*) %	Vuokrattava huoneistoala m ²	Tyhjyysaste %
Toimitilakiinteistöt							
Liike- ja toimistokiinteistöt							
-ulkopuolisille vuokratut	1 382 676	9 233	64 086	4,6	5,3	149 753	5,5
-omassa käytössä olevat **)	63 229	7 535	4 685	7,4	7,4	8 391	0,0
Teollisuuskiinteistöt	27 774	3 381	1 527	5,5	6,6	8 214	0,0
Hotellit	319 381	7 108	28 270	8,9	9,0	44 933	0,0
Yhteensä	1 793 060	8 486	98 568	5,5	6,0	211 291	3,9
Asuinkiinteistöt ***)	436 011	5 589	21 740	5,0	5,3	78 017	3,2
Muut kiinteistöt ja tilat							
Rakenteilla olevat	31 484						
Kesken vuotta hankitut	0						
Tontit ilman rakennuksia	28 230						
Metsät	427						
Kiinteistösijoitusyhtiöiden osakkeet	9 783						
Yhteensä	69 924					6 762	
KIINTEISTÖKANTA	2 298 995					296 070	

*) Potentiaaliseen nettotuottoon on lisätty tyhjien tilojen laskennallinen bruttovuokra, joka on keskimäärin

55 mk/m²/kk

**) Omassa käytössä olevien tilojen laskennallinen bruttovuokra on keskimäärin

66 mk/m²/kk

***) Asuinkiinteistöjen nettotuottoihin on lisätty valtion maksamaa korkotukea (Tämän lisäksi rakenteilla olevat kohteet ovat saaneet korkotukea)

2 220 000 mk

129 000 mk

Toimitilakiinteistöjä oli keskimäärin tyhjänä vuoden aikana

6,6 %

Rahoituslaskelma

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
Varojen lähteet:				
Tulorahoitus				
Voitto ennen korkokuluja, satunnaiseriä, varauksia ja veroja	22 179	4 537	11 528	23 332
Satunnaiset tuotot ja kulut	-11 278	-	-11 278	-
Oikaisuerät:				
Vastuuvelan muutokset	643 469	278 257	830 008	379 241
Sijoitusten arvonalennukset ja arvonorotukset	57 563	16 470	36 209	17 986
Poistot	7 862	10 801	63 295	31 339
	719 795	310 064	929 763	451 898
Pääomarahoitus				
Vähemmistöosuuden lisäys	-	-	-	4 394
Vapaaehtoiset varaukset	-	-	8 934	-
Oman pääoman lisäys	-	-	18 201	-
	-	-	27 134	4 394
Varojen lähteet yhteensä	719 795	310 064	956 897	456 293
Varojen käyttö:				
Voitonjako				
Verot	2 447	724	5 163	6 220
Takuupääoman korko	960	960	960	960
Muu voitonjako	35	5	35	5
	3 442	1 689	6 158	7 184
Sijoitukset				
Sijoitusten lisäys (netto)	705 883	377 089	896 812	466 813
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäys (netto)	3 816	2 575	4 812	6 724
	709 699	379 664	901 624	473 537
Pääoman palautukset				
Pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys	21	21	-	-
Vähemmistöosuuden vähennys	-	-	6 983	-
	21	21	6 983	-
Varojen käyttö yhteensä	713 163	381 374	914 765	480 721
Liikepääoman lisäys/vähennys	6 633	-71 310	42 132	-24 429
Liikepääoman muutos				
Saamisten muutos	56 695	-101 670	61 561	-120 862
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	-79 142	41 845	-86 690	61 349
Siirtosaamisten muutos	15 128	27 626	22 981	60 058
Jälleenvakuutustallettevelkojen muutos	-3	-3	-31	67
Velkojen muutos	-23 334	-8 870	7 905	15 885
Siirtovelkojen muutos	37 289	-30 238	36 406	-40 926
Liikepääoman lisäys/vähennys	6 633	-71 310	42 132	-24 429

Tuloslaskelma

1 000 mk		Emoyhtiö		Konserni	
		1996	1995	1996	1995
Vakuutustekninen laskelma:					
Vakuutusmaksutulo					
Vakuutusmaksutulo	*1	859 498	528 113	1 134 578	728 494
Jälleenvakuuttajien osuus		-14 330	-24 117	-20 545	-30 680
		845 167	503 997	1 114 033	697 814
Sijoitustoiminnan tuotot	4	414 958	339 906	596 849	485 025
Sijoitusten arvonorotus		-	12 000	-	12 000
Korvauskulut					
Maksetut korvaukset	2	-350 628	-365 337	-524 612	-542 838
Jälleenvakuuttajien osuus		10 609	12 072	14 144	15 628
		-340 019	-353 265	-510 468	-527 210
Korvausvastuun muutos		-49 144	-36 168	-103 871	-165 367
Jälleenvakuuttajien osuus		-1 488	2 096	-1 639	2 290
		-50 632	-34 072	-105 510	-163 077
		-390 651	-387 337	-615 978	-690 287
Vakuutusmaksuvastuun muutos					
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-595 388	-251 040	-727 060	-224 005
Jälleenvakuuttajien osuus		2 551	6 855	2 562	7 840
		-592 837	-244 185	-724 498	-216 165
Liikekulut	3	-81 169	-77 634	-103 120	-92 804
Sijoitustoiminnan kulut	4	-131 355	-141 134	-230 791	-170 874
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	4	-40 000	-	-23 500	-
Muut vakuutustekniset kulut		-958	-754	-1 051	-819
Vakuutustekninen kate		23 155	4 858	11 944	23 891
Muu kuin vakuutustekninen laskelma:					
Muut tuotot					
Konsernireservin vähennys				2 432	7
Muut tuotot		287	320	288	320
		287	320	2 720	328
Muut kulut					
Konserniliikearvon poisto				-1 441	-56
Muut kulut		-1 262	-642	-1 625	-777
		-1 262	-642	-3 066	-833
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta					
Tilikauden verot		-2 083	-724	-4 797	-6 214
Aikaisempien tilikausien verot		-364	0	-366	-6
		-2 447	-724	-5 163	-6 220
Osuus osakkuusyritysten tappiosta verojen jälkeen				-70	-53
Voitto varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen		19 732	3 812	6 365	17 112
Satunnaiset kulut					
Eläkevakuutusmaksut		-11 278	-	-11 278	-
Voitto/Tappio satunnaiserien jälkeen		8 454	3 812	-4 913	17 112
Poistoeron lisäys/vähennys		-2 174	-1 066	-4 118	7 332
Vapaaehtoisten varausten vähennys/lisäys		-1 353	-639	609	252
Tilikauden voitto		4 927	2 107	-8 422	24 696
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta				-204	-2 988
Konsernin tilikauden tappio/voitto				-8 626	21 708

*Viittaus liitetiedon numeroon

Tuloslaskelman liitteet

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
1 Vakuutusmaksutulo				
Ensivakuutus				
Henkivakuutus				
Yksilöllinen henkivakuutus	614 415	311 878	615 041	311 878
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	27 280	46 965	29 852	52 405
Muu ryhmähenkivakuutus	2 300	1 349	26 584	26 471
Kapitalisaatiosopimukset			36 300	-
	643 995	360 192	707 777	390 754
Eläkevakuutus				
Yksilöllinen eläkevakuutus	215 470	167 935	231 245	167 935
Vapaamuotoinen työeläkevakuutus			195 537	169 847
	215 470	167 935	426 782	337 781
	859 465	528 127	1 134 559	728 535
Jälleenvakuutus	174	242	174	242
Kokonaisvakuutusmaksutulo	859 639	528 369	1 134 732	728 777
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	-142	-255	-154	-283
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	859 498	528 113	1 134 578	728 494
Vakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta				
Jatkuvat vakuutusmaksut	498 112	473 605	733 406	670 752
Kertamaksut	361 353	54 521	401 153	57 783
	859 465	528 127	1 134 559	728 535
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	859 465	528 127	1 134 559	728 535

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
<i>Henkivakuutuksen hyvitysten ja alennusten vaikutus tulokseen</i>				
Hyvitykset				
Henkivakuutus				
Yksilöllinen henkivakuutus	37 242	30 691	37 245	30 691
Muu ryhmähenkivakuutus	91	189	889	1 313
Kapitalisaatiosopimukset			89	-
	37 333	30 880	38 224	32 004
Eläkevakuutus				
Yksilöllinen eläkevakuutus	23 850	28 260	23 920	28 260
Vapaamuotoinen työeläkevakuutus			28 521	34 852
	23 850	28 260	52 441	63 112
	61 184	59 141	90 665	95 116

Alennukset

Henkivakuutus

Yksilöllinen henkivakuutus	4 636	5 233	4 636	5 233
----------------------------	-------	-------	-------	-------

2 Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Ensivakuutus

Henkivakuutus	256 019	278 545	272 238	295 149
---------------	---------	---------	---------	---------

Takaisinostot	63 337	62 023	63 337	62 023
---------------	--------	--------	--------	--------

	319 356	340 567	335 574	357 172
--	---------	---------	---------	---------

Eläkevakuutus	29 872	23 376	186 218	178 975
---------------	--------	--------	---------	---------

Takaisinostot	1 261	1 349	2 680	6 646
---------------	-------	-------	-------	-------

	31 133	24 725	188 898	185 621
--	--------	--------	---------	---------

	350 488	365 292	524 472	542 793
--	---------	---------	---------	---------

Jälleenvakuutus	140	45	140	45
-----------------	-----	----	-----	----

Maksetut korvaukset yhteensä	350 628	365 337	524 612	542 838
-------------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
3 Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset	12 847	12 392	14 652	14 181
Liikekulut	81 169	77 634	103 120	92 804
Sijoitustoiminnan kulut	6 652	6 963	7 778	8 090
Muut kulut	1 262	642	1 625	777
Yhteensä	101 930	97 630	127 175	115 852
3.1 Toimintokohtaiset poistot				
Maksetut korvaukset	27	109	29	112
Liikekulut	2 861	4 637	2 993	5 038
Sijoitustoiminnan kulut	2 195	1 995	2 207	1 999
Yhteensä	5 083	6 741	5 229	7 148
3.2 Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	38 624	35 813	52 886	45 934
Luontoisetujen raha-arvo	1 064	1 131	1 650	1 362
Eläkekulut	7 335	7 557	9 775	9 749
Muut henkilösivukulut	3 745	4 002	4 995	5 051
Yhteensä	50 768	48 503	69 307	62 096
3.3 Tuloslaskelman erä liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	3 781	2 733	3 964	3 004
Muut vakuutusten hankintamenot	38 401	35 284	50 414	42 534
	42 182	38 017	54 378	45 538
Vakuutusten hoitokulut	19 716	18 803	25 180	22 973
Hallintokulut	19 271	20 815	24 176	24 927
Jälleenvakuuttajien palkkiot			-614	-633
Yhteensä	81 169	77 634	103 120	92 804

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
4 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
	1996	1995	1996	1995
Sijoitustoiminnan tuotot:				
Tuotot sijoituksista konserniyrityksiin				
Korkotuotot	5 775	3 060		
Tuotot kiinteistösjoiituksista konserniyrityksiin				
Korkotuotot	26 432	11 096		
Tuotot kiinteistösjoiituksista muihin yrityksiin				
Korkotuotot	-	-	344	11
Muut tuotot	137 641	138 529	204 994	171 803
	137 641	138 529	205 338	171 815
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	8 194	4 353	9 357	4 355
Korkotuotot	179 949	167 242	301 736	292 165
Muut tuotot	969	-	1 825	-
	189 112	171 596	312 917	296 521
Yhteensä	358 960	324 281	518 255	468 335
Palautuneet arvonalennukset	24 419	13 007	42 856	13 007
Myyntivoitot	31 579	2 618	35 738	3 682
Yhteensä	414 958	339 906	596 849	485 025
Sijoitustoiminnan kulut:				
Kulut kiinteistösjoiituksista				
Konserniyritykset	-38 511	-16 296		
Muut yritykset	-64 903	-71 590	-103 303	-94 077
	-103 414	-87 886	-103 303	-94 077
Kulut muista sijoituksista	-2 908	-2 526	-3 775	-3 396
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Konserniyritykset	-584	-91		
Muut yritykset	-3 677	-4 902	-9 588	-9 513
	-4 261	-4 993	-9 588	-9 513
Yhteensä	-110 583	-95 405	-116 667	-106 985
Arvonalennukset ja poistot				
Arvonalennukset	-17 563	-41 477	-55 565	-42 993
Rakennusten suunnitelmapoistot	-2 779	-4 060	-58 066	-20 686
	-20 342	-45 537	-113 632	-63 679
Myyntitappiot	-430	-193	-493	-210
Yhteensä	-131 355	-141 134	-230 791	-170 874
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonorotuksia ja niiden oikaisua				
	283 603	198 772	366 059	314 151
Sijoitusten arvonorotus	-	12 000	-	12 000
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	-40 000	-	-23 500	-
	-40 000	12 000	-23 500	12 000
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	243 603	210 772	342 559	326 151
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys	2 042	1 088	2 334	1 088

Tase

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
VASTAAVAA				
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>				
Konserniliikearvo			99	132
Muut pitkävaikutteiset menot	8	18 242	19 533	19 915
		18 242	19 533	20 047
<i>Sijoitukset</i>	5			
Kiinteistösjoitukset	6			
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		1 303 211	1 388 765	2 103 201
Lainasaamiset konserniyrityksiltä		331 520	80 700	1 893 204
		1 634 731	1 469 465	2 103 201
Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus				
Konserniyritysten osakkeet ja osuudet	7	39 371	39 371	
Konserniyritysten liikkeeseenlaskemat rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset konserniyrityksiltä		35 487	35 487	
Muut osakkeet ja osuudet	7	1 610	1 610	1 340
		76 469	76 469	1 340
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	7	192 928	154 420	229 045
Rahoitusmarkkinavälineet		1 939 966	1 361 986	3 348 003
Kiinnelainasaamiset		128 689	257 413	150 831
Muut lainasaamiset	9	164 173	253 671	183 950
Talletukset		112 009	30 000	277 009
Muut sijoitukset		-	-	1 341
		2 537 764	2 057 489	4 190 179
		4 248 964	3 603 422	6 294 720
<i>Saamiset</i>				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta		23 638	20 709	27 496
Muut saamiset		264 844	211 095	231 398
		288 481	231 804	258 894
<i>Muu omaisuus</i>				
Aineelliset hyödykkeet	8			
Kalusto		75	107	95
Muut aineelliset hyödykkeet		214	158	776
		289	265	871
Rahat ja pankkisaamiset		32 175	111 317	44 396
		32 464	111 582	45 268
<i>Siirtosaamiset</i>				
Korot ja vuokrat		96 233	82 576	162 261
Muut siirtosaamiset		3 608	2 136	13 656
		99 840	84 712	175 918
		4 687 991	4 051 053	6 793 857
				5 993 885

Tase

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
VASTATTAVAA				
<i>Oma pääoma</i>	10			
Sidottu				
Pohjarahasto	26 650	26 650	26 650	26 650
Takuupääoma	12 000	12 000	12 000	12 000
Arvonkorotusrahasto	10 2 100	2 100	26 413	2 100
	40 750	40 750	65 063	40 750
Vapaa				
Varmuusrahasto	20 000	18 900	20 000	18 900
Käyttörahassto	539	527	539	527
Konsernin edellisten tilikausien voitto			15 160	1 671
Tilikauden voitto/tappio	4 927	2 107	-8 626	21 708
	25 466	21 534	27 073	42 807
	66 216	62 284	92 137	83 557
<i>Vähemmistöosuus</i>			26 408	33 187
<i>Varaukset</i>				
Kertynyt poistoero	28 304	26 130	30 248	17 731
Vapaaehtoiset varaukset	11 9 278	7 925	12 271	12 345
	37 582	34 055	42 519	30 076
<i>Vakuutustekninen vastuuvelka</i>				
Vakuutusmaksuvastuu	12 4 069 236	3 473 848	4 750 031	4 022 971
Jälleenvakuuttajien osuus	-20 414	-17 862	-22 654	-20 092
	4 048 823	3 455 985	4 727 377	4 002 879
Korvausvastuu	416 391	367 247	1 768 702	1 664 831
Jälleenvakuuttajien osuus	-3 360	-4 848	-3 827	-5 467
	413 030	362 399	1 764 875	1 659 365
	4 461 853	3 818 384	6 492 252	5 662 244
<i>Jälleenvakuutustallettevelat</i>	20	17	773	742
<i>Velat</i>				
Jälleenvakuutustoiminnasta			585	838
Lainat rahoituslaitoksilta	399	420	399	420
Muut velat	88 674	65 357	91 516	99 146
	89 073	65 777	92 499	100 404
<i>Saadut ennakot ja siirtovelat</i>	33 247	70 536	47 270	83 676
	4 687 991	4 051 053	6 793 857	5 993 885

Taseen liitteet

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1996						
	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoiotukset						
Kiinteistöt	139 245	183 622	268 871	1 251 646	1 504 291	1 773 688
Konserniyhtiöosakkeet	267 403	526 267	660 214			
Muut kiinteistöosakkeet	387 441	593 321	785 874	393 030	598 910	791 421
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	331 520	331 520	331 520			
	1 125 609	1 634 731	2 046 479	1 644 676	2 103 201	2 565 109
Konserniyritykset						
Osakkeet ja osuudet	39 371	39 371	39 371			
Lainasaamiset	35 487	35 487	35 487			
	74 858	74 858	74 858			
Yritykset joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	1 610	1 610	1 610	1 340	1 340	1 340
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	192 928	192 928	278 648	229 045	229 045	346 665
Rahoitusmarkkinavälineet	1 939 966	1 939 966	2 115 722	3 348 003	3 348 003	3 649 772
Kiinnelainasaamiset	128 689	128 689	128 689	150 831	150 831	150 831
Muut lainasaamiset	164 173	164 173	164 173	183 950	183 950	183 950
Talletukset	112 009	112 009	112 009	277 009	277 009	277 009
Muut sijoitukset				1 341	1 341	1 341
	2 537 764	2 537 764	2 799 240	4 190 179	4 190 179	4 609 568
	3 739 842	4 248 964	4 922 187	5 836 195	6 294 720	7 176 018
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korko- tuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)	-18 072			-34 256		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		416 082			432 579	
Muita arvonkorotuksia		93 039			25 946	
		<u>509 121</u>			<u>458 525</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>673 224</u>			<u>881 298</u>

Taseen liitteet

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1995						
	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoitukset						
Kiinteistöt	140 607	185 078	260 627	711 089	983 256	1 033 547
Konserniyhtiöosakkeet	94 631	299 327	299 705			
Muut kiinteistöosakkeet	604 311	904 359	1 192 532	609 900	909 948	1 198 121
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	80 700	80 700	80 700			
	920 249	1 469 465	1 833 564	1 320 989	1 893 204	2 231 668
Konserniyritykset						
Osakkeet ja osuudet	39 371	39 371	39 371			
Lainasaamiset	35 487	35 487	35 487			
	74 858	74 858	74 858			
Yritykset joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	1 610	1 610	1 610	1 377	1 377	1 377
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	154 420	154 420	170 844	174 946	174 946	191 734
Rahoitusmarkkinavälineet	1 361 986	1 361 986	1 454 553	2 554 726	2 554 726	2 717 959
Kiinnelainasaamiset	257 413	257 413	257 413	428 808	428 808	428 808
Muut lainasaamiset	253 671	253 671	253 671	377 109	377 109	377 109
Talletukset	30 000	30 000	30 000	62 013	62 013	62 013
	2 057 489	2 057 489	2 166 480	3 597 603	3 597 603	3 777 623
	3 054 207	3 603 422	4 076 513	4 919 969	5 492 184	6 010 668
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korko- tuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)	<u>-13 863</u>			<u>-18 899</u>		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		455 257			455 257	
Muita arvonkorotuksia		93 958			116 958	
		<u>549 215</u>			<u>572 215</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>473 090</u>			<u>518 484</u>

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni	
6 Kiinteistösijoitusten muutokset					
31.12.1996	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Lainasaamiset konserni- yrityksiltä	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet
Hankintameno 1.1.	159 018	945 186	331 520	667 862	978 944
Lisäykset	1 324	6 520	-	470 748	6
Vähennykset	-	-36 134	-	-281	-121 319
Hankintameno 31.12.	160 342	915 573	331 520	1 138 328	857 631
Arvonkorotukset 1.1.	34 573	516 472		34 573	516 472
Lisäykset	-	-		208 268	-
Vähennykset	-	-40 000		-	-300 787
Arvonkorotukset 31.12.	34 573	476 472		242 841	215 684
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1	38 569	227 914		67 186	237 460
Suunnitelmapoistot / arvonlennukset ja palautuneet arvonlennukset	2 779	17 000		58 066	12 573
Vähennykset	-	-2 515		-24 002	-
Kertyneet suunnitelmapoistot / arvonlennukset 31.12	41 349	242 399		101 250	250 033
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen / arvonlennusten jälkeen 31.12.	153 566	1 149 645	331 520	1 279 919	823 282
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1	26 130			17 731	
Suunnitelman ylittävät/ alittavat poistot	2 174			12 517	
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12	28 304			30 248	
Rakennusten arvo kokonais- poistojen jälkeen 31.12.	125 261			1 249 671	

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni	
6 Kiinteistösijoitusten muutokset					
31.12.1995					
	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Lainasaamiset konserni- yrityksiltä	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet
Hankintameno 1.1.	157 713	940 765	80 700	662 496	971 665
Lisäykset	1 320	4 421	-	5 381	7 278
Vähennykset	-15	-	-	-15	-
Hankintameno 31.12.	159 018	945 186	80 700	667 862	978 944
Arvonkorotukset 1.1.	34 573	504 472		34 573	504 472
Lisäykset	-	12 000		-	12 000
Arvonkorotukset 31.12.	34 573	516 472		34 573	516 472
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1	34 509	203 805		34 509	203 805
Suunnitelmapoistot / arvonlennukset ja palautuneet arvonlennukset	4 060	24 109		32 676	33 655
Kertyneet suunnitelmapoistot / arvonlennukset 31.12	38 569	227 914		67 186	237 460
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen / arvonlennusten jälkeen 31.12.	155 021	1 233 743	80 700	635 249	1 257 955
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1	25 063			-25 063	
Suunnitelman ylittävät/ alittavat poistot	1 066			7 332	
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12	-26 130			-17 731	
Rakennusten arvo kokonais- poistojen jälkeen 31.12.	128 892			617 518	

1 000 mk	Emoyhtiö	
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		
	1996	1995
Jäljellä oleva hankintameno	47 608	68 063
Kirjanpitoarvo	48 631	67 040
Käypä arvo	57 680	83 694
Konserniyhtiöt		
Yhtiöiden lukumäärä	39	12
Tilikauden voitto/tappio yhteensä	2 870	-735
Yhtiöiden oma pääoma yhteensä	310 493	163 888

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
7 Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus sekä muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet				
Konserniyrityksen osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	39 371	9 371		
Lisäykset	-	30 000		
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	39 371	39 731		
Konserniyritysten liikkeeseenlaskemat rahoitusmarkkina-				
välineet ja lainasaamiset konserniyrityksiltä				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	35 487	30 000		
Lisäykset	-	5 487		
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	35 487	35 487		
Muut osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	1 610	1 610	1 377	1 377
Vähennykset	-	-	-37	-
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	1 610	1 610	1 340	1 377

	Kpl	Omistus- osuus %	Osuus äänistä %	Nimellis- arvo 1000 mk	Emoyhtiö	Konserni	Tilikauden voitto/ tappio 1000 mk	Oma pääoma 1000 mk
					Kirjanpito- arvo 1996 1000 mk	Kirjanpito- arvo 1996 1000 mk		
Konserniyritysten osakkeet ja osuudet								
Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola	2630000	81,42	81,42	26 300	39 371		7 569	78 866
Muut osakkeet ja osuudet								
Tieto-Tapiola Oy	300	33,33	33,33	600	600	432	-12	1 311
Vakuutusneuvonta Aura Oy	50	33,33	33,33	5	5	9	1	27
Vakuutusneuvonta Pohja Oy	50	33,33	33,33	5	5	9	1	27
Tapiolan Arvo-osuus Oy	1000	20,00	20,00	1 000	1 000	890	-274	4 615
					1 610	1 340		

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

Muut sijoitukset Osakkeet ja osuudet	Kotipaikka tai -maa	Kpl	Omistus-Osuus		Nimellis- arvo	Emoyhtiö	Konserni
			osuus	äänistä		Kirjanpito- arvo 1996	Kirjanpito- arvo 1996
			%	%	1000 mk	1000 mk	1000 mk
Ab Chips Oy Ltd		9000	0,27	0,02	90	1 603	1 603
Cultor Oy		20000	0,09	0,13	240	3 042	3 042
Efore Oy Ab		17200	1,06	0,40	172	2 002	2 002
Espoon Sähkö Oy		85000	0,54	0,54	170	5 004	5 004
Finnair Oy		35000	0,04	0,04	175	1 126	1 126
Gyllenberg Small Firm		1963			982	1 020	1 020
Huhtamäki Oy		61300	0,21	0,21	1 226	7 969	
Huhtamäki Oy		82600	0,28	0,23	1 652		10 548
Ilkka		5148	0,32	0,05	51	456	456
Instrumentarium Oy		27600	0,14	0,02	276	2 261	2 261
Kemira Oy		130000	0,10	0,10	1 300	5 725	
Kemira Oy		200000	0,15	0,15	2 000		8 874
Kone Oy		19000	0,31	0,11	950	8 840	
Kone Oy		29000	0,47	0,17	1 450		13 298
KT-Tietokeskus Oy		3660	0,26	0,26	73	1 135	
KT-Tietokeskus Oy		7320	0,52	0,52	146		2 269
Lassila & Tikanoja Oy		15400	0,35	0,35	154	2 907	
Lassila & Tikanoja Oy		22400	0,51	0,51	224		4 135
Lännen Tehtaat Oy		204600	3,17	3,17	2 046	12 685	12 685
Metra Oy		44900	0,15	0,09	898	7 688	
Metra Oy		60900	0,20	0,12	1 218		10 547
Metsä-Serla Oy		1140000	0,82	1,30	11 400	19 115	19 115
Neste Oy		40000	0,04	0,04	400	3 061	
Neste Oy		56000	0,06	0,06	560		4 251
Oy Nokia Ab		8000	0,00	0,00	40	1 269	1 269
Nokian Renkaat Oy		38400	0,37	0,38	384	1 384	
Nokian Renkaat Oy		67200	0,65	0,66	672		2 422
Norvestia Oy		19000	0,36	0,24	380	1 325	
Norvestia Oy		34000	0,64	0,43	680		2 373
Orion-yhtymä		30200	0,06	0,01	302	3 326	
Orion-yhtymä		40700	0,08	0,03	407		4 927
Raision Tehtaat Oy		38252	0,23	0,15	383	3 635	3 635
Rautakirja Oy		8000	0,12	0,01	160	1 530	1 530
Tamfelt Oy		37500	0,56	0,09	375	2 250	2 250
Werner Söderström-WSOY		23000	0,19	0,05	230	1 428	1 428
YIT-yhtymä Oy		1440570	5,90	5,90	14 406	56 485	56 485
Henkivakuutusosakeyhtiö Retro		13515	19,30	19,30	324	7 034	7 034
Keskinäinen Eläkevakuutus- yhtiö Tapiola		180000	56,30	2,20	1 800	2 700	2 700
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola		210	100,00	5,52	10 500	10 500	10 500
Nycomed A/S	Norja	40000				2 351	2 351
Scania AB	Ruotsi	24500				2 810	
Scania Ab	Ruotsi	36500					4 187
Muut		301353			2 687	9 263	
Muut		480721			5 657		23 720
						192 928	229 045

1 000 mk

Emoyhtiö

Konserni

8 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

31.12.1996

	Aineetto- mat oikeu- det ja pitkä- vaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä	Aineetto- mat oikeu- det ja pitkä- vaikutteiset menot	Konser- niliike- arvo	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1	38 995	1 196	40 191	39 961	132	1 545	41 637
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-2 162	-405	-2 566	-2 489	-	-405	-2 893
Hankinnat	3 760	-	3 760	4 231	781	-	5 013
Myynnit ja romutukset	-	-	-	-	-132	-	-132
Hankintameno 31.12.	40 594	791	41 385	41 703	781	1 140	43 625
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	19 463	1 088	20 551	20 045	0	1 409	21 454
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-2 162	-405	-2 566	-2 489	0	-405	-2 893
Suunnitelmapoistot	5 050	33	5 083	5 188	683	41	5 912
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	22 352	716	23 068	22 745	683	1 045	24 473
Hankintameno suunnitelma- poistojen jälkeen 31.12.	18 242	75	18 317	18 959	99	95	19 152
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	18 242	75	18 317	18 959	99	95	19 152

31.12.1995

	Aineetto- mat oikeu- det ja pitkä- vaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä	Aineetto- mat oikeu- det ja pitkä- vaikutteiset menot	Konser- niliike- arvo	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1	41 758	1 183	42 940	36 891	-	1 532	38 423
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-5 324	-	-5 324	-	-	-	-
Hankinnat	2 562	13	2 575	3 070	132	13	3 214
Hankintameno 31.12.	38 995	1 196	40 191	39 961	132	1 545	41 637
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	18 092	1 042	19 134	12 955	-	1 350	14 306
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-5 324	-	-5 324	-	-	-	-
Suunnitelmapoistot	6 695	46	6 741	7 090	-	58	7 148
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	19 463	1 088	20 551	20 045	-	1 409	21 454
Hankintameno suunnitelma- poistojen jälkeen 31.12.	19 533	107	19 640	19 915	132	136	20 183
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	19 533	107	19 640	19 915	132	136	20 183

1 000 mk

Emoyhtiö

Konserni

9 Muut lainasaamiset

	1996	1995	1996	1995
Jäljellä oleva hankintameno vakuuden mukaan				
Pankkitakaus	5 532	7 698	22 474	88 597
Vakuutuskirja	40 319	47 887	40 319	47 887
Muu vakuus	118 322	198 085	121 157	240 626
Jäljellä oleva hankintameno	164 173	253 671	183 950	377 109

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
10 Oman pääoman muutokset	1996	1995	1996	1995
Sidottu				
Pohjarahasto	26 650	26 650	26 650	26 650
Takuupääoma	12 000	12 000	12 000	12 000
Arvonkorotusrahasto	2 100	2 100	2 100	2 100
Lisäys	-	-	24 313	-
	2 100	2 100	26 413	2 100
	40 750	40 750	65 063	40 750
Vapaa				
Varmuusrahasto	18 900	17 371	18 900	17 371
Siirretty edellisen tilikauden voitosta	1 100	1 529	1 100	1 529
	20 000	18 900	20 000	18 900
Käyttörahassto	527	487	527	487
Siirretty edellisen tilikauden voitosta	47	45	47	45
Käytetty yleishyödyllisiin tarkoituksiin	-35	-5	-35	-5
	539	527	539	527
Konsernin edellisten tilikausien voitto			1 671	1 087
Siirretty edellisen tilikauden voittovaroista			19 601	584
Kohdistettu			-6 113	-
			15 160	1 671
Edellisen tilikauden voitto	2 107	2 534	21 708	3 118
Yhtiökokouksen päätöksellä siirretty				
Takuupääoman korko	-960	-960	-960	-960
Varmuusrahastoon	-1 100	-1 529	-1 100	-1 529
Käyttörahasstoon	-47	-45	-47	-45
Siirretty voittovaroihin	-	-	-19 601	-584
	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	4 927	2 107	-8 626	21 708
	25 466	21 534	27 073	42 807
Arvonkorotusrahaston erittely	66 216	62 284	92 137	83 557
Arvonkorotusrahasto 1. 1.	2 100	2 100	2 100	2 100
Lisäys	-	-	24 313	-
Arvonkorotusrahasto 31.12.	2 100	2 100	26 413	2 100
Josta käyttöomaisuuteen liittyvää	2 100	2 100	26 413	2 100
11 Varaukset				
Poistoero				
Poistoero 1.1.	26 130	25 063	17 731	-
Lisäykset tilikaudella	2 174	1 067	4 118	17 731
Muu lisäys	-	-	8 399	-
Poistoero 31.12.	28 304	26 130	30 248	17 731
Vapaaehtoiset varaukset				
Luottotappiovaraus 1.1.	7 925	7 286	11 211	11 463
Lisäykset	1 353	639	-	-
Vähennykset	-	-	-834	-252
Luottotappiovaraus 31.12.	9 278	7 925	10 377	11 211
Siirtymävaraus 1.1.	-	-	1 134	1 134
Siirtymävaraus 31.12.	-	-	1 134	1 134
Asuintalovaraus 1.1.	-	-	-	-
Lisäykset	-	-	760	-
Asuintalovaraus 31.12.	-	-	760	-
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä 31.12.	9 278	7 925	12 271	12 345
Poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista laskettu verovelka	10 523	9 535	11 905	8 421
Verokanta	28%	28%	28%	28%

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
12 Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuusta vähennetyt aktivoituneet hankintamenot (ns. zillmerointi)				
	1996	1995	1996	1995
Henkivakuutus	10 014	14 431	10 127	14 431
Eläkevakuutus	21 132	20 009	23 487	20 009
	31 146	34 440	33 613	34 440
13 Vastuut				
Annetut kiinnitykset				
Muiden velkojen vakuudeksi	-	-	23 660	-
Yhteistoimintayhtiöiden velkojen vakuudeksi	-	-	10 044	-
Kiinnityksiä vastaavat lainat	-	-	19 819	-
Merkintäsitoumukset	1 750	-	2 650	-
Eläkevastuu				
Eläkekassa Elonvaran kannansiirron yhteydessä Keskinäiselle Eläkevakuutusyhtiölle Tapiolalle 30.4.1991 annettuun sitoumukseen perustuva kattamaton eläkevastuu				
	-	7 824	-	7 824

14 Johdon eläkesitoumukset

Yhtiön johdolle sekä yhtiöön työsuhhteessa oleville hallituksen jäsenille on eläkeiäksi sovittu 60 - 63 vuotta.

Vakavaraisuustunnusluvut

1 000 mk	Emoyhtiö	
Toimintapääoma	1996	1995
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	65 256	61 324
Vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero	37 582	34 057
Omaisuuksien käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	673 224	473 090
Kuluksi merkitsemättömät vakuutusten hankintamenot ja aineettomat hyödykkeet (-)	-18 242	-19 533
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	-1 750	-7 824
	756 070	541 115
Vakuutusyhtiölain 11 luvun 4 §:n toimintapääomavaatimus	212 859	191 549
Runsasvahinkoisten vuosien varalle vakuutus- tekniseen vastuuvélkaan sisältyvä tasoitussmäärä	136 874	123 760
Toimintapääoma ja tasoitussmäärä suhteessa omalla vastuulla olevaan vakuutustekniseen vastuuvélkaan vähennettynä tasoitussmäärällä ja 75 %:lla sijoitus- sidonnaisten vakuutusten vastuuvélasta (%)		
- vuodelta 1996	20,6	
- vuodelta 1995	18,0	
- vuodelta 1994	18,5	
- vuodelta 1993	19,5	
- vuodelta 1992	25,0	

Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallitus ehdottaa että tilikauden voitto
4 926 956,31 mk käytetään seuraavasti:

Takuupääomalle maksetaan korkoa 8 prosenttia	960 000,00	
Varmuusrahastoon siirretään	3 900 000,00	
Käyttörahastoon siirretään	<u>66 956,31</u>	
		4 926 956,31

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä
hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma
seuraavasti:

Sidottu oma pääoma		
Pohjarahasto	26 650 000,00	
Takuupääoma	12 000 000,00	
Arvonkorotusrahasto	<u>2 100 000,00</u>	40 750 000,00
Vapaa oma pääoma		
Varmuusrahasto	23 900 000,00	
Käyttörahasto	<u>606 086,02</u>	24 506 086,02
		<u>65 256 086,02</u>

Espoossa 3. päivänä huhtikuuta 1997

Asmo Kalpala

Pertti Heikkala

Pentti Koskinen

Tom Liljeström

Jari Saine

Tilintarkastuskertomus

KESKINÄISEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖN TAPIOLAN OSAKKAILLE

Olemme tarkastaneet Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1995. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Yhtiön valvontatilintarkastuksen on suorittanut Mauno Tervo, KHT. Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että tilinpäätös on olennaisilta osin oikein laadittu.

Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka emoyhtiön osalta osoittaa voittoa 2 106 914,88 markkaa, on laadittu kirjanpitolaista ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaista tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta.

Hallituksen esitys voiton käsittelystä on lainmukainen.

Espoossa 16. päivänä huhtikuuta 1996

Hallintoneuvoston lausunto

Perehdyttyään tilinpäätökseen, konsernitilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen vuodelta 1996 hallintoneuvosto

ehdottaa, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistetaan ja hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään.

Espoossa 23. 4. 1997

Matti Ahde
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

Yritysten
Henkivakuutus Oy
Tapiola

Yritysten Henki-Tapiola on yritysten erikoisyhtiö

Yritysten Henki-Tapiola kuuluu keskinäisen Henki-Tapiolan konserniin. Yhtiö on erikoistunut yritysten henkivakuutuksiin. Yrityksille on tarjolla vakuutuksia, jotka toimivat avainhenkilöiden kannustimina, ja ovat kannattavia sekä yritykselle että työntekijöille.

Yritysten Henki-Tapiolan tuotevalikoimaa laajennettiin ja loppuvuodesta 1996 markkinoille tuotiin täysin uudentyyppisenä tuotteena kapitalisaatiosopimus, jossa vakuutettuna ei ole henkilöä, vaan vakuutusyhtiö ottaa vastuulleen pääomasitoumuksia. Kahden kuukauden aikana tuotteen maksutulo nousi 36 miljoonaan markkaan.

Yritysten Henki-Tapiolan tulos 1996 oli tavoitteiden mukainen, vaikka jäikin hieman jälkeen emoyhtiöstä. Yhtiön vakavaraisuus kasvoi.

Yritysten Henki-Tapiolan hallinto ja tilintarkastajat

YRITYSTEN HENKI-TAPIOLAN HALLINTONEUVOSTO

	<i>*Toimikausi</i>
Kari Neilimo puheenjohtaja, professori, Kangasala	94-97
Pekka Räihä varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja, Kajaani	94-97
Jari Bachmann toimitusjohtaja, Helsinki	96-99
Magnus Hästö toimitusjohtaja, Helsinki	95-98
Kalevi Liukkonen kauppaneuvos, Jyväskylä	95-98
Joel Nemes toimitusjohtaja, Espoo	96-99
Jorma Niiniahho toimitusjohtaja, Hamina	95-98
Marjut Nordström toimitusjohtaja, Asikkala	94-97
Jussi Pajunen hallituksen puheenjohtaja, Helsinki	96-99
Simo Palokangas toimitusjohtaja, Turku	94-97
Matti Ristikangas toimitusjohtaja, Iisalmi	95-98
Jukka Salminen johtaja, Helsinki	96-99
Pekka Suninen laamanni, Lappeenranta	96-99
Antero Taanila hallintojohtaja, Kokkola	95-98
Matti Virranniemi johtaja, Kuusamo	94-97

YRITYSTEN HENKI-TAPIOLAN TILINTARKASTAJAT

<i>Varsinaiset tilintarkastajat</i>
Mauno Tervo ekonomi, KHT SVH Coopers & Lybrand Oy, KHT-yhteisö
<i>Varatilintarkastajat</i>
Ulla Holmström diplomiekonomi, KHT
Jari Miikkulainen kauppatieteiden maisteri, KHT

YRITYSTEN HENKI-TAPIOLAN HALLITUS

Asmo Kalpala hallituksen puheenjohtaja, pääjohtaja
Pertti Heikkala hallituksen varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja
Pentti Koskinen johtaja, aktuaaripalvelut
Tom Liljeström johtaja, sijoituspalvelut
Jari Saine toimitusjohtaja

<i>Varajäsenet</i>
Antti Calonius johtaja, suurasiakaspalvelut ja jälleenvakuutus
Juhani Heiskanen johtaja, talouspalvelut
Matti Luukko varatoimitusjohtaja
Alpo Mustonen varatoimitusjohtaja

YRITYSTEN HENKI-TAPIOLAN TOIMITUSJOHTAJA

Jari Saine

*Hallintoneuvoston jäsenten toimikausi vaihtuu yhtiökokouksessa

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 1996

Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola on Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan tytäryhtiö. Yhtiön maksutulo kasvoi voimakkaasti ja toiminta laajeni, kun kapitalisaatiosopimus ja eräitä muita uusia tuotteita otettiin käyttöön.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vakuutusmaksutulo

Yhtiön vakuutusmaksutulo oli 275 miljoonaa markkaa, josta vapaamuotoisen työeläkevakuutuksen osuus oli 196 miljoonaa markkaa ja kapitalisaatiosopimusten osuus 36 miljoonaa markkaa. Maksutulo kasvoi 37,3 %. Vakuutusmaksuvastuu kasvoi 132 miljoonaa markkaa 679 miljoonaan markkaan.

Maksetut korvaukset

Maksetut korvaukset olivat 174 miljoonaa markkaa. Vapaamuotoisen työeläkevakuutuksen korvaukset vähenivät 1,9 prosenttia 158 miljoonaan markkaan. Ryhmähenkivakuutusten korvaukset olivat 14 miljoonaa markkaa, missä vähennystä 2,3 prosenttia.

SIIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 120 miljoonaa markkaa, mikä sisältää myyntivoittoja 4 miljoonaa markkaa, arvonalennuksia 3 miljoonaa markkaa ja arvonalennuksia kiinteistöistä 17 miljoonaa markkaa.

Korkotuotot muista kuin kiinteistöistä olivat kulujen vähentämisen jälkeen 118 miljoonaa markkaa ja tuotot kiinteistösijoituksista vastaavasti 12 miljoonaa markkaa. Kiinteistötuottojen merkityksen odotetaan jatkossa kasvavan, sillä vuokraamattomia tiloja ei enää käytännössä ole.

Sijoitusten määrä vuoden päättyessä oli kirjanpitoarvoin laskettuna 2 031 miljoonaa markkaa, josta rahoitusmarkkinavälineiden osuus oli 1 408 miljoonaa markkaa ja kiinteistösijoitusten osuus 382 miljoonaa markkaa. Sijoitusten käypä arvo oli 2 175 miljoonaa markkaa.

LIIEKULUT

Yhtiön liikekulut olivat 22 miljoonaa markkaa oltuaan vuotta aiemmin 15 miljoonaa markkaa. Syynä kulujen kasvuun on toiminnan laajentuminen.

YRITYSTEN HENKI-TAPIOLAN TULOSANALYYSI			
	1996	1995	1994
	Mmk	Mmk	Mmk
TULOKSEN MUODOSTUMINEN			
Riskiliike	1	5	7
Kustannusliike	-1	3	2
Korkoliike	43	48	3
Tulos yhteensä	43	56	12
Arvonkorotukset	-	-	-
TULOKSEN KÄYTTÖ			
Asiakashyvitykset, alennukset ja lisäedut	-30	-27	-1
Tasoisvastuu	-2	1	-2
Poistot ym.	-3	-10	-7
Tilikauden voitto	8	19	2

Palkat ja palkkiot olivat 13 miljoonaa markkaa, missä kasvua noin 4 miljoonaa markkaa. Henkilösivukulut olivat yhteensä 3 miljoonaa markkaa, missä kasvua edellisestä vuodesta 11,0 %.

Yhtiön tehtäviä hoitava henkilöstö toimitusjohtajaa ja varatoimitusjohtajaa lukuunottamatta oli Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan palveluksessa. Näistä palveluksista maksetut erät sisältyivät yhtiön liikekulujen vastaviin eriin samoin kuin jos henkilöstö olisi ollut suoraan yhtiön palveluksessa.

Yhtiön hallituksen jäsenille maksetut palkat ja palkkiot olivat 217 790,00 markkaa. Muut maksetut palkat ja palkkiot olivat 11 866 688,32 markkaa. Maksetut palkat ja palkkiot yhteensä olivat 12 084 478,32 markkaa.

TILIKAUDEN TULOS

Yhtiön tulos ei yltänyt edellisen vuoden tasolle, mutta oli edelleen hyvä. Tulos muodostuu riskiliikkeen, kustannusliikkeen ja sijoitustoiminnan tuloksesta.

Riskiliikkeen tulos on voitollinen 1 miljoona markkaa, edellisvuonna voitollinen 7 miljoonaa markkaa; kustannusliikkeen tulos oli negatiivinen 1 miljoona markkaa, edellisvuonna voitollinen 2 miljoonaa markkaa ja sijoitustoiminnan tulos voitollinen 43 miljoonaa markkaa, edellisvuonna 49 miljoonaa markkaa. Koko vakuutustekninen tulos on 43 miljoonaa markkaa voitollinen, edellisvuonna 57 miljoonaa markkaa.

Poistot yhteensä runsas miljoona markkaa kirjattiin suunnitelman mukaisina. Elinkeinoverolain sallimat enimmäispoistot on tehty täysimääräisinä. Luottotappiovaraus muista saamisista tehtiin enimmäismäärän suuruisena.

Yhtiön osuus Tapiola-yhtiöiden henkilöstörahastoon h.r. siirrettävästä voittopalkkioerästä on 362 534,35 markkaa. Se on laskettu enimmäismäärän suuruisena ja sisältyy tuloslaskelmassa muihin kuluihin.

Vakavaraisuusaste nousi 112,7 %:sta 114,5 %:iin.

Hallitus ehdottaa, että yhtiön tilivuoden ylijäämä 7 568 587,62 markkaa siirretään voittovaroihin.

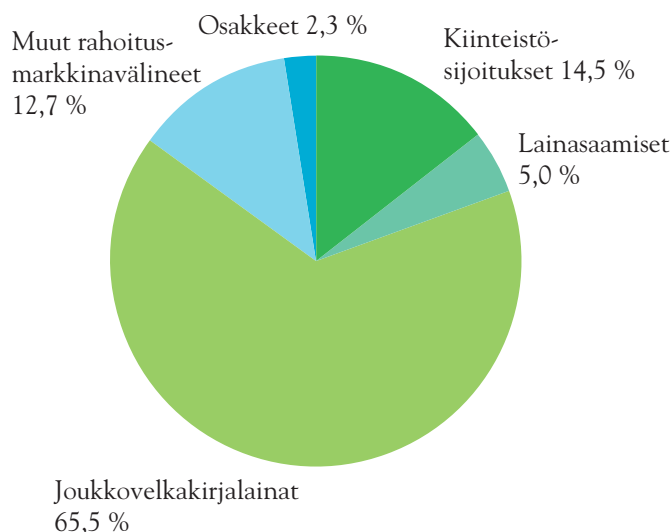
Taseen loppusumma oli 2 163 072 688,60 markkaa.

Konsernitilinpäätös

Yritysten Henki-Tapiolan konserniin sisältyi 31.12.1996 emoyhtiön lisäksi kahdeksan asunto- ja kiinteistöyhtiötä.

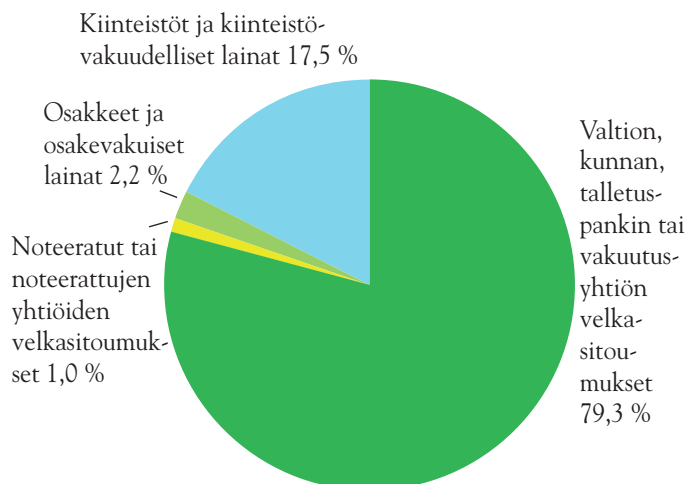
YRITYSTEN HENKI-TAPIOLAN SIOITUSTEN JAKAUMA

Käypä arvo 31.12.1996 Mmk 2 175

YRITYSTEN HENKI-TAPIOLAN SIOITUSTEN JAKAUMA SIOITUSRISKIEN MUKAISESTI

Käypä arvo 31.12.1996

Kuvio kertoo yhtiön sijoitusten riskiprofilin. Vastuuvelkaa kattava omaisuus ja muut sijoitukset kuin kateomaisuus on ryhmitelty tässä sijoitusriskin mukaan.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vakuutusmaksutulo

Konsernin kokonaismaksutulo oli 275 miljoonaa markkaa, jonka kasvu oli 37,3 prosenttia. Vakuutusmaksuvastuu vuoden lopussa oli 681 miljoonaa markkaa.

Maksetut korvaukset

Maksetut korvaukset olivat 174 miljoonaa markkaa ja korvausvastuu vuoden lopussa 1 352 miljoonaa markkaa.

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat konsernissa 111 miljoonaa markkaa, mikä pitää sisällään 12 miljoonan markan suunnitelmapoistot rakennuksista. Arvonlennuksia kirjattiin 32 miljoonaa markkaa. Arvonkorotuksia ei tehty.

Myyntivoittoja kertyi 4 miljoonaa markkaa. Sijoitusten kirjanpitoarvo oli 2 064 miljoonaa markkaa ja käypä arvo 2 217 miljoonaa markkaa.

LIIEKULUT

Liikekulut olivat 22 miljoonaa markkaa.

TILIKAUDEN TULOS

Vakuutustekninen tulos 43 miljoonaa markkaa oli hyvä ja konsernin vakavaraisuus vahvistui.

Poistot yhteensä 12 miljoonaa markkaa kirjattiin suunnitelman mukaisina. Luottotappiovaraus muista saamisista tehtiin enimmäismäärän suuruisena.

Konsernin tappio tilikaudelta oli 1 676 051,96 markkaa ja taseen loppusumma 2 197 009 262,44 markkaa.

Kiinteistökannan arvot, tuotto ja tyhjillään olevat tilat 31.12.1996

Kiinteistökanta, 1000 mk

Käypä arvo	420 563
Kirjanpitoarvo ja lainat	418 816
Arvostusero	1 747

Kiinteistö- tyyppi	Käypä arvo 1 000 mk	Käypä arvo mk/m ²	Nettotuotto 1 000 mk	Nettotuotto %	Potentiaalinen nettotuotto*) %	Vuokrattava huoneistoala m ²	Tyhjyysaste %
Toimitilakiinteistöt							
Liike- ja toimistokiinteistöt							
- ulkopuolisille vuokratut	188 741	8 654	4 388	2,3	3,2	21 810	0,6
- omassa käytössä olevat **)	2 023	10 536	135	6,7	6,7	192	0,0
Hotellit	101 263	8 905	8 985	8,9	8,9	11 372	0,0
Yhteensä	292 027	8 750	13 508	4,6	5,2	33 374	0,4
Asuinkiinteistöt ***)	61 112	8 300	2 820	4,6	4,8	7 363	3,2
Muut kiinteistöt ja tilat							
Rakenteilla olevat	67 424						
Kesken vuotta hankitut	0						
Yhteensä	67 424					8 972	
KIINTEISTÖKANTA	420 563					49 709	

*) Potentiaaliseen nettotuottoon on lisätty tyhjien tilojen laskennallinen bruttovuokra, joka on keskimäärin

50 mk/m²/kk

**) Omassa käytössä olevien tilojen laskennallinen bruttovuokra on keskimäärin

76 mk/m²/kk

***) Asuinkiinteistöjen nettotuottoihin on lisätty valtion maksamaa korkotukea

512 000 mk

Toimitilakiinteistöjä oli keskimäärin tyhjänä vuoden aikana

8,4 %

Rahoituslaskelma

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
Varojen lähteet:				
Tulorahoitus				
Voitto ennen korkokuluja, satunnaiseriä, varauksia ja veroja	9 225	28 256	943	22 474
Oikaisuerät:				
Vastuuvelan muutokset	186 539	100 984	186 539	1 843 860
Sijoitusten arvonalennukset ja arvonorotukset	14 288	11 062	12 184	11 062
Poistot	1 423	1 833	11 965	5 297
	211 474	142 135	211 631	1 882 692
Pääomarahaus				
Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys	-	5 487	-	30 000
Vapaaehtoiset varaukset	-	-	-	5 311
Oman pääoman lisäys	-	-	988	52 496
	-	5 487	988	87 807
Varojen lähteet yhteensä	211 474	147 622	212 619	1 970 499
Varojen käyttö:				
Voitonjako				
Pitkäaikaisen vieraan pääoman korot	-	3 111	-	-
Verot	2 963	6 286	2 976	6 286
	2 963	9 396	2 976	6 286
Sijoitukset				
Sijoitusten lisäys (netto)	162 933	73 535	193 178	1 910 379
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäys (netto)	471	507	471	819
	163 405	74 042	193 650	1 911 198
Varojen käyttö yhteensä	166 368	83 438	196 626	1 917 484
Liikepääoman lisäys	45 107	64 184	15 993	53 015
Liikepääoman muutos				
Saamisten muutos	39 792	-2 091	40 188	4 182
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	-7 548	19 504	-7 548	19 769
Siirtosaamisten muutos	8 264	32 524	8 264	67 814
Jälleenvakuutuslallettevelkojen muutos	-28	70	-28	-725
Velkojen muutos	4 556	24 671	-24 780	-24 961
Siirtovelkojen muutos	71	-10 494	-103	-13 064
Liikepääoman lisäys	45 107	64 184	15 993	53 015

Tuloslaskelma

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
Vakuutustekninen laskelma:				
Vakuutusmaksutulo				
Vakuutusmaksutulo	*1	275 081	200 381	275 081
Jälleenvakuuttajien osuus		-6 215	-6 564	-6 564
		268 865	193 817	268 865
Sijoitustoiminnan tuotot	4	160 637	151 758	179 693
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	2	-173 984	-177 501	-173 984
Jälleenvakuuttajien osuus		3 535	3 556	3 535
		-170 449	-173 945	-170 449
Korvausvastuun muutos		-54 728	-129 199	-54 728
Jälleenvakuuttajien osuus		-151	194	-151
		-54 879	-129 005	-54 879
		-225 327	-302 950	-225 327
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-131 672	27 035	-131 672
Jälleenvakuuttajien osuus		11	985	11
		-131 661	28 021	-131 661
Liikekulut	3	-21 951	-15 170	-21 951
Sijoitustoiminnan kulut	4	-40 884	-30 132	-68 222
Muut vakuutustekniset kulut		-93	-64	-93
Vakuutustekninen kate		9 587	25 281	1 305
				22 610
Muu kuin vakuutustekninen laskelma:				
Muut kulut				
Konserniliikkeen poisto			-	-1
Muut kulut		-362	-136	-362
		-362	-136	-362
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta				
Tilikauden verot		-2 961	-6 280	-2 974
Aikaisempien tilikausien verot		-2	-6	-2
		-2 963	-6 286	-2 976
Voitto/Tappio varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen		6 262	18 859	-2 033
				16 188
Voitto/Tappio satunnaiserien jälkeen		6 262	18 859	-2 033
				16 188
Poistoeron lisäys		-881	-949	-1 830
Vapaaehtoisten varausten vähennys		2 187	891	2 187
		1 306	-58	357
Tilikauden voitto/Konsernin tilikauden tappio/voitto		7 569	18 801	-1 676
				17 079

*Viittaus liitetiedon numeroon

Tuloslaskelman liitteet

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
1 Vakuutusmaksutulo				
Ensivakuutus				
Henkivakuutus				
Yksilöllinen henkivakuutus	625	-	625	-
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	2 572	5 440	2 572	5 440
Muu ryhmähenkivakuutus	24 284	25 121	24 284	25 121
Kapitalisaatiosopimukset	36 300	-	36 300	-
	63 782	30 562	63 782	30 562
Eläkevakuutus				
Yksilöllinen eläkevakuutus	15 775	-	15 775	-
Vapaamuotoinen työeläkevakuutus	195 537	169 847	195 537	169 847
	211 312	169 847	211 312	169 847
Kokonaisvakuutusmaksutulo	275 093	200 409	275 093	200 409
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	-13	-27	-13	-27
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	275 081	200 381	275 081	200 381
<i>Vakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta</i>				
Jatkuvat vakuutusmaksut	235 293	197 147	235 293	197 147
Kertamaksut	39 800	3 262	39 800	3 262
	275 093	200 409	275 093	200 409
Vakuutusmaksut sopimuksista jotka oikeuttavat hyvitykseen	275 093	200 409	275 093	200 409

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
<i>Henkivakuutuksen hyvitysten ja alennusten vaikutus tulokseen</i>				
Hyvitykset				
Henkivakuutus				
Yksilöllinen henkivakuutus	3	-	3	-
Ryhmähenkivakuutus	798	1 124	798	1 124
Kapitalisaatiosopimukset	89	-	89	-
	890	1 124	890	1 124
Eläkevakuutus				
Yksilöllinen eläkevakuutus	70	-	70	-
Vapaamuotoinen työeläkevakuutus	28 521	34 852	28 521	34 852
	28 591	34 852	28 591	34 852
	29 481	35 975	29 481	35 975

2 Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Ensivakuutus				
Henkivakuutus	16 219	16 605	16 219	16 605
Eläkevakuutus	156 346	155 599	156 346	155 599
Takaisinostot	1 419	5 297	1 419	5 297
	157 765	160 896	157 765	160 896
Maksetut korvaukset yhteensä	173 984	177 501	173 984	177 501

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
3 Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset	1 805	1 789	1 805	1 789
Liikekulut	21 951	15 170	21 951	15 170
Sijoitustoiminnan kulut	1 126	1 127	1 126	1 127
Muut kulut	363	136	363	136
Yhteensä	25 245	18 222	25 245	18 222
3.1 Toimintokohtaiset poistot				
Maksetut korvaukset	2	3	2	3
Liikekulut	132	401	132	401
Sijoitustoiminnan kulut	12	4	12	4
Yhteensä	146	408	146	408
3.2 Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	12 461	8 810	12 529	8 845
Luontoisetujen raha-arvo	568	221	568	221
Eläkekulut	2 169	2 028	2 181	2 033
Muut henkilösivukulut	1 132	945	1 138	948
Yhteensä	16 331	12 005	16 417	12 047
3.3 Tuloslaskelman erä liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	183	271	183	271
Muut vakuutusten hankintamenot	12 013	7 251	12 013	7 251
	12 196	7 521	12 196	7 521
Vakuutusten hoitokulut	5 464	4 170	5 464	4 170
Hallintokulut	4 905	4 112	4 905	4 112
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot	-614	-633	-614	-633
Yhteensä	21 951	15 170	21 951	15 170

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
4 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
Sijoitustoiminnan tuotot:				
Tuotot sijoituksista konserniyrityksiin				
Korkotuotot	0	91	0	91
Tuotot kiinteistösijoituksista konserniyrityksiin				
Korkotuotot	5 019	2 838	2 432	182
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin				
Korkotuotot	-	-	2	-
Muut tuotot	24 559	21 911	28 999	24 559
	24 559	21 911	29 001	24 559
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	1 163	2	1 163	2
Korkotuotot	122 073	125 852	122 073	125 919
Muut tuotot	469	-	469	-
	123 705	125 854	123 705	125 921
Yhteensä	153 283	150 694	155 139	150 753
Palautuneet arvonalennukset	3 019	-	20 219	-
Myyntivoitot	4 335	1 064	4 335	1 064
Yhteensä	160 637	151 758	179 693	151 817
Sijoitustoiminnan kulut:				
Kulut kiinteistösijoituksista				
Konserniyritykset	-11 608	-9 215	-8 090	-7 069
Muut yritykset	-5 849	-4 371	-9 838	-5 691
	-17 457	-13 586	-17 929	-12 760
Kulut muista sijoituksista	-867	-870	-867	-870
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Konserniyritykset	-3 630	-3 060	-4 846	-3 151
Muut yritykset	-286	-111	-298	-111
	-3 915	-3 171	-5 143	-3 262
Yhteensä	-22 239	-17 627	-23 938	-16 892
Arvonalennukset ja poistot				
Arvonalennukset	-17 307	-11 062	-32 403	-11 062
Rakennusten suunnitelmapoistot	-1 276	-1 426	-11 818	-4 889
	-18 583	-12 488	-44 221	-15 951
Myyntitappiot	-62	-17	-62	-17
Yhteensä	-40 884	-30 132	-68 222	-32 861
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	119 753	121 627	111 471	118 956
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	119 753	121 627	111 471	118 956
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys	291	1	291	1

Tase

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
VASTAAVAA				
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>				
Muut pitkävaikutteiset menot	8	716	716	383
<i>Sijoitukset</i>	5			
Kiinteistösjoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	6	314 348	317 218	353 831
Lainasaamiset konserniyrityksiltä		67 331	41 346	3 339
		381 679	414 112	357 170
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	7	34 534	19 685	19 685
Rahoitusmarkkinavälineet		1 408 038	1 192 739	1 192 739
Kiinnelainasaamiset		22 142	171 395	171 395
Muut lainasaamiset	9	19 778	19 778	123 439
Talletukset		165 000	165 000	30 000
		1 649 492	1 649 492	1 537 258
		2 031 171	1 883 801	1 894 428
<i>Saamiset</i>				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta		3 858	1 790	1 790
Muut saamiset		39 009	1 285	2 392
		42 867	3 075	4 182
<i>Muu omaisuus</i>				
Aineelliset hyödykkeet				
Kalusto	8	20	29	29
Rahat ja pankkisaamiset		12 221	19 769	19 769
		12 241	19 798	19 798
<i>Siirtosaamiset</i>				
Korot ja vuokrat		66 028	58 543	58 543
Muut siirtosaamiset		10 049	9 271	9 271
		76 077	67 814	67 814
		2 163 073	1 974 871	2 197 009
				1 986 605

Tase

1 000 mk		Emoyhtiö		Konserni	
		1996	1995	1996	1995
VASTATTAVAA					
<i>Oma pääoma</i>	10				
Sidottu					
Osakepääoma		32 300	32 300	32 300	32 300
Vararahasto		16 180	16 180	16 180	16 180
Arvonkorotusrahasto		-	-	1 000	-
		48 480	48 480	49 480	48 480
Vapaa					
Edellisten tilikausien voitto		22 817	4 016	21 083	4 016
Tilikauden voitto/tappio		7 569	18 801	-1 676	17 079
		30 386	22 817	19 407	21 095
		78 866	71 297	68 887	69 575
<i>Varaukset</i>	11				
Kertynyt poistoero		1 830	949	1 830	0
Vapaaehtoiset varaukset		2 233	4 420	2 233	4 420
		4 063	5 369	4 063	4 420
<i>Pääomalainat</i>		30 000	30 000	30 000	30 000
<i>Vakuutustekninen vastuuvelka</i>					
Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuu		680 795	549 123	680 795	549 123
Jälleenvakuuttajien osuus		-2 240	-2 229	-2 240	-2 229
		678 554	546 894	678 554	546 894
Henkivakuutuksen korvausvastuu		1 352 312	1 297 584	1 352 312	1 297 584
Jälleenvakuuttajien osuus		-467	-618	-467	-618
		1 351 844	1 296 966	1 351 844	1 296 966
		2 030 399	1 843 860	2 030 399	1 843 860
<i>Jälleenvakuutustallettevelat</i>		753	725	753	725
<i>Velat</i>					
Jälleenvakuutustoiminnasta		585	838	585	838
Muut velat		5 604	9 906	49 156	24 123
		6 188	10 744	49 741	24 961
<i>Saadut ennakot ja siirtovelat</i>		12 805	12 876	13 167	13 064
		2 163 073	1 974 871	2 197 009	1 986 605

Taseen liitteet

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1996						
	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	55 853	55 853	57 611	227 835	227 835	240 075
Konserniyhtiöosakkeet	252 905	252 905	252 935	139 342	139 342	138 688
Muut kiinteistöosakkeet	5 589	5 589	5 547	5 589	5 589	5 547
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	67 331	67 331	67 331	41 346	41 346	41 346
	381 679	381 679	383 424	414 113	414 113	425 657
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	34 534	34 534	50 517	34 534	34 534	50 517
Rahoitusmarkkinavälineet	1 408 038	1 408 038	1 534 050	1 408 038	1 408 038	1 534 050
Kiinnelainasaamiset	22 142	22 142	22 142	22 142	22 142	22 142
Muut lainasaamiset	19 778	19 778	19 778	19 778	19 778	19 778
Talletukset	165 000	165 000	165 000	165 000	165 000	165 000
	1 649 492	1 649 492	1 791 487	1 649 492	1 649 492	1 791 487
	2 031 171	2 031 171	2 174 911	2 063 604	2 063 604	2 217 143
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)	-16 184			-16 184		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonorotuksia		-			-	
Muita arvonorotuksia		-			-	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			143 741			153 539

Taseen liitteet

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1995						
	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoiotukset						
Kiinteistöt	48 010	48 010	48 652	202 055	202 055	202 055
Konserniyhtiöosakkeet	263 620	263 620	263 065	146 187	146 187	145 384
Muut kiinteistöosakkeet	5 589	5 589	5 589	5 589	5 589	5 589
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	29 324	29 324	29 324	3 339	3 339	3 339
	346 543	346 543	346 630	357 170	357 170	356 367
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	19 685	19 685	20 890	19 685	19 685	20 890
Rahoitusmarkkinavälineet	1 192 739	1 192 739	1 263 406	1 192 739	1 192 739	1 263 406
Kiinnelainasaamiset	171 395	171 395	171 395	171 395	171 395	171 395
Muut lainasaamiset	123 439	123 439	123 439	123 439	123 439	123 439
Talletukset	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
	1 537 258	1 537 258	1 609 130	1 537 258	1 537 258	1 609 130
	1 883 801	1 883 801	1 955 760	1 894 428	1 894 428	1 965 497
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)	-5 036			-5 036		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		-			-	
Muita arvonkorotuksia		-			-	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			71 959			71 069

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
6 Kiinteistösijoitusten muutokset						
31.12.1996						
	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Lainasaa- miset konserni- yrityksiltä	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Lainasaa- miset konserni- yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	49 435	278 754	48 324	151 396	216 084	3 339
Lisäykset	9 120	4 704	19 400	74 714	-	38 400
Vähennykset	-	-	-393	-	-43 601	-393
Hankintameno 31.12.	58 555	283 458	67 331	226 110	172 483	41 346
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1.	1 426	9 546		4 103	9 546	
Suunnitelmapoistot / arvonlennukset ja palautuneet arvonlennukset	1 276	17 200		11 818	4 313	
Vähennykset	-	1 782		-2 173	-1 782	
Kertyneet suunnitelmapoistot / arvonlennukset 31.12.	2 702	24 964		13 749	12 077	
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen / arvonlennusten jälkeen 31.12.	55 853	258 494	67 331	212 361	160 405	41 346
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1	949			-		
Suunnitelman ylittävät/ alittavat poistot	881			1 830		
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12	1 830			1 830		
Rakennusten arvo kokonais- poistojen jälkeen 31.12.	54 024			210 531		

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
6 Kiinteistösijoitusten muutokset						
31.12.1995						
	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Lainasaa- miset konserni- yrityksiltä	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Lainasaa- miset konserni- yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	48 652	277 704	29 791	150 612	213 227	3 806
Lisäykset	784	1 051	-	784	170 568	-
Vähennykset	-	-	-467	-	-167 711	-467
Hankintameno 31.12.	49 435	278 754	29 324	151 396	216 084	3 339
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonalemmukset 1.1.						
Suunnitelmapoistot / arvonalemmukset ja palautuneet arvonalemmukset	1 426	9 546		4 103	9 546	
Kertyneet suunnitelmapoistot / arvonalemmukset 31.12.	1 426	9 546		4 103	9 546	
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen / arvonalemmusten jälkeen 31.12.	48 010	269 208	29 324	147 293	206 538	3 339
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1						
Suunnitelman ylittävät/ alittavat poistot	949			-		
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12	949			-		
Rakennusten arvo kokonais- poistojen jälkeen 31.12.	47 061			147 293		

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet				
	1996	1995	1996	1995
Jäljellä oleva hankintameno	1 636	2 407	1 636	2 407
Kirjanpitoarvo	1 636	2 407	1 636	2 407
Käypä arvo	1 642	2 373	1 636	2 373
Konserniyhtiöt				
Yhtiöiden lukumäärä	8	6		
Tilikauden tappio/voitto yhteensä	-708	7		
Yhtiöiden oma pääoma yhteensä	74 808	70 734		

7 Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet

Muut sijoitukset Osakkeet ja osuudet	Kotipaikka tai -maa	Kpl	Omistus-	Osuus	Nimellis- arvo	Emoyhtiö	Konserni
			osuus	äänistä		Kirjanpito- arvo	Kirjanpito- arvo
			%	%	1000 mk	1996 1000 mk	1996 1000 mk
Huhtamäki Oy		21300	0,07	0,02	426	2 579	2 579
Kemira Oy		70000	0,05	0,05	700	3 150	3 150
Kone Oy		10000	0,16	0,06	500	4 458	4 458
KT-Tietokeskus Oy		3660	0,26	0,26	73	1 135	1 135
Lassila & Tikanoja Oy		7000	0,16	0,16	70	1 228	1 228
Metra Oy		16000	0,05	0,03	320	2 858	2 858
Neste Oy		16000	0,02	0,02	160	1 189	1 189
Nokian Renkaat Oy		28800	0,28	0,28	288	1 038	1 038
Norvestia Oy		15000	0,28	0,19	300	1 048	1 048
Orion-yhtymä Oy		10500	0,02	0,02	105	1 601	1 601
Scania Ab	Ruotsi	12000				1 376	1 376
Muut		179020			1 800	12 874	12 874
						34 534	34 534

1 000 mk

Emoyhtiö

Konserni

8 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

31.12.1996

	Aineettomat oikeudet ja pitkävai- kutteiset menot	Kalusto	Yhteensä	Aineettomat oikeudet ja pitkävai- kutteiset menot	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1	965	349	1 315	965	349	1 315
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-327	-	-327	-327	-	-327
Hankinnat	471	-	471	471	-	471
Hankintameno 31.12.	1 109	349	1 459	1 109	349	1 459
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	583	321	903	583	321	903
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-327	-	-327	-327	-	-327
Suunnitelmapoistot	138	9	146	138	9	146
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	393	329	722	393	329	722
Hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen 31.12.	716	20	736	716	20	736
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	716	20	736	716	20	736

1 000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä
8 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset						
31.12.1995						
Hankintameno 1.1	458	349	807	458	349	807
Hankinnat	507	-	507	507	-	507
Hankintameno 31.12.	965	349	1 315	965	349	1 315
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	187	308	496	187	308	496
Suunnitelmapoistot	395	12	408	395	12	408
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	583	321	903	583	321	903
Hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen 31.12.	383	29	411	383	29	411
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	383	29	411	383	29	411

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
9 Muut lainasaamiset				
Jäljellä oleva hankintameno vakuuden mukaan				
Pankkitakaus	16 942	80 898	16 942	80 898
Muu vakuus	2 836	42 540	2 836	42 540
Jäljellä oleva hankintameno	19 778	123 439	19 778	123 439

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
10 Oman pääoman muutokset				
Sidottu				
Osakepääoma	32 300	12 300	32 300	12 300
Osakepääoman korotus	-	20 000	-	20 000
	32 300	32 300	32 300	32 300
Vararahasto	16 180	6 180	16 180	6 180
Lisäys	-	10 000	-	10 000
	16 180	16 180	16 180	16 180
Osakeanti	-	30 000	-	30 000
Osakepääomaan	-	-20 000	-	-20 000
Vararahastoon	-	-10 000	-	-10 000
	-	0	-	0
Arvonkorotusrahasto	-	-	-	-
Lisäys	-	-	1 000	-
	-	-	1 000	-
	48 480	48 480	49 480	48 480
Vapaa				
Edellisten tilikausien voitto	4 016	1 892	4 016	4 016
Siirretty edellisen tilikauden voitosta	18 801	2 124	17 079	-
Kohdistettu			-12	-
	22 817	4 016	21 083	4 016
Edellisen tilikauden voitto	18 801	2 124	-	-
Siirretty voittovaroihin	-18 801	-2 124	-	-
	0	0	-	-
Tilikauden voitto/tappio	7 569	18 801	-1 676	17 079
	30 386	22 817	19 407	21 095
	78 866	71 297	68 887	69 575
Arvonkorotusrahaston erittely				
Arvonkorotusrahasto 1.1.	-	-	-	-
Lisäys	-	-	1 000	-
Arvonkorotusrahasto 31.12.	-	-	1 000	-
Josta käyttöomaisuuteen liittyvää	-	-	1 000	-

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1996	1995	1996	1995
11 Varaukset				
Vapaaehtoiset varaukset				
Luottotappiovaraus 1.1.	3 286	4 177	3 286	4 177
Vähennykset	-2 187	-891	-2 187	-891
Luottotappiovaraus 31.12.	1 099	3 286	1 099	3 286
Siirtymävaraus 1.1.	1 134	1 134	1 134	1 134
Siirtymävaraus 31.12.	1 134	1 134	1 134	1 134
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä 31.12.	2 233	4 420	2 233	4 420
Poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista laskettu verovelka	1 138	1 503	1 138	1 238
Verokanta	28%	28 %	28%	28 %
12 Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuusta vähennetyt aktivoituvat hankintamenot (ns. zillmerointi)				
Yksilöllinen henkivakuutus	113	-	113	-
Yksilöllinen eläkevakuutus	2 354	-	2 354	-
	2 467	-	2 467	-
13 Vastuut				
Merkintäsitoumukset	900	-	900	-
14 Johdon eläkesitoumukset				
Yhtiön johdolle sekä yhtiöön työsuhteessa oleville hallituksen jäsenille on eläkeiäksi sovittu 60 - 63 vuotta.				

Vakavaraisuustunnusluvut

1 000 mk	Emoyhtiö	
	1996	1995
Toimintapääoma		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	78 866	71 297
Vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero	4 063	5 369
Omaisuuksien käyppien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	143 741	71 959
Pääomalainat	30 000	30 000
Kuluksi merkitsemättömät vakuutusten hankintamenot ja aineettomat hyödykkeet (-)	-716	-383
Taseen ulkopuoliset erät	-900	-
	255 053	178 243
Vakuutusyhtiölain 11 luvun 4 §:n toimintapääomavaatimus	81 009	81 054
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuovelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	34 371	50 143
Toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla olevaan vakuutustekniseen vastuovelkaan vähennettynä tasoitusmäärällä ja 75 %:lla sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelasta (%)		
- vuodelta 1996	14,5	
- vuodelta 1995	12,7	
- vuodelta 1994	9,5	

Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallitus ehdottaa että tilikauden voitto
7 568 587,62 mk siirretään voittovaroihin

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään,
jakautuu yhtiön oma pääoma seuraavasti:

Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma	32 300 000,00	
Vararahasto	<u>16 180 000,00</u>	48 480 000,00
Vapaa oma pääoma		
Edellisten tilikausien voitto		<u>30 385 760,71</u>
		<u>78 865 760,71</u>

Espoossa 3. päivänä huhtikuuta 1997

Asmo Kalpala

Pertti Heikkala

Pentti Koskinen

Tom Liljeström

Jari Saine

Tilintarkastuskertomus

YRITYSTEN HENKIVAKUUTUS OY:N TAPIOLAN OSAKKEENOMISTAJILLE

Olemme tarkastaneet Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1995. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Yhtiön valvontatilintarkastuksen on suorittanut Mauno Tervo, KHT. Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että tilinpäätös on olennaisilta osin oikein laadittu. Hal-

linnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka emoyhtiön osalta osoittaa voittoa 18 801 139,49 markkaa, on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta.

Hallituksen esitys voiton käsittelystä on lainmukainen.

Espoossa 16. päivänä huhtikuuta 1996

Hallintoneuvoston lausunto

Perheyttyään tilinpäätökseen, konsernitilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen vuodelta 1996 hallintoneuvosto

ehdottaa, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistetaan ja hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään.

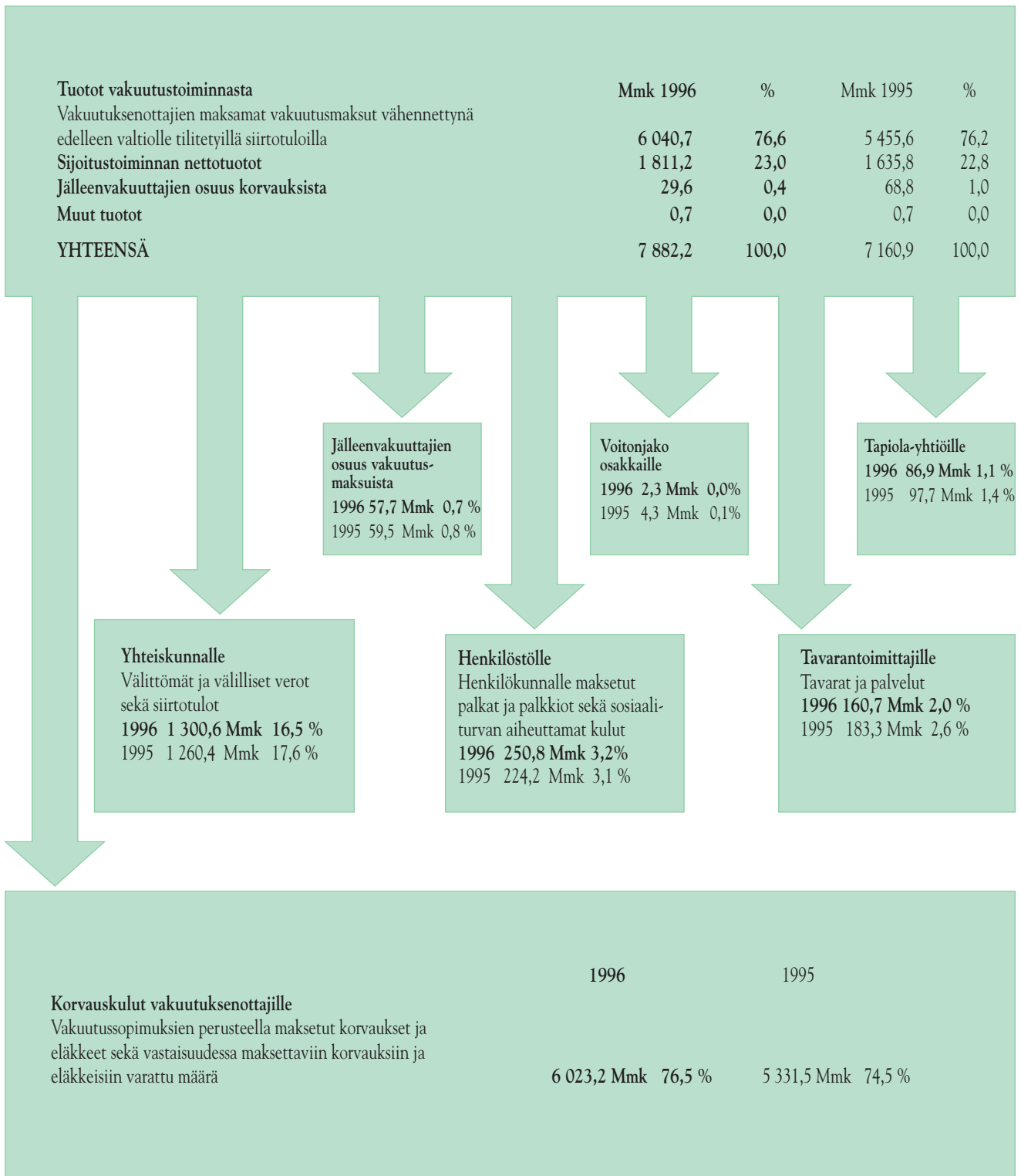
Espoossa 23. 4. 1997

Kari Neilimo
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

Tapiola-yhtiöt

Yhteiskunnallinen tulonjako

Vakuutusyhtiön toiminnan vaikutuksia yhteiskunnan kannalta voidaan kuvata yhteiskunnallisen tulonjaon avulla. Laskelma kertoo mistä eristä vakuutusyhtiöiden kokonaistuotot ovat muodostuneet ja miten ne ovat jakautuneet eri sidosryhmien kesken.

Neuvottelukunnat

Asiakskunnan edustajista valituilla neuvottelukunnilla on tärkeä sija hallinnon ulkopuolisena vaikutuskanavana. Näiden elinten tarkoituksena on toimia vuorovaikutuksessa toisaalta asiakkaiden ja toisaalta yhtiöryhmän välillä. Alueellisia neuvottelukuntia on 18. Niissä jokaisessa on 12 - 15 jäsentä.

Pk-yritysten neuvottelukunnassa on 12 jäsentä, joista useat toimivat myös alueellisessa neuvottelukunnassa siten,

että neuvottelukunnassa on jäseniä eri puolilta Suomea.

Maa- ja metsätalouden neuvottelukunta on samoin 12-jäseninen. Sen jäsenet ovat myös eri puolilta Suomea ja useat alueellisten neuvottelukuntien jäseniä.

Toimikausi kussakin neuvottelukunnassa on kolmevuotinen. Jäsenkunta on pyritty saamaan mahdollisimman hyvin vastaamaan asiakaskuntaa. Neuvottelukunnat nimit-

tää vuosittain yhtiöryhmän hallituksen yhteinen kokous.

Lisäksi Tapiolassa toimivat Asiamiestoiminnan neuvottelukunta ja Eläkeasiain neuvottelukunta.

Seuraavassa neuvottelukunnat 1.1.1997 alkaen. Jäsenen kohdalla oleva vuosiluku tarkoittaa toimikauden päättymisvuotta.

Lyhenteet:

nk.= neuvottelukunta

ank.= alueellinen neuvottelukunta

ALUEELLISET NEUVOTTELUKUNNAT

PÄÄKAUPUNKISEUTU ESPOON ALUEELLINEN NEUVOTTELUKUNTA

Timo Haapaniemi, puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Kirkkonummi, 1997

Tina Schrey, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja, Espoo, 1999

Ilmari Halinen, toimitusjohtaja, Espoo, 1998

Timo Honka, talousjohtaja, Espoo, 1998

Susanna Rahkonen, varatuomari, ylitarkastaja, Espoo, 1999

Ritva Rastimo, toimitusjohtaja, Espoo, 1999

Markku Reimaa, suurlähettiläs, Espoo, 1997

Jouko Seppälä, talousjohtaja, Espoo, 1997

Pekka Tanninen, toimitusjohtaja, Espoo, 1998

Timo Tiihonen, toimitusjohtaja, Espoo, 1997

Timo Veijola, rehtori, Espoo, 1999

Klas Winell, ylilääkäri, Kirkkonummi 1998

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Heikki Puhakainen, piirihohtaja, neuvottelukunnan sihteeri, Espoo, puh. (09) 4531

Petri Routa, aluejohtaja, Helsinki, puh. (09) 4531

HELSINGIN ALUEELLINEN NEUVOTTELUKUNTA

Matti Taanila, puheenjohtaja, rehtori, Helsinki, 1999

Kirsti Vaalikivi, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja, Helsinki, 1998

Bo Andersson, hallituksen puheenjohtaja, Helsinki, 1999

Ilkka Holopainen, hallintojohtaja, Helsinki, 1999

Marita Kaasalainen, toimitusjohtaja, Helsinki, 1998

Pirkko Lahti, toiminnanjohtaja, Helsinki, 1997

Jorma Lehmuskallio, toimitusjohtaja, Helsinki, 1998

Aira Merjovirta, talousjohtaja, Helsinki, 1997

Mikko Parjanne, toimitusjohtaja, Helsinki, 1998

Lars Rask, materiaalihohtaja, Helsinki, 1998

Risto Salonen, toimitusjohtaja, Helsinki, 1997

Kerttu Selin, fil.kand., Helsinki, 1999

Ilkka Sipilä, talousjohtaja, Helsinki, 1997

Jali Tiainen, toimitusjohtaja, Helsinki 1997

Johan Åkerman, toimitusjohtaja, Helsinki, 1999

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Timo Niemi, piirihohtaja, neuvottelukunnan sihteeri, Helsinki, puh. (09) 4531

Petri Routa, aluejohtaja, Helsinki, puh. (09) 4531

VANTAAN ALUEELLINEN NEUVOTTELUKUNTA

Jorma Kaartama, puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Nurmijärvi, 1999

Jouni Kuusisto, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja, Vantaa, 1999

Eero Ahola, toimitusjohtaja, Vantaa, 1997 (pk-yritysten nk.)

Sari Ek, KTM, aikuiskoulutuksen johtaja, Vantaa, 1999

Inger Eriksson-Blom, toimitusjohtaja, Vantaa, 1998

Raimo Järvinen, työnjohtaja, Vantaa, 1997

Veikko Kantero, toimitusjohtaja, Vantaa, 1997

Risto Palin, asianajaja, Hyvinkää, 1998

Eeva Parkkivaara-Anttinen, hallituksen puheenjohtaja, Helsinki, 1999

Hannu Sahanen, toimitusjohtaja, Tuusula, 1998

Reino Sandström, toimitusjohtaja, Vantaa, 1998

Karl-Henrik Sohkanen, palomestari, Vantaa, 1997

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Teuvo Miettinen, piirihohtaja, neuvottelukunnan sihteeri, Helsinki, puh. (09) 4531

Petri Routa, aluejohtaja, Helsinki, (09) 4531

LOUNAIS- SUOMI

SALON-LOHJAN

ALUEELLINEN

NEUVOTTELUKUNTA

Olli Lehti, puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Perniö, 1998

(pk-yritysten nk.)

Kaija Aho, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja, Lohja, 1999

Veli-Matti Asikainen, toimitusjohtaja, Lohja, 1999

Arto Heikkilä, varatoimitusjohtaja, Lohja, 1997

Kauko Helskyaho, toimistonhoitaja, Salo, 1997

Lauri Hänninen, toimitusjohtaja,
Halikko, 1998

Kaarina Jakonen, asiakaspalvelu-
päällikkö, Salo, 1997

Martti Palojärvi, maanviljelijä,
Vihti, 1999

(maa- ja metsätalouden nk.)

Max van der Pals, maanviljelijä,
Lohjan mlk., 1998

Mauri Salo, toimitusjohtaja,
Somero, 1997

Pentti Sevón, toimitusjohtaja,
Lohja, 1999

Matti Välimäki, toimitusjohtaja,
Lohja, 1998

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Hannu Määttänen, ma- myyntipääl-
likkö, neuvottelukunnan sihteeri,
Salo, puh. (02) 733 3320

Hans Strandberg, aluejohtaja,
Turku, puh. (02) 270 200

SATAKUNNAN ALUEELLINEN NEUVOTTELUKUNTA

Matti Ojanperä, puheenjohtaja,
toimitusjohtaja, Pori, 1997

Anni Jantunen, varapuheenjohtaja,
toimitusjohtaja, Pori, 1998

Veli Hannula, toimitusjohtaja,
Rauma, 1997

Timo Junnila, johtaja, Pori, 1999

Reijo Järvi, pääluottamusmies,
Huitinen, 1998

Esko Laukkanen, johtaja, Rauma, 1999

Eero Laurila, asianajaja, Pori, 1999

Riitta- Liisa Olkkonen, rehtori,
Kankaanpää, 1999

Timo Rapila, toimitusjohtaja,
Honkajoki, 1997

Sakari Ryyppö, toimitusjohtaja,
Kokemäki, 1997

Arto Suni, koulunjohtaja, Pori, 1998

Veli-Matti Syrilä, maanviljelijä,
Köyliö, 1998

(maa- ja metsätalouden nk.)

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Risto Liljeroos, piirihohtaja,
neuvottelukunnan sihteeri,
Pori, puh. (02) 641 6100

Hans Strandberg, aluejohtaja,
Turku, puh. (02) 270 200

VARSINAIS-SUOMEN ALUEELLINEN NEUVOTTELUKUNTA

Juho Paloheimo, puheenjohtaja,
kassanjohtaja, Loimaa, 1999

Tiina Teperi-Saari, varapuheenjohtaja,
emäntä, Alastaro, 1997

Risto Ahonen, aluetoimitsija,
Uusikaupunki, 1997

Tor Bergman, toimitusjohtaja,
Houtskari, 1997

Alf Donner, toimitusjohtaja,
Parainen, 1997

Esko Eela, teollisuusneuvos,
Säkylä, 1998

Jukka Hellström, työnjohtaja,
Turku, 1999

Sanna Hernesniemi, opiskelija,
Turku, 1998

Mikko Lindberg, toiminnanjohtaja,
Turku, 1998

Timo Marttila, apulaisjohtaja,
Helsinki, 1999

Vesa Mattila, oik.kand.,
Turku, 1998

Juhani Ropponen, toimitusjohtaja,
Turku, 1999

Samuli Ryökäs, toimitusjohtaja,
Pöytyä, 1998

Hannu Rämö, kunnanjohtaja,
Nousiainen, 1997

Merja Siltanen, kehittämisspäällikkö,
Turku, 1999

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Timo Jussila, piirihohtaja,
neuvottelukunnan sihteeri,
Turku, puh. (02) 270 200

Hans Strandberg, aluejohtaja,
Turku, puh. (02) 270 200

SISÄ- SUOMI

KANTA-HÄMEEN ALUEELLINEN NEUVOTTELUKUNTA

Kyösti Lassila, puheenjohtaja,
toimitusjohtaja, Hämeenlinna, 1999

Maarit Kuusela, varapuheenjohtaja,
toimitusjohtaja, Hämeenlinna, 1998

Matti Haarajoki, toimitusjohtaja,
Hämeenlinna, 1998

Eino Hakala, toimitusjohtaja,
Lammi, 1997

Ossi Halonen, toimitusjohtaja,
Hämeenlinna, 1998

Jorma Hassinen, pääluottamusmies,
Hämeenlinna, 1999

Kai Häppölä, toimitusjohtaja,
Urjala, 1997

Rauno Iivonen, toimitusjohtaja,
Hämeenlinna, 1998

Ilkka Joenpalo, kansanedustaja,
kehityspäällikkö, Forssa, 1997

Jukka Jokinen, talousjohtaja,
Hämeenlinna, 1997

Jari Koskinen, kansanedustaja,
maanviljelijä, Hauho, 1999

Ilkka Metsäterä, toimitusjohtaja,
Riihimäki, 1999

Pekka Pastila, toiminnanjohtaja,
Hämeenlinna, 1999

Seppo Salonen, toimitusjohtaja,
Hämeenlinna, 1997

Juhani Törmä, talousjohtaja,
Janakkala, 1998

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Heikki Lindroth, piirihohtaja,
neuvottelukunnan sihteeri,
Hämeenlinna, puh. (03) 612 7311

Martti Silvennoinen, aluejohtaja,
Tampere, puh. (03) 382 5200

KESKI-SUOMEN ALUEELLINEN NEUVOTTELUKUNTA

Rauno Meriö, puheenjohtaja,
kenr.ltn.evp,
Jyväskylä, 1997

Marja Kallio, varapuheenjohtaja,
agronomi, Laukaa, 1999

Tapio Halonen, toimitusjohtaja,
Saarijärvi, 1998

Erkki Järvelä, maakuntajohtaja,
Laukaa, 1998

Pentti Kokkinen, aluejohtaja,
Jyväskylä, 1997

Paavo Komi, professori,
Jyväskylä, 1999

Arja Koriseva, taiteilija,
Toivakka, 1998

Asko Liimatainen, kaupunginjohtaja,
Viitasaari, 1999

Raija Miettinen, koulusihteeri,
pääluottamusmies, Jyväskylä, 1998

Erkki Paananen, toimitusjohtaja,
Viitasaari, 1997

Risto Palokangas,
ympäristökeskuksen johtaja,
Jyväskylä, 1999

Aino Sallinen, rehtori,
Jyväskylä, 1998

Esa Salokorpi, toimitusjohtaja,
Jyväskylä, 1997

Juhani Tahvonen, toimitusjohtaja,
Jyväskylä, 1999

Esko Taivalsaari, yrittäjä,
Jyväskylä, 1997

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Seppo J. Ojala, piirihohtaja,
neuvottelukunnan sihteeri,
puh. (014) 617 121

Martti Silvennoinen, aluejohtaja,
Tampere, puh. (03) 382 5200

PIRKANMAAN ALUEELLINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Heikki A. Ollila, puheenjohtaja,
maanviljelijä, yht.kand., Kangasala, 1998
(maa- ja metsätalouden nk.)

Aila Tamminen, varapuheenjohtaja,
rehtori, Tampere, 1999

Matti Hokkanen, maakuntaneuvos,
Tampere, 1997

Riitta Kivitala, toimitusjohtaja,
Tampere, 1998

Esko Kuusela, toimitusjohtaja,
Tampere, 1997

Jorma Lehtonen, levyseppä-hitsaaja,
Tampere, 1999

Pertti Leppänen, toimitusjohtaja,
Ikaalinen, 1997

Pentti Molander, toimitusjohtaja,
Tampere, 1998

Pekka Molin, toimitusjohtaja,
Lempäälä, 1999

Reijo Mäkinen, toimitusjohtaja,
Tampere, 1999

Jussi Niemi, maakuntajohtaja,
Tampere, 1999

Hannu Partala, toimitusjohtaja,
Tampere, 1997

(pk- yritysten nk.)

Antti Pohjanheimo, toimitusjohtaja,
Tampere, 1998

Eila Rönni, agronomi, emäntä,
Pälkäne, 1997

Pertti Timonen, rehtori, dosentti,
Tampere, 1998

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Jorma Eerilä, piirijohtaja,
neuvottelukunnan sihteeri,
Tampere, puh. (03) 382 5200

Martti Silvennoinen, aluejohtaja,
Tampere, puh. (03) 382 5200

POHJANMAA

POHJANMAAN ALUEELLINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Yrjö Välimäki, puheenjohtaja,
toimitusjohtaja, Alavus, 1998
(pk-yritysten nk.)

Jouko Havunen, varapuheenjohtaja,
johtaja, kauppat.lis., Vaasa, 1998

Antti Ala-Talkkari, toimitusjohtaja,
Lapua, 1999

Marjatta Elomaa, maanviljelijä,
Laihia, 1997

Martti Eurola, toimitusjohtaja,
Kokkola, 1998

Juhani Filppula, kunnanjohtaja,
Veteli, 1999

Matti Jaakkola, asianajaja,
Vaasa, 1999

Jouni Jyrinki, toiminnanjohtaja,
Kokkola, 1999

(maa- ja metsätalouden nk.)

Aaro Koljonen, agronomi,
maanviljelijä, Teuva, 1998

Kalle Lähdesmäki, toimitusjohtaja,
Seinäjoki, 1998

Matti Pulkkinen, rehtori,
Seinäjoki, 1997

Raimo Rauhala, kunnallisneuvos,
Vaasa, 1997

Helga Sarviranta-Vuorila,
talousjohtaja, Kokkola, 1998

Jaakko Tuurihalme, varatuomari,
Seinäjoki, 1997

Kari Valkosalo, toimitusjohtaja,
Kortesjärvi, 1999

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Tapio Siira, piirijohtaja,
neuvottelukunnan sihteeri,
Seinäjoki, puh. (06) 414 4533

Matti Korkiatupa, aluejohtaja,
Seinäjoki, puh. (06) 414 4533

KAAKKOIS- SUOMI

KYMEN ALUEELLINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Tuomo Hintsanen, puheenjohtaja,
toiminnanjohtaja,
Lappeenranta, 1998

Tapio Hämäläinen, varapuheenjohtaja,
toimitusjohtaja, Kotka, 1997

Timo Hanttu, toimitusjohtaja,
Lappeenranta, 1999

Risto Heikkilä, toimitusjohtaja,
Anjalankoski, 1998

Reino Huottilainen, agrologi,
maanviljelijä, Parikkala, 1999

Lasse Koskelainen, apulaisprofessori,
Lappeenranta, 1999

Erkki Lappalainen, toimitusjohtaja,
Imatra, 1997

Esa Lavander, myyntijohtaja,
Lappeenranta, 1998

Jatta Moilanen, toimitsija,
Kotka, 1998

Pekka Multanen, toimitusjohtaja,
Lappeenranta, 1997

Heikki Pykälistö, toimitusjohtaja,
Inkeroinen, 1997

Aulis Ripatti, toimitusjohtaja,
Lappeenranta, 1999

Olli Sinisalo, agronomi,
maanviljelijä, Pyhtää, 1997
(maa- ja metsätalouden nk.)

Pentti Toivanen, kunnanjohtaja,
Iitti, 1999

Eeva Vauhkonen, toimistos sihteeri,
Kouvola, 1998

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Martti Mäkelä, piirijohtaja,
neuvottelukunnan sihteeri,
Lappeenranta, puh. (05) 451 5687

Miika Minkkinen, aluejohtaja,
Lahti, puh. (03) 752 4860

LAHDEN-PORVOON

ALUEELLINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Kimmo Kajaste, puheenjohtaja,
yhteiskuntasuhdepäällikkö,
Porvoo, 1999

Seppo Jokipelto, varapuheenjohtaja,
kunnanjohtaja,
Hollola, 1997

Reijo Alanko, toimitusjohtaja,
Mäntsälä, 1997

Aila Blomster,
Heinolan mlk., 1998

Kari Hyyttä, päälouottamusmies,
Lahti, 1999

Pekka Kangasmäki, toimitusjohtaja,
Porvoo, 1999

Riitta Karppinen, toimitusjohtaja,
Heinola, 1997 (pk- yritysten nk.)

Matti Kataja, asianajaja,
Lahti, 1997

Mikko Kommeri, toimitusjohtaja,
Hollola, 1998

Pirkko Korpinen, asuntoasiain-
päällikkö, Lahti, 1998

Markku Mäkeläinen, toimitusjohtaja,
Lahti, 1998

Kimmo Norvas, toimitusjohtaja,
Lahti, 1999

Sirkku Paljakka, toimitusjohtaja,
Lahti, 1999

Antero Siikaniemi, maanviljelijä,
Hollola, 1998

Risto Tuomala, toimitusjohtaja,
Porvoo, 1997

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Teemu Toivanen, piirijohtaja,
neuvottelukunnan sihteeri,
Kouvola, puh. (05) 375 6715

Miika Minkkinen, aluejohtaja,
Lahti, puh. (03) 752 4860

SAVO- KARJALA

POHJOIS-KARJALAN
ALUEELLINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Eino Tenhunen, puheenjohtaja,
kauppaneuvos, toim.johtaja,
Joensuu, 1997
Anja Nuutinen, varapuheenjohtaja,
emäntä, Lieksa, 1997
Mauri Haapalainen, toimitusjohtaja,
Joensuu, 1998
Pentti Holopainen, toimitusjohtaja,
Kitee, 1998
Pirkko Kylänpää, kehittämisjohtaja,
Joensuu, 1998
Eija Lampio, toimitusjohtaja,
Joensuu, 1997
Jorma K. Lehtonen, varatuomari,
Joensuu, 1999
Erkki Miettinen, toimitusjohtaja,
Juuka, 1999
Otto Mikkonen, toimitusjohtaja,
Joensuu, 1999
Pekka Nevalainen, toimitusjohtaja,
Outokumpu, 1998
Vilho Pasanen, toiminnanjohtaja,
Joensuu, 1999
Seppo Piirainen, toimitusjohtaja,
Joensuu, 1999
Kirsti Reijonen, henkilöstöasiain-
hoitaja, Joensuu, 1997
Jorma Turunen, kunnanjohtaja,
Kesälahti, 1998
Martti Turunen, toimitusjohtaja,
Nurmes, 1997
Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Petri Pakarinen, piiripäällikkö,
neuvottelukunnan sihteeri,
Joensuu, puh. (013) 120 800
Matti Kaskinen, aluejohtaja,
Kuopio, puh. (017) 569 5600

POHJOIS-SAVON ALUEELLINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Matti Niiranen, puheenjohtaja,
toimitusjohtaja, Kuopio, 1998
Jussi Huttunen, varapuheenjohtaja,
kunnanjohtaja,
Leppävirta, 1998
Paula Harjanne, toimitusjohtaja,
Varkaus, 1998
Keijo Karlsson, toimitusjohtaja,
Varkaus, 1998
Lauri Laitinen, maanviljelijä,
Siilinjärvi, 1999
Asko Lappalainen, toimitusjohtaja,
Kuopio, 1997

Ossi V. Lindqvist, rehtori,
Kuopio, 1998
Mauno Liukkonen, toimitusjohtaja,
Rautalampi, 1997
Aulis Miskala, toimitusjohtaja,
Kuopio, 1999
Timo Männikkö, toimitusjohtaja,
Varkaus, 1997
Elina Pallonen, aluejohtaja,
Iisalmi, 1999
Matti Pulkkinen, laboratoriopäällikkö,
Kuopio, 1997
Kosti Repo, toimitusjohtaja,
Iisalmi, 1999
Anna- Riitta Rissanen, toiminnan-
johtaja, Kuopio, 1999
Pentti Sihvola, silmälääkäri, tj.,
Kuopio, 1997 (pk-yritysten nk.)
Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Esa Seppälä, piirijohtaja,
neuvottelukunnan sihteeri,
Kuopio, puh. (017) 569 5600
Matti Kaskinen, aluejohtaja,
Kuopio, puh. (017) 569 5600

SUUR-SAVON ALUEELLINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Juhani Alanen, puheenjohtaja,
kunnanjohtaja, Mikkelin mlk., 1999
Tuula Jäppinen, varapuheenjohtaja,
kuluttajaneuvoja, Savonlinna, 1998
Marcus von Bonsdorff, toimitusjohtaja,
Pieksämäki, 1998
Markku Jalonen, toimitusjohtaja,
Juva, 1998
Jukka Jokela, toimitusjohtaja,
Savonlinna, 1997
Markku Kakriainen, toimitusjohtaja,
Mikkeli, 1999
Erkki Luukkonen, maanviljelijä,
Puumala, 1999
(maa- ja metsätalouden nk.)
Kalle Nieminen, terveystarkastaja,
Mikkeli, 1999
Tauno Rehn, talousneuvos,
Mikkeli, 1998
Raimo Rekikoski, toimitusjohtaja,
Mikkeli, 1997
Hannu Ronkainen, toimitusjohtaja,
Savonlinna, 1999
Jorma Tapanainen, toimitusjohtaja,
Mikkeli, 1998
Kari Tillanen, toiminnanjohtaja,
Mikkeli, 1997
Timo Tuominen, aluejohtaja,
Mikkeli, 1997
Seppo Vanninen, toimitusjohtaja,
Pieksämäki, 1997

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Juha Liukkonen, aluepäällikkö,
Mikkeli (015) 361 575
Matti Kaskinen, aluejohtaja,
Kuopio, puh. (017) 569 5600

POHJOIS- SUOMI

KAINUUN ALUEELLINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Maija-Liisa Laitinen, puheenjohtaja,
koulutusjohtaja, Kajaani, 1999
Mikko Pirnes, varapuheenjohtaja,
toimitusjohtaja,
Kajaani, 1998
Matti Autio, toimitusjohtaja,
Kajaani, 1998
Tauno Hälinen, toimitusjohtaja,
Kajaani, 1997
Tor Jungman, rehtori, Sotkamo, 1998
Markku Korhonen, toimitusjohtaja,
Kajaani, 1997
Timo Korhonen, toiminnanjohtaja,
Kajaani, 1999
(maa- ja metsätalouden nk.)
Timo Leppänen, toimitusjohtaja,
Kajaani, 1999
Jouko Manninen, toimitusjohtaja,
Kajaani, 1999
Olli Pyykkönen, paikallisjohtaja,
Suomussalmi, 1997
Hilkka Tähtinen, laborantti,
Kajaani, 1998
Erkki Vähämaa, kunnanjohtaja,
Sotkamo, 1997
Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Hannu Isopoussu, aluepäällikkö,
neuvottelukunnan sihteeri,
Kajaani, puh. (08) 612 0930
Antti Iinatti, aluejohtaja,
Oulu, puh. (08) 886 5511

OULUN ALUEELLINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Pertti Sankilampi, puheenjohtaja,
toiminnanjohtaja, Kempele, 1999
Anja Miilukangas, varapuheenjohtaja,
konttoripäällikkö, Raahel, 1999
Kari Ahola, toimitusjohtaja,
Haapajarvi, 1997
Reijo Flink, toiminnanjohtaja,
Oulu, 1997
Kyllikki Hekkala, erikoissairaan-
hoitaja, Oulu, 1997
Torsti Kalliokoski, kunnanjohtaja,
Kalajoki, 1999
Raimo Kuismin, hallituksen puheen-
johtaja, Oulu, 1998

Juha Laikari, toimitusjohtaja, Oulainen, 1999
Saara Lampelo, toimitusjohtaja, Oulu, 1998
Suvi Lindén, atk-ohjelmoija, kansanedustaja, Oulu, 1998
Tor-Erik Melin, varatoimitusjohtaja, Oulu, 1997
Paavo Nikula, toimitusjohtaja, Kalajoki, 1997
Tauno Riekkö, toimitusjohtaja, Kuusamo, 1999
Matias Timlin, maanviljelijä, Ylivieska, 1998
Mauri Visuri, toimitusjohtaja, Oulu, 1998
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Harri Kynnös, piirijohtaja, neuvottelukunnan sihteeri, Oulu, puh. (08) 886 5511
Antti Iinatti, aluejohtaja, Oulu, puh. (08) 886 5511

LAPIN ALUEELLINEN
 NEUVOTTELUKUNTA

Mauri Gardin, puheenjohtaja, kunnanjohtaja, Rovaniemi mlk., 1997
Birgitta Kuusela, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja, Rovaniemi, 1997
 (pk-yritysten nk.)
Jouni Ekonoja, toiminnanjohtaja, Rovaniemi mlk., 1997
Anneli Erholz, toimitusjohtaja, Tornio, 1998
Mauri Haataja, toimitusjohtaja, Rovaniemi, 1999
Riitta Jokelainen, tilastohaastattelija, Rovaniemi mlk., 1998
Martti Leistén, hovioloikeuden presidentti, Rovaniemi, 1999
Juhani Mölläri, toiminnanjohtaja, Rovaniemi, 1998
Matti Nortamo, opettaja, Rovaniemi mlk., 1997
Jarmo Pietilä, toimitusjohtaja, Rovaniemi, 1999
Merja Portti, toimitusjohtaja, Ivalo, 1998
Unto Salmela, toimitusjohtaja, Tornio, 1999
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Kari Salmela, aluepäällikkö, neuvottelukunnan sihteeri, Rovaniemi, puh. (016) 346 911
Antti Iinatti, aluejohtaja, Oulu, puh. (08) 886 5511

MAA- JA METSÄ-
 TALOUDEN
 NEUVOTTELUKUNTA

Pekka Rinne, puheenjohtaja, agronomi, toiminnanjohtaja, Halikko, 1998
Terttu Mielikäinen, varapuheenjohtaja, emäntä, Suomusjärvi, 1999
Jouni Jyrinki, toiminnanjohtaja, Kokkola, 1997 (Pohjanmaan ank.)
Timo Korhonen, toiminnanjohtaja, Kajaani, 1999 (Kajaanin ank.)
Eerikki Lehmonen, el.lääket.lis., Seinäjoki, 1997
Erkki Luukkonen, maanviljelijä, Puumala, 1998
 (Suur-Savon ank.)
Heikki A. Ollila, maanviljelijä, Kangasala, 1998
 (Pirkanmaan ank.)
Martti Palojärvi, maanviljelijä, Vihti, 1998
 (Salon-Lohjan ank.)
Pentti Rahola, järjestöjohtaja, Vantaa, 1997
Hannu Saloniemi, professori, Helsinki, 1999
Olli Sinisalo, agronomi, maanviljelijä, Pyhtää, 1997 (Kymen ank.)
Veli-Matti Syrilä, maanviljelijä, Köyliö, 1999 (Satakunnan ank.)
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Risto Tammissalo, riskipäällikkö, neuvottelukunnan sihteeri, Espoo. Puh. (09) 4531
Markku Kosola, johtaja, Espoo, puh. (09) 4531

PK-YRITYSTEN
 NEUVOTTELUKUNTA

Arto Tuominen, puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Espoo, 1997
Hannu Partala, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja, Tampere, 1999
 (Pirkanmaan ank.)
Eero Ahola, toimitusjohtaja, Vantaa, 1998 (Vantaan ank.)
Sakari Alhopuro, toimitusjohtaja, Turku, 1999
Ulf Björklund, toimitusjohtaja, Kauniainen, 1997
Riitta Karppinen, toimitusjohtaja, Heinola, 1997 (Lahden- Porvoon ank.)
Birgitta Kuusela, toimitusjohtaja, Rovaniemi, 1998 (Rovaniemen ank.)
Markku Lahdenpää, apulaisprofessori, Helsinki, 1998

Olli Lehti, toimitusjohtaja, Perniö, 1997 (Salon-Lohjan ank.)
Ari Mäkinen, toimitusjohtaja, Tampere, 1999
Pentti Sihvola, silmälääkäri, tj., Kuopio, 1999 (Pohjois-Savon ank.)
Yrjö Välimäki, toimitusjohtaja, Alavus, 1998 (Pohjanmaan ank.)
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Pekka Määttä, markkinointipäällikkö, neuvottelukunnan sihteeri, Espoo, puh. (09) 4531
Markku Kosola, johtaja, Espoo, puh. (09) 4531

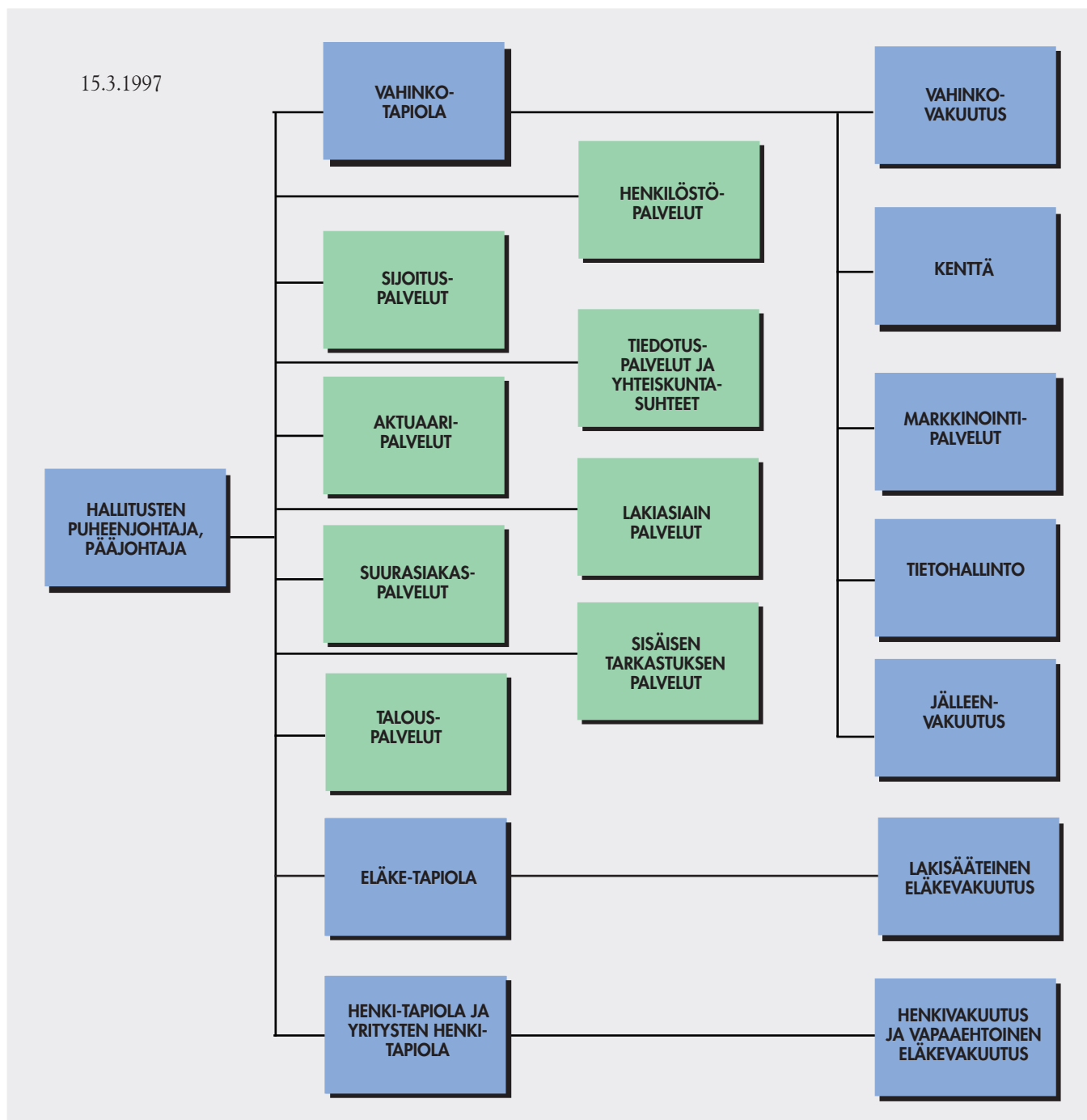
ELÄKEASIAIN
 NEUVOTTELUKUNTA

1.1.1997 alkaen
Alpo Mustonen, varatoimitusjohtaja, puheenjohtaja, Eläke-Tapiola
Kari Kaukinen, asiantuntijalääkäri, Teollisuuden ja Työntantajain Keskusliitto
Kauko Rautiainen, varatuomari, Palvelutyöntajat ry.
Markku Kojo, lakimies, Akava ry.
Veli-Pekka Anttila, sosiaalis sihteeri, Suomen Elintarviketyöläisten Liitto ry.
Onni Kuutsa, henkilöstösihteeri, Puu- ja Erityisalojen Liitto ry.
Riitta Työläjä, asiamies, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry.
Pertti Tukka, oik.kand., Eläke-Tapiola

ASIAMIESTOIMINNAN
 NEUVOTTELUKUNTA

1.1.1997
 Varsinaiset jäsenet
Leena Hermansson, Helsinki 1997
Matti Karjalainen, Kuusamo 1997
Mika Korkatti, Oulainen 1998
Juha Levo, Turku 1998
Jari Mäensivu, Jyväskylä 1997
Jarmo Ollila, Elimäki 1997
Teuvo Partanen, Sonkajärvi 1998
Olavi Svala, Joensuu 1998
Asko Syrjälä, Kannus 1998
Arto Varjonen, Jalasjärvi 1998
 Varajäsenet
Ulla Eirola, Vantaa 1997
Reijo Haapala, Nivala 1997
Mikko Juhola, Orimattila 1997
Esko Mänty, Muurla 1998
Mauri Peltoniemi, Oulunsalo 1998
Heikki Sarkkola, Hauho 1997
Tarja Talvitie, Ilmajoki 1998
Pentti Vartiainen, Juuka 1998

Tapiola-yhtiöiden organisaatio

Koko yhtiöryhmän palvelutoiminnot on kaaviokuvaan merkitty vihreällä.

HALLITUSTEN PUHEENJOHTAJA,
PÄÄJOHTAJA
Asmo Kalpala

VAHINKO-TAPIOLA
Pertti Heikkala, toimitusjohtaja
Per-Olof Bergström,
varatoimitusjohtaja

Pentti Ketonen, ylilääkäri
Heikki Taipalvesi,
yksikönjohtaja,
yritykset ja maatilat
Heikki Huttunen, yksikönjohtaja,
moottoriajoneuvovakuutukset
Linda Unhola, yksikönjohtaja,
yksityistalouksien asiakaspalvelu

Antti Calonius, johtaja,
jälleenvakuutus, oto.

Markku Haapalainen, johtaja, kenttä
Tapani Lehmussaari, apulaisjohtaja,
myyntipalvelut

Kaisu Holopainen, markkinointijohtaja

JOHTORYHMIEN PUHEENJOHTAJAT

**Vahinkovakuutukset
toimitusjohtaja
Pertti Heikkala**

**Työeläkevakuutukset
varatoimitusjohtaja
Alpo Mustonen**

**Henkivakuutukset
toimitusjohtaja
Jari Saine**

**Sijoitustoiminta
johtaja
Tom Liljeström**

Olli-Pekka Laine, johtaja, tietohallinto
Kalervo Rinne, apulaisjohtaja,
järjestelmien kehittäminen

YHTIÖRYHMÄPALVELUT

Tom Liljeström, johtaja,
sijoituspalvelut

Jari Eklund, yksikönjohtaja,
arvopaperit

Asko Salminen, yksikönjohtaja,
kiinteistöt

Asko Sasi, yksikönjohtaja,
rahoitus

Guy Rosqvist, apulaisjohtaja,
sijoituslakiasiat

Pentti Koskinen, johtaja,
aktuaaripalvelut

Antti Calonius, johtaja,
suurasiakaspalvelut

Hannu Vilppo, apulaisjohtaja,
suurasiakasyksikkö

Juhani Heiskanen, johtaja,
talouspalvelut

Pekka Pessa, johtaja,
henkilöstöpalvelut

Matti Kaasalainen, apulaisjohtaja,
henkilöstön kehittäminen

Markku Kosola, johtaja,
tiedotuspalvelut ja yhteiskuntasuhteet

Jaakko Gummerus, lakiasiaintohtaja

ELÄKE-TAPIOLA

Asmo Kalpala, toimitusjohtaja

Alpo Mustonen, varatoimitusjohtaja

Kurt Lagerbohm, yksikönjohtaja,
lakisääteinen eläkevakuutus

Hannu Parviainen, vastuullinen
matemaatikko, apulaisjohtaja
Kalle Varis, ylilääkäri

HENKI-TAPIOLA JA
YRITYSTEN HENKI-TAPIOLA

Jari Saine, toimitusjohtaja

Matti Luukko, varatoimitusjohtaja
Juha-Pekka Halmeenmäki,

vastuullinen matemaatikko,
Henki-Tapiola

Erkki Kautto, vastuullinen
matemaatikko,

Yritysten Henki-Tapiola

Pekka Leinonen, ylilääkäri

TIETO-TAPIOLA

Juha Seppänen, toimitusjohtaja

Pekka Riikonen, laatujohtaja

Juha Suutala, tuotantojohtaja

PÄÄLUOTTAMUSMIEHET

Anne Jurmu, toimihenkilöt

Antti Valkonen, myyntihenkilöt

Susanna Kataja, Tieto-Tapiola

ALUEIDEN JOHTO

PÄÄKAUPUNKISEUTU

Petri Routa, aluejohtaja

Teuvo Miettinen, piirihohtaja,

kanta-asiakkaat

Heikki Puhakainen, piirihohtaja,

uusasiakkaat

Timo Niemi, piirihohtaja,

yksityistaloudet, yrityspalveluryhmä

Pääkaupunkiseudun toimistot

Linda Unhola, yksikönjohtaja,

yksityistalouksien asiakaspalvelu

Anneli Sarvamaa, piirihohtaja

toimistot

LOUNAIS-SUOMI

Hans Strandberg, aluejohtaja

Risto Liljeroos, piirihohtaja, yritykset

Timo Jussila, piirihohtaja, yksityistaloudet

Juha Anttila, piirihohtaja, toimistot

SISÄ-SUOMI

Martti Silvennoinen, aluejohtaja

Jorma Eerilä, piirihohtaja, yritykset

Heikki Lindroth, piirihohtaja,

yksityistaloudet

Seppo J. Ojala, piirihohtaja, yleispiirit

Hanna Perttunen, piirihohtaja, toimistot

POHJANMAA

Matti Korkiatupa, aluejohtaja,

piirihohtaja, oto., yritykset

Tapio Siira, piirihohtaja, yksityistaloudet

Jyrki Oksanen, piirihohtaja, toimistot

KAAKKOIS-SUOMI

Miika Minkkinen, aluejohtaja

Martti Mäkelä, piirihohtaja, yritykset

Teemu Toivanen, piirihohtaja,

yksityistaloudet

Leila Vilko, piirihohtaja, toimistot

SAVO-KARJALA

Matti Kaskinen, aluejohtaja

Esa Seppälä, piirihohtaja, yritykset

Seppo Korhonen, piirihohtaja,

yksityistaloudet

Mirja Kukkonen, piirihohtaja, toimistot

POHJOIS-SUOMI

Antti Iinatti, aluejohtaja

Harri Kynnös, piirihohtaja, yritykset

Leevi Ainasoja, piirihohtaja,

yksityistaloudet

Martti Lintunen, piirihohtaja, toimistot

Olavi Sakko, maatilatalousmyynti-

päällikkö, piirihohtaja, oto., yleispiirit

Toimistot ja palvelupisteet

1.5. 1997

TOIMISTOT

ALAVUS

Kuulantie 5, 63300 ALAVUS
(06) 511 3240

ESPOO, pääkonttori

Revontulentie 7, 02010 TAPIOLA
(09) 453 2912

ESPOO, Leppävaara

Läkkisepänkuja 2, 02600 ESPOO
(09) 453 4140

FORSSA

Turuntie 2, 30100 FORSSA
(03) 422 2243

HAMINA

Puistokatu 4, 49400 HAMINA
(05) 344 5475

HEINOLA

Savontie 9, 18100 HEINOLA
(03) 715 4064

HELSINKI, City

Kaisaniemenkatu 1, 00100 HELSINKI
(09) 453 4110

HELSINKI, Itäkeskus

Turunlinnanatie 8, 00930 HELSINKI
(09) 453 4170

HELSINKI, Kamppi

Runeberginkatu 5, 00100 HELSINKI
(09) 453 4100

HELSINKI, Töölö

Tukholmankatu 2, 00250 HELSINKI
(09) 453 4120

HELSINKI, Vallila

Mäkelänkatu 58-60, 00510 HELSINKI
(09) 453 4130

HYVINKÄÄ

Hämeenkatu 19, 05800 HYVINKÄÄ
(019) 453 770

HÄMEENLINNA

Palokunnankatu 16
13100 HÄMEENLINNA
(03) 612 7311

IISALMI

Savonkatu 22, 74100 IISALMI
(017) 812 433

IMATRA

Lappeentie 16, 55100 IMATRA
(05) 436 4944

JOENSUU

Rantakatu 23, 80100 JOENSUU
(013) 120 800

JYVÄSKYLÄ

Vapaudenkatu 40, 40100 JYVÄSKYLÄ
(014) 617 121

JÄMSÄ

Talvialantie 4, 42100 JÄMSÄ
(014) 714 941

JÄRVENPÄÄ

Järnefeltinkatu 2, 04400 JÄRVENPÄÄ
(09) 291 0233

KAJAANI

Kauppakatu 26, 87100 KAJAANI
(08) 612 0930

KANKAANPÄÄ

Torikatu 7, 38700 KANKAANPÄÄ
(02) 572 3385

KAUHAJOKI

Topeeka 38, 61800 KAUHAJOKI
(06) 231 3133

KEMI

Valtakatu 19, 94100 KEMI
(016) 221 536

KIRKKONUMMI

Toritie 3, 02400 KIRKKONUMMI
(09) 296 1377

KITEE

Kiteentie 4, 82500 KITEE
(013) 411 051

KOKKOLA

Isokatu 10, 67100 KOKKOLA
(06) 831 3522

KOTKA

Ruotsinsalmenkatu 12, 48100 KOTKA
(05) 218 1900

KOUVOLA

Kauppalankatu 14, 45100 KOUVOLA
(05) 371 1201

KUHMO

Kainuuntie 88, 88900 KUHMO
(08) 652 1910

KUOPIO

Suokatu 23, 70100 KUOPIO
(017) 569 5600

KUUSAMO

Kitkantie 32, 93600 KUUSAMO
(08) 852 2511

LAHTI

Aleksanterinkatu 27, 15140 LAHTI
(03) 752 2577

LAPPEENRANTA

Valtakatu 48, 53100 LAPPEENRANTA
(05) 411 8400

LAPUA

Asemakatu 14, 62100 LAPUA
(06) 438 8533

LIEKSA

Moisionkatu 1, 81700 LIEKSA
(013) 521 866

LOHJA

Kauppakatu 8, 08100 LOHJA
(019) 322 388

LOIMAA

Turuntie 22, 32200 LOIMAA
(02) 763 2722

MIKKELI

Maaherrankatu 12, 50100 MIKKELI
(015) 361 575

OULU

Kirkkokatu 9, 90100 OULU
(08) 886 5511

PIEKSÄMÄKI

Keskuskatu 6-10, 76100 PIEKSÄMÄKI
(015) 487 722

PORI

Gallen-Kallelankatu 8, 28100 PORI
(02) 641 5505

PORVOO

Lundinkatu 9, 06100 PORVOO
(019) 524 3666

PUDASJÄRVI

Toritie 1, 93100 PUDASJÄRVI
(08) 822 175

RAAHE

Sovionkatu 10, 92100 RAAHE
(08) 221 710

RAUMA

Eteläkatu 1, 26100 RAUMA
(02) 822 2144

RIIHIMÄKI

Hämeenkatu 25-27
11100 RIIHIMÄKI
(019) 751 156

ROVANIEMI

Rovakatu 27, 96200 ROVANIEMI
(016) 346 911

SALO

Turuntie 22, 24240 SALO
(02) 733 3313

SAVONLINNA

Olavinkatu 37, 57130 SAVONLINNA
(015) 273 677

SEINÄJOKI

Keskuskatu 13, 60100 SEINÄJOKI
(06) 414 4533

SUOMUSSALMI

Kiannonkatu 3
89600 ÄMMÄNSAARI
(08) 711 830

TAMPERE

Rautatienkatu 10, 33100 TAMPERE
(03) 382 5200

TORNIO

Hallituskatu 2, 95400 TORNIO
(016) 481 051

TURKU

Eerikinkatu 6 b, 20100 TURKU
(02) 270 200

UUSIKAUPUNKI

Rantakatu 15
23500 UUSIKAUPUNKI
(02) 841 2780

VAASA

Kauppapuistikko 19-21
65100 VAASA
(06) 317 5338

VAMMALA

Puistokatu 3-5, 38200 VAMMALA
(03) 514 1044

VANTAA, Myyrmäki

Liesikuja 7, 01600 VANTAA
(09) 453 4190

VANTAA, Tikkurila

Kielotie 7, 01300 VANTAA
(09) 453 4220

VARKAUS

Kauppakatu 18, 78200 VARKAUS
(017) 552 3301

YLIVIESKA

Torikatu 3, 84100 YLIVIESKA
(08) 423 911

ÄÄNEKOSKI

Torikatu 5, 44100 ÄÄNEKOSKI
(014) 523 121

PALVELUPISTEET

ALAJÄRVI

Alajärven Kirjanpito- ja
Järvikatu 3, 62900 ALAJÄRVI
(06) 557 3636 fax (06)-557 3636

ANJALANKOSKI

Anjalankosken Laskentapalvelu
Kommandiittiyhtiö
Päätie 19, 46900 ANJALANKOSKI
(05) 367 3233 fax (05) 367 3233

EURA

Yrityspalvelu Wiik Ky
Eurantie 18, 27510 EURA
(02) 865 5120

HAAPAVESI

Haapaveden Toimistopalvelu Oy
Vanhatie 59 A, 86600 HAAPAVESI
(08) 450 441 fax (08) 450 839

HANKO

Hangan Oikeus- ja Tilipalvelu Oy
Vuorikatu 12-14, 10900 HANKO
(019) 248 5760 fax (019) 248 5764

HARJAVALTA

Kokemäenjokilaakson
Op-kiinteistökeskus Oy
Harjavallankatu 13
29200 HARJAVALTA
(02) 674 2280

HARTOLA

Päijätmaan Tili- ja Kiinteistö Ky
Kirkkotie 7, 19600 HARTOLA
(03) 716 1222

HÄMEENKOSKI

Kiinteistövälitys ja Toimistopalvelu
Päivi Järvinen LKV
Asikkalantie 2 as. 6,
6800 HÄMEENKOSKI
(03) 764 2350
muu puh. (03) 765 5590

HÄMEENKYRÖ

Koski-Foto Ky
Valtakatu 57, 39200 KYRÖSKOSKI
(03) 371 5865

IKAALINEN

Studio Ikafoto I & K Kulmala
Vanha Tampereentie 15-17
39500 IKAALINEN
(03) 458 7680

JALASJÄRVI

Arto Varjonon Ky
Keskustie 21, 61600 JALASJÄRVI
(06) 456 1254

JOUTSA

Joutsan Tili- ja yrityspalvelu Oy
Rantatie 19, 19650 JOUTSA
(014) 882 033, 882 933
fax (014) 882 021,

JOUTSENO

Karjalan Tilitiimi Ky
Saimaantie 11 54100 JOUTSENO
(05) 413 3004

JUVA

Tili- ja Isännöintitoimisto
Paula Vuorinen Ky
Piikkiläntie 5-7, 51900 JUVA
(015) 452 670 fax (015) 453 143

JÄRVELÄ

Kiinteistövälitys- ja Toimistopalvelu
Päivi Järvinen LKV
PL 9 16601 JÄRVELÄ
(03) 765 5590

KALAJOKI

Tili- ja Toimistopalvelu
Marja Hakola, Kalajoentie 34
85100 KALAJOKI
(08) 463 840, (0500) 589 203

KANGASALA

Kangasalan Autokoulu Oy
Linja-autoasema,
36200 KANGASALA
(03) 377 0230

KANGASNIEMI

Tilitoimisto Tietomyllly Ky
Keskustie 6, 51200 KANGASNIEMI
(015) 432 150

KANNUS

Jokivarren Op-Kiinteistökeskus Oy
Valtakatu 1, 69100 KANNUS
(06) 873 460

KARSTULA

Tähtitulos Oy
Keskustie, 43500 KARSTULA
(014) 461 555

KARVIA

Tili-Karvia Esko Luomanen
39930 KARVIA
(02) 41 615

KAUHAVA

Kauhavan Tili- ja
Isännöintitoimisto Ky
Einartie 2, 62200 KAUHAVA
(06) 434 2200

KERAVA

Tili-Isäntä Oy
Kivenhakkaajantie 3, 04200 KERAVA
(09) 294 1191

KEURUU

Talopiste ja Notariaattipalvelu Ky
Keuruuntie 19, 42700 KEURUU
(014) 346 0055, 720 510

KITTILÄ

Kittilän Tilipalvelu Ky
Valtatie 41 A 10, 99100 KITTILÄ
(016) 642 753 fax (016) 642 767

KIURUVESI

ATK-Tilipalvelu Jari Peltola Ky
Asematie 9, 74700 KIURUVESI
(017) 54 434 fax (017) 52 075

KLAUKKALA

Oy Mariatrade Ag.
Kiikkaistenkuja 1
01800 KLAUKKALA
(09) 879 6334

KUHMOINEN

Kuhmoisten Sanomat Oy
PL 8, 17801 KUHMOINEN
(03) 555 1437 fax (03) 555 6538

KURIKKA

Pohjanmaan Kiinteistöporssi Oy
Laulajantie 10, 61300 KURIKKA
(06) 450 2930

LAITILA

LKV Tili-Koskinen Ky
Katajamäentie 14, 23800 LAITILA
(02) 56 960

LAMMI

Kiinteistötoimisto Eino Hakala Ky
Hämeentie 20, 16900 LAMMI
(03) 633 2500

LEPPÄVIRTA

Autotarvike S Suomalainen Ky
Savonkatu 24, 79100 LEPPÄVIRTA
(017) 554 1531

LOVIISA

Ky Tilitupa Henry Friman Kb
Brandensteininkatu 11
07900 LOVIISA
(019) 532 003 fax (019) 532 903

LUUMÄKI

Isännöitsijätoimisto
Timo Hämäläinen
Metsätalo, 54500 TAAVETTI
(05) 457 2333

MÄNTSÄLÄ

Mäntsälän Notariaatti Oy
Keskustie 4, 04600 MÄNTSÄLÄ
(019) 688 1333

MÄNTYHARJU

Tmi Henkari
Liiketie 2, 52700 MÄNTYHARJU
(015) 346900

NASTOLA

Nastolan Kiinteistönotariaatti Oy (LKV)
Laturintie 1, 15550 NASTOLA
(03) 762 4111 fax (03) 625 110

NILSIÄ

Nilsian Laskenta Oy
Nilsiantie 71 A 4, 73300 NILSIÄ
(017) 481 430 fax (017) 481 431

NOKIA

Kiinteistö ja Rakennus Mäkelä Oy
Välikatu 19, 37100 NOKIA
(03) 342 2077

NUMMELA

VL-Matkat
Vanha Lohjantie 2, 03100 NUMMELA
(09) 222 5633

OULAINEN

Tmi Edustusliike Korkatti
Asematie 19, 86300 OULAINEN
(08) 472 983

ORIMATTILA

Kiinteistövälitys- ja Notariaattitoimisto
Hannu Toivonen LKV
Erkontie 20, 16300 ORIMATTILA
(03) 777 2902 fax (03) 777 1172

ORIVESI

Oriveden Yritek Oy
Keskustie 40, 35300 ORIVESI
(03) 334 0700

OUTOKUMPU

Tiliapu Kettunen
Kummunkatu 6 II krs.
83500 OUTOKUMPU
(013) 561 795

PARIKKALA

Parikkalan Tili ja Isännöinti Oy
Sahakuja 2 E 4, 59100 PARIKKALA
(05) 47 0551

PARKANO

Tili- ja Kiinteistömarkkinointi Ky
Pitsinki & Mäkiviinikka LKV
Keskuskatu 2, 39701 PARKANO
(03) 448 3590

PELLO

Pellon Huonekaluliike Ky
Kenttätie 1, 95700 PELLO
Puh./fax. (016) 515 503

PIELAVESI

Pielaveden Tilipalvelu Oy
Puistotie 26, 72400 PIELAVESI
(017) 861 922

POLVIJÄRVI

Lakiasiaintoimisto Aki Pietarinen Ky
Polvijärventie 14, 83900 POLVIJÄRVI
(013) 632 632, 631 610
fax (013) 632 610

POSIO

Posion Tilitoimisto B Aapaoja Ky
Riihipolku 1, 97900 POSIO
(016) 372 1436 fax (016) 372 1736

PUUMALA

Puumalan Matkapalvelu
Keskustie 5, 52200 PUUMALA
(015) 468 1600

PYHÄJÄRVI OL.

Tilitoimisto Raija Leppäharju
Ollintie 15, 86800 PYHÄSALMI
(08) 782 051, (08) 782 050

RANUA

Liiketoimintapalvelu Huhtamäki Ky
Kiertotie 4, 97700 RANUA
(016) 355 1778

RUUKKI

Tili- ja Kiinteistöpalvelu
Sinikka Åman Ky
PL 16, 92401 RUUKKI
(08) 271 7899

SAARIJÄRVI

Reijo Sillantaus
Kauppakatu 12, 43100 SAARIJÄRVI
(014) 422 733 fax (014) 424 260

SALLA

Urheilu Salla Ky
Kuusamontie 12, 98900 SALLA
(016) 831 004

SIILINJÄRVI

Tilitoimisto Siilin Laskenta Ky
Toritie 8, 71800 SIILINJÄRVI
(017) 462 6264

SOMERO

Tilikeskus Seija Ylitalo Ky
Joensuuntie 15, 31400 SOMERO
(02) 748 8125

SONKAJÄRVI

Sonkajärven Rakennus- ja
Maaseutusuunnittelu Oy
Rutakontie 44, 74300 SONKAJÄRVI
(017) 711 011

SOTKAMO

Kuhmon Op-Kiinteistökeskus Oy
Kainuuntie 22, 88600 SOTKAMO
(08) 61 852

SUONENJOKI

Sisä-Savon Sähkö Oy
Herralantie 5 A, 77600 SUONENJOKI
(017) 513 013 fax (017) 513 012

SYSMÄ

Sysmän Op-Kiinteistökeskus Oy
Sysmäntie 36, 19700 SYSMÄ
(03) 717 1447

TAIVALKOSKI

Konemakasiini
Ketuntie 1, 93400 TAIVALKOSKI
(08) 841 732

TAMMISAARI

Copy Shop Oy
Kuninkaankatu 8, 10600 TAMMISAARI
(019) 246 1200 fax (019) 246 1201

TERVOLA

Tervolan Monitoimi Ky
Puukivilla, 95300 TERVOLA
(016) 436 100

TEUVA

Oy Gun Exin Finland LTD
Oy Jahtikaverit
Saventie 5, 64700 TEUVA
(06) 267 2481, (0400) 568 877,
(0400) 263 188, fax (06) 267 2481

TOHOLAMPI

Toholammin Tilitoimisto
69300 TOHOLAMPI
(06) 885 140

UTSJOKI

Utsjoen Atk-tilitoimisto Ky Mäkelä
99980 UTSJOKI
(016) 677 354

VALKEAKOSKI

Tilitoimisto Koskitilit
Valtakatu 9-11, Lokero 19
37600 VALKEAKOSKI
(03) 584 7900

VILPPULA

KMV-Kotivinkki
Suokatu 4, 35700 VILPPULA
(03) 471 4800 fax (03) 471 4800

VIRRAT

Kirjanpitoimisto Markus Koro & Co
Virtaintie 42, 34800 VIRRAT
(03) 475 5978 fax (03) 475 5878

VÄÄKSY

Asikkalan Op-Kiinteistökeskus Oy
Rusthollintie 1, 17200 VÄÄKSY
(03) 766 2951

YLITORNIO

Ylitornion Metsänhoitoyhdistys
Alkkulanraitti, 95600 YLITORNIO
(016) 571 131

ÄHTÄRI

R Mäkelä Ky/RM Matkat
Otsolantie 4, 63700 ÄHTÄRI
(06) 533 7377

Tilinpäätöksen 1996 laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti sekä vakuutusyhtiöitä valvovan viranomaisen, sosiaali- ja terveysministeriön, määräyksiä ja ohjeita noudattaen.

Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä atk-järjestelmien suunnittelumenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyin hankintameno määräisinä.

Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet sekä osakkeet ja osuudet

Kiinteistöt esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyin hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet sekä osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonnkorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoi-

tusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonnkorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehty arvonnkorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonnkorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonnkorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehty arvonnkorotukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulovaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan todennäköiseen luovutusarvoon. Osakkeiden ja osuuksien myynnit sekä arvonnkorotukset on laskettu fifo-periaatteen mukaan.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintameno määräisinä. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on sosiaali- ja terveysministeriön määräysten mukaan jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintameno lisäyksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta tai muista syistä aiheutuneet arvonnkorotukset on kirjattu. Samoin on kirjattu arvonnkorotuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennettun hankintameno enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Hankintameno lasketaan fifo-periaatteen mukaan.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutuslletesaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutuslletesaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisinä.

Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisinä. Vahinko- ja henkivakuutusyhtiöissä vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty todennäköiset luottotappiot. Eläkevakuutusyhtiössä luottotappioksi on kirjattu lopullisiksi todetut luottotappiot.

Ulkomaan- rahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräisten sijoitusten hankintameno on muutettu Suomen rahaksi saamisten ja velkojen osalta Suomen Pankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajan kohdan kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisuriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

Johdannaissopimukset

Osakejohdannaisia on käytetty pääasiansa sijoitussalkkujen suojaukseen sekä vähäisessä määrin virhehinnoittelutilanteiden hyödyntämiseen, riskiarbitra-

getoimintaan ja arvopaperikauppojen markkinavaikutusten eliminointiin.

Suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannaisopimusten arvonmuutokset otetaan huomioon siten, että suojavaan erän arvonmuutoksen tulosvaikutus neutraloituu.

Poistot

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

- Huoneistojen peruskorjaukset 10 vuotta
- Atk-järjestelmien suunnittelu-kustannukset 5 vuotta

Kiinteistöt

- Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset 40-50 vuotta
- Tavaratalo- ja myymälärakennukset 30-40 vuotta
- Teollisuus-, varasto ym. rakennukset 20-30 vuotta
- Rakennusten ainesosat 30%:n menojäännöspoisto

Kalusto

Konttorikoneet, -kalusto yms 30%:n menojäännöspoisto

Rakennusten olennaisten perusrakennusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen.

Tuloutettujen arvonkorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään. Varaukset, kertynyt poistoero, ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

Varaukset

Kertynyt poistoero

Ks. kohta "Poistot"

Vapaaehtoiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Luottotappiovaraus

Vahinko- ja henkivakuutusyhtiöissä luottotappiovaraus ei saa ylittää 1 prosenttia vakuutusyhtiön muiden saamisten kuin vakuutusmaksusaamisten määrästä.

Eläkevakuutusyhtiössä luottotappiovaraus voidaan tehdä vakuutusmaksusaamisten osalta enintään 2 prosentin suuruisena ja muiden kuin vakuutusmaksusaamisten osalta tilikauden aikana saa vähentää tuloksesta enintään 0,6 prosenttia muiden saamisten määrästä kuitenkin siten, että ennen tilikautta ja tilikauden aikana tehtyjen luottotappiovarausten yhteismäärä ei saa ylittää 5 prosenttia saamisten yhteismäärästä.

Siirtymävaraus

Siirtymävaraus muodostettiin vuonna 1993 elinkeinotuloverolain uudistuksen yhteydessä poistetun ennakkokulukirjauksen ja luottotappiovarauksen pienentymisen johdosta.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti. Vapaaehtoisten varausten ja poistoeron osalta laskettu verovelka esitetään taseen liitetiedoissa.

Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Yhtiön omat asiantuntijat määrittävät vuosittain kullekin kiinteistölle ja kiinteistöosakkeelle käyvän arvon sosiaali- ja terveystieteiden edellyttämällä tavalla ottaen huomioon kiinteistöistä saadut tuotot ja muut käypään arvoon vaikuttavat tekijät.

Osakesijoitukset ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutus hintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon mahdollinen luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

Henkilökunnan eläketurva ja eläkemenojen jaksottaminen

Henkilöstön lakisäätäinen eläketurva on järjestetty TEL-perusvakuutuksella Keskinäisessä Eläkevakuutusyhtiössä Tapiolassa ja lisäeläketurva Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiolassa ja Keskinäisessä Eläkevakuutusyhtiössä Tapiolassa.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola

Zillmerointiperusteet

1. Yksilöllinen henkivakuutus

Kiinteämaksuisissa yksilöllisissä henkivakuutuksissa vakuutusmaksuvastuusta vähennetään aktivoituja hankintamenoja kymmenen ensimmäisen vakuutusvuoden aikana. Ensimmäisenä vakuutusvuonna vähennys on liikevakuutuksissa 25 % vakuutusten bruttovuosmaksujen summasta ja muissa vakuutuksissa vakuutusten bruttovuosmaksujen summa. Seuraavina vuosina vähennys pienenee tasasuuruksella määrällä. Vähennys tehdään tilivuoden päättyessä voimassa olevista vakuutuksista.

Zillmerointia ei sovelleta asuntosäästövakuutukseen, nuorisovakuutukseen eikä sellaiseen säästövakuutukseen, joka on liitetty 31.12.1991 jälkeen myönnettyyn nuorisovakuutukseen.

Joustavamaksuisia yksilöllisiä henkivakuutuksia ei zillmeroida.

2. Yksilöllinen eläkevakuutus

Kiinteämaksuisissa yksilöllisissä eläkevakuutuksissa aktivoitujen hankintamenojen lasketaan kuten kiinteämaksuisissa henkivakuutuksissakin. Zillmeroinnin perustana käytetään kuitenkin 50 %

jatkaa seuraavalla sivulla

vakuutusten bruttovuosimaksujen summasta.

Joustavamaksuisissa yksilöllisissä eläkevakuutuksissa vakuutusmaksuvastuusta vähennetään aktivoituja hankintamenoja viiden ensimmäisen vakuutusvuoden aikana, kuitenkin korkeintaan vakuutuksen maksuajan. Ensimmäisenä vakuutusvuonna vähennys on 25 % vakuutuksen bruttovuosimaksusta, jos vakuutus on alkanut ennen 1.1.1996. Jos vakuutus on alkanut 1.1.1996 tai sen jälkeen, vähennys on ensimmäisenä vakuutusvuonna 20 % vakuutuksen bruttovuosimaksusta. Seuraavina vuosina vähennys pienenee tasasuuruksella määrällä. Vähennys tehdään tilivuoden päättyessä voimassaolevista vakuutuksista.

3. Ryhmähenkivakuutus

Zillmerointia ei sovelleta.

Vastuuvelan laskentaan käytetty laskuperustekorko

Vastuuvelkaa laskettaessa käytetään 4,5 %:n laskuperustekorkoa seuraavia poikkeuksia lukuunottamatta:

- työkyvyttömyysvakuutuksen erityisvarauksista laskettaessa käytetään 9 %:n laskuperustekorkoa

- vakuutusehtojen muuttamisesta aiheutuvan vakuutusmaksuvastuun täydennysvarauksen laskentaan ei käytetä laskuperustekorkoa

- henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuuseen tehtäviä lisäsumma- ja maksunalennusvarauksia laskettaessa ei käytetä laskuperustekorkoa

Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola

Zillmerointiperusteet

Joustavamaksuisissa, yksilöllisissä eläkevakuutuksissa vakuutusmaksuvastuusta vähennetään aktivoituja hankintamenoja ja viiden vakuutusvuoden aikana, kuitenkin korkeintaan vakuutuksen maksuajan. Ensimmäisenä vakuutusvuonna vähennys on 20 % vakuutuksen bruttovuosimaksusta. Seuraavina vuosina vähennys pienenee tasasuuruksella määrällä. Vähennys tehdään tilivuoden päättyessä voimassaolevista vakuutuksista.

Ryhmähenkivakuutuksissa, vapaa-uoitoisissa ryhmäeläkevakuutuksissa ja kapitalisaatiosopimuksissa zillmerointia ei sovelleta.

Vastuuvelan laskentaan käytetty laskuperustekorko

Vapaa-uoitoisen ryhmäeläkevakuutuksen vastuuvelkaa laskettaessa käytetään 4,25 %:n laskuperustekorkoa ja muiden vakuutuslajien (yksilöllinen eläkevakuutus, ryhmähenkivakuutus ja kapitalisaatiosopimus) vastuuvelan laskennassa 4,5 %:n laskuperustekorkoa.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola

Vastuuvelan vähennyserät ja korvausvastuun laskennassa käytetty korkoutus.

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Vuonna 1996 korvausvastuusta on vähennetty tapaturmavakuutuksen riidattomia regressisaamisia 8 751 474 mk ja edellisenä vuonna 5 539 498 mk.

Korkoutusta sovelletaan ainoastaan eläkemuoitoisten korvausten korvausvastuun laskennassa.

Konsernitilinpäätös

Vakuutusyhtiölain mukaan konsernitilinpäätökseen yhdistellään sellaiset osakeyhtiöt ja muut niihin rinnastettavat yhtiöt, joiden äänivallasta emoyhtiö omistaa suoraan tai välillisesti yli puolet.

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelmänä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitontjako, konsernin sisäiset myyntivoitot/-tappiot sekä keskinäinen omistus. Vähemmistön osuus omasta pää-

omasta ja tuloksesta esitetään erikseen tuloslaskelmassa ja taseessa.

Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Osakkuusyhtiöiden tilinpäätökset on yhdistelty pääomaosuusmenetelmää noudattaen. Eliminoinnin yhteydessä muodostunut konserniaktiiva on pääsääntöisesti kohdistettu tytäryhtiön ao. omaisuuserille, erien käypä arvo huomioon ottaen, ja konserniaktiiva poistetaan suunnitelman mukaan kuten vastaava erä. Kohdistamaton konserniliikearvo esitetään taseen vastaavissa aineettomissa hyödykkeissä omana eränä ja se poistetaan suunnitelman mukaan viidessä vuodessa.

Konsernin sisäistä ensivakuutusliikettä ei ole eliminoitu. Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan konsernitilinpäätöksessä konsernin sisäinen jälleenvakuutus, tasoitusmäärää lukuunottamatta, sen sijaan on eliminoitu.

Lukijan opas

Vakuutusyhtiöt ovat kehittäneet alalle yhteiset tilinpäätöksestä johdettavat tunnusluvut.

Tässä lukijan oppaassa selvitetään aakkosjärjestyksessä vuosikertomuksen käsitteitä.

Tärkeimpien tunnuslukujen osalta esitetään myös laskentakaava.

*) merkintä tarkoittaa, että käsite löytyy hakusanana.

Arvostusero on omaisuuden käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus.

Asiakashyvitys on korko, joka maksetaan vakuutussäästölle vuosittain ns. laskuperustekorona* lisäksi. Asiakashyvityksen taso riippuu yhtiön tuloksesta. Asiakkaalle henkilövakuutuksen asiakashyvityksen etu näkyy siten, että vakuutusturvan arvo vähintäänkin säilyy.

Ensivakuutuksella tarkoitetaan Tapiolan suoraan asiakkaalta vastaanottamaa vakuutusliikettä. Toiselta vakuutusyhtiöltä vastaanotettu vakuutusliike on tulevaa jälleenvakuutusta. Menevää jälleenvakuutusta on Tapiolan eteenpäin toiselle yhtiölle antama vakuutusliike.

Hoitokustannustulos on työeläkevakuutuksen vakuutusmaksuihin sisältyvän kuormitustulon* ja todellisten liikekulujen erotus.

Jälleenvakuuttajien osuus on Tapiolan toisista vakuutusyhtiöistä ostamaa jälleenvakuutusturvaa niiden vakuutusriskien kattamiseksi, joita se ei pidä omalla vastuullaan. Menevästä jälleenvakuutusliikkeestä aiheutunut nettokulu tai -tuotto ja sen muodostuminen ilmenevät tuloslaskelmasta.

Jälleenvakuutusliikkeestä johtuvat vakuutusmaksu- ja korvausvastuusaami-

set ovat jälleenvakuuttajien osuutta yhtiön vakuutusmaksuvastuusta* ja korvausvastuusta*.

Jälleenvakuutuspallo sisältävät liikekuluihin (saadun liikkeen pallo lisäyksenä ja annetun liikkeen pallo vähennyksenä).

Kateomaisuuden jakauma on valvontaviranomaisen määräysten mukainen käyvin arvoin tehty luokittelu yhtiön vastuuvelan katteena olevista sijoituksista.

Kokonaisliikekulut esitetään työeläkeyhtiöllä sekä suhteutettuna kuormitustuloon että vakuutusmaksutuloon.

Kokonaispääoman tuotto prosentteina, vahinkovakuutusyhtiöllä (käyvin arvoin) on voitto tai tappio ennen tasoitusmäärän muutosta, satunnaiseriä, varauksia ja veroja + vieraan pääoman korot ja kulut +/- arvonkorotusrahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus +/- sijoitusten arvostuserojen muutos suhteutettuna taseen loppusummaan, johon on lisätty sijoitusten arvostuserot. Tunnusluku mittaa vahinkovakuutusyhtiön tuloskehitystä.

Kokonaispääoman tuottotaso, henkivakuutusyhtiöllä on (vakavaraisuuspääoman muutos ennen voitonjakoa ja asiakasetuja + vastuuvelan perustekorokvaatimus) / (tilivuoden keskimääräinen muu omalla vastuulla oleva vastuuvelka kuin tasoitusmäärä + vakavaraisuuspääoma).

Kokonaisvakuutusmaksutulo on vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuuden ja luottotappioiden vähentämistä.

Korkoliike on henkivakuutusyhtiöllä tilinpäätöksen mukaisten toteutuneiden sijoitustoiminnan nettotuottojen* ja vastuuvelan korkovaatimuksen* erotus. Ks. Sijoitustoiminnan tulos*.

Korvaukset (maksetut korvaukset) sisältävät tilivuoden aikana maksetut korvaussuoritukset riippumatta vahingon tapahtumisvuodesta. Myös korvaustoiminnasta aiheutuneet liikekulut sisältyvät maksettuihin korvauksiin.

Korvauskulujen ero maksettuihin korvauksiin verrattuna on, että korvauskuluihin sisältyvät myös myöhemmin maksettaviksi tulevat korvaukset, joiden

perusteena oleva vakuutustapahtuma on sattunut tilivuonna. Maksettuihin korvauksiin lisätään korvausvastuun* muutos, joka sisältää myös tasoitusmäärän* muutoksen.

Laskentakaava: Maksetut korvaukset + korvausvastuu vuoden lopussa - korvausvastuu vuoden alussa.

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen vakuutusyhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuu on yhtiön velkaa vakuutuksenottajille ja edunsaajille.

Korvausvastuuseen sisältyy runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu ns. tasoitusmäärä*. Se määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskentaperusteiden mukaisesti.

Korvausvastuun muutos esitetään tuloslaskelmassa ja se on vuoden alussa olleen korvausvastuun ja vuoden lopun korvausvastuun erotus. Maksetut korvaukset, joihin on lisätty korvausvastuun muutos, osoittavat tilivuoteen kohdistuvat korvauskulut*.

Kuormitustulo esiintyy käsitteenä muun muassa henki- ja eläkevakuutusyhtiöiden liikekustannussuhdetta laskettaessa. Vakuutusmaksuihin sisältyvä tilivuoteen kohdistuva kustannusten kattamiseen tarkoitettu erä eli kuormitus. Liikekustannussuhde saadaan, kun toteutuneita liikekuluja verrataan kyseiseen kuormitustuloon.

Kustannusliike on henkivakuutusyhtiöllä vakuutusmaksuihin sisältyvän kuormitustulon* ja todellisten liikekulujen erotus. Tässä liikekuluihin sisällytetään myös korvauskuluihin kirjatut korvaustoiminnon hoitamisesta aiheutuneet kustannukset, kun taas sijoitusten hoitokulut eivät sisälly tähän. Liikekulujen jaksotus ns. zillmeroinnin* avulla otetaan huomioon kuormitustuloa laskettaessa.

Lakisääteiset maksut sisältävät eläkevakuutusyhtiössä osuuden Eläketurvakeskusten kustannuksista.

Laskennallinen verovelka (vuoden alun ja lopun keskiarvo) Veroina esite

jatkuu seuraavalla sivulla

tään tilikaudelle suoriteperustetta vastaavalla tavalla jaksotetut sekä edellisiin tilikausiin liittyvät verot tai verojen palautukset lukuunottamatta satunnaiseriin sisältyviä veroja.

Laskennallinen verovelka vähennetään tilinpäätöksen laatimishetkellä vallitsevan verokannan mukaisena kertyneestä poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista sekä lähitulevaisuudessa todennäköisesti realisoituvan verovelan suuruusena verottamattomista arvonkorotuksista ja sijoitusten arvostuseroista. Todennäköisyyden arvioinnissa erityisesti kolmen seuraavan vuoden odotukset ovat merkityksellisiä. Jos arvostuseroja aiotaan realisoida vain kulujen kattamiseksi, vähennettävää verovelkaa ei muodostu.

Laskuperustekorko on vähimmäiskorko, joka yhtiön on vakuutussäästölle maksettava. Tälle niin sanotulle vastuuvälille* hyvitetään vuosittain laskuperusteiden mukainen korko. Laskuperustekorona lisäksi vastuuvälille maksetaan lisäkorkoa eli niin sanottua asiakashyvitystä*.

Liikekulut ovat vakuutusten hankinnan ja hoidon sekä yleishallinnon kuluja. Uusien laskentaperiaatteiden mukaan jälleenvakuutuspalkkiot sisältyvät liikekuluihin (saadun liikkeen palkkiot lisäyksenä ja annetun liikkeen palkkiot vähennyksenä). Korvausten hoitamiseen liittyvät kulut sisältyvät korvauskuluihin ja sijoitusten hoitokulut sijoitustoiminnan kuluihin. **Liikekulusuhde** on liikekulujen suhde vakuutusmaksutuottoihin*. Tunnusluku lasketaan luottotappioiden* ja jälleenvakuuttajien osuuksien* vähentämisen jälkeen.

Liikekustannussuhde on henkivakuutusyhtiöiden tehokkuusmittari. Liikekustannussuhde on $100 \times$ liikekulut/kuormitustulo*. Tässä liikekuluihin sisällytetään myös korvauskuluihin kirjatut korvaustoiminnan hoitamisesta aiheutuneet kustannukset, kun taas sijoitusten hoitokulut eivät sisälly tähän. Liikekulujen jaksotus ns. zillmeroinnin* avulla otetaan huomioon kuormitustuloa laskettaessa. Eläkevakuutusyhtiöllä liikekulut esitetään suhteutettuna sekä kuormitustuloon että vakuutusmaksutuloon.

Liikevaihto on vahinkovakuutusyhtiöllä vakuutusmaksutuotot* ennen luottotappiota* ja jälleenvakuuttajien osuutta* + sijoitustoiminnan tuotot* + muut tuotot + myynnin yhteydessä tuloutetut arvonkorotukset*.

Sijoitustoiminnan tuottoihin eivät sisälly tuloutetut arvonkorotukset, jos omaisuutta ei ole myyty.

Henkivakuutusyhtiön ja työeläkeyhtiön liikevaihtoa laskettaessa käytetään vakuutusmaksutuottojen sijasta vakuutusmaksutuloa.

Liikevoitto tai -tappio on toiminnallista tasoittamatonta vuositulosta kuvaava välitulostulo. Se lasketaan ennen tasoitusmäärän muutosta* ja sijoitusten arvonkorotuksia*, jolloin korvauskulujen* ja sijoitustuottojen heilahtelut näkyvät vuotuisissa tulosluvuissa.

Lisävarausvastuu on työeläkejärjestelmään liittyvä käsite. Ositetusta lisävarausvastuusta jaetaan yhtiön tuloksesta kertynyt ylijäämä maksualennuksina asiakkaille. Osittamaton lisävarausvastuu on vastuuvälään kuuluva erä, jota voidaan käyttää mahdollisesti tulevien tappioiden kattamiseen tai yhtiön vakavaraisuusaseman salliessa siitä voidaan osittain siirtää ositetuun lisävarausvastuuseen jaettavaksi maksualennuksina vakuutusnottajille.

Luottotappiot syntyvät vakuutusyhtiöllä pääosin saamatta jääneistä vakuutusmaksuista, ks vakuutusmaksutulo*. Lainoituspuolen luottotappiot ovat turvaavien vakuuksien takia vähäiset.

Luottotappiovaraus tehdään vakuutusmaksusaamisten ja muiden liikesaamisten luottotappioiden varalta. Varauksien enimmäismäärät ja lisäysmahdollisuudet riippuvat vakuutusyhtiön toimialasta sekä saamisten kohteesta.

Markkinaosuus kertoo montako prosenttia yhdellä yhtiöllä on kaikkien yhtiöiden yhteenlasketusta maksutulosta. Henkivakuutusyhtiöiden kohdalla markkinaosuus on virallisena tunnuslukuna, jonka esittäminen on yhtenäistetty muotoon: markkinaosuus on $100 \times$ yhtiön kokonaisvakuutusmaksutulo/ kaikkien henkivakuutusyhtiöiden kokonaisvakuutusmaksutulojen summa. Tämä tunnusluku

lasketaan pelkästään ensivakuutusliikkeestä.

Omallalla vastuulla oleva on esimerkiksi maksutuottojen* yhteydessä esiintyvä ilmaisu, jolla tarkoitetaan sitä osuutta, jonka yhtiö jättää ensivakuutuksesta* ja tulevasta jälleenvakuutuksesta* itsensä kannettavaksi sen jälkeen, kun jälleenvakuuttajan osuus* on vähennetty.

Oman pääoman tuotto prosentteina (käyvin arvoin) on (voitto tai tappio ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja +/-arvonkorotusrahastoon kirjattu arvonkorotus / peruutus +/- sijoitusten arvostuserojen* muutos - verot +/- laskennallisen verovelan* muutos) per (oma pääoma + vähemmistöosuus + kertynyt poistoero + vapaaehtoiset varaukset +/- sijoitusten arvostuserot - laskennallinen verovelka*) $\times 100\%$. Tunnusluku mittaa vahinkovakuutusyhtiön tuloskehitystä.

Omavaraisuusaste prosentteina (käyvin arvoin) Oma pääoma + vähemmistöosuus + kertynyt poistoero + vapaaehtoiset varaukset +/- sijoitusten arvostuserot + pääomalainat - laskennallinen verovelka* suhteutettuna taseen loppusummaan, johon on lisätty sijoitusten arvostuserot*.

Tunnusluku mittaa vahinkovakuutusyhtiön vakavaraisuutta.

Riskiliikkeen tulos on henki- ja eläkevakuutuksen riskien kattamiseen tarkoitettujen, tilivuoteen kohdistuvien maksujen ja korvauskulujen* erotus. Korvauskuluja vähentävänä tekijänä on otettu huomioon korvausvastuun laskuperustekorko*.

Siirtoliikkeen tulos on lakisääteisissä eläkevakuutuksissa Eläke-Tapiolaan muista eläkevakuutusyhtiöistä seuraavan vuoden alussa siirtyvien vakuutusten arvioitu maksutulo vähennettynä Eläke-Tapiolasta muihin eläkevakuutusyhtiöihin siirtyvien vakuutusten maksutulolla.

Siirtotulot ovat vakuutusnottajilta vakuutusmaksuihin sisältyvinä perittyjä maksuja, jotka vakuutusyhtiö tilittää edelleen viranomaisille. Siirtotuloja ovat muun muassa vakuutusmaksuvero, palosuojelumaksu, liikenneturvallisuusmaksu, työturvallisuusmaksu ja tapaturmavakuutuslain 58 §:n mukainen maksu.

Siirtymävaraus

Vuosina 1993–1997 siirtymävaraus voidaan muodostaa elinkeinotuloverolain uudistuksessa poistettujen luottotappiovarauksen ja ennakkokulukirjauksen tilalle.

Sijoitusten jakauma esitetään käyvin arvoin luokiteltuna seuraavasti: kiinteistösjoiutukset, osakkeet, joukkovelkakirjalainat, rahoitusmarkkinavälineet, lainasaamiset, muut sijoitukset. Eläkevakuutusyhtiöllä lainasaamisissa eritellään takaisinlainaus ja muu lainaus.

Sijoitustoiminnan nettotuotto on sijoitustoiminnan tuottojen ja kulujen erotus. Toimintokohtaisen laskennan mukaisesti sijoitusten hoitokulut sisältyvät sijoitustoiminnan kuluihin.

Sijoitustoiminnan tulos on eläkeyhtiöllä tilinpäätöksen mukaisten toteutuneiden sijoitustoiminnan nettotuottojen* ja vastuuvelan korkovaatimuksen* erotus. Ks. Korkoliike*.

Takaisinostot ovat henkivakuutuksensa keskeyttäneille vakuutuksenottajille maksettuja palautuksia vakuutusmaksuihin sisällyneistä säästöosuuksista. Takaisinostot sisältyvät tuloslaskelmassa maksettuihin korvauksiin.

Tasoisuusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, joka on ns. sidottu varaus. Se on turvaavuusvaatimuksen edellyttämä vastuuvelan* erä, jolla pyritään varmistamaan vastuuvelan riittävyys myös silloin, kun vastuuvelaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti. Valvontaviranomainen asettaa tasoisuusmäärälle minimivaatimuksen ja laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Toimintapääoma on käyvin arvoin lasketun omaisuuden ja velkojen erotus. Se kuvaa yhtiön vakavaraisuutta ja kertoo omaisuuden määrän, joka on käytettävissä yhtiön jatkuvan toiminnan varmistamiseen.

Toimintapääoma-aste kuvaa henkivakuutusyhtiön toimintapääoman ja sille laissa asetetun vähimmäismäärän suhdetta. Toimintapääoma-aste on $100 \times$ toimintapääoma / vähimmäistoimintapääoma.

Vahinkosuhde on korvauskulujen* suhde vakuutusmaksutuottoihin*. Tunnusluku lasketaan luottotappioiden ja jälleenvakuuttajien osuuden vähentä-

misen jälkeen. Korvauskuluihin sisältyy korvaustoiminnan hoitokulut, mutta ei tasoisuusmäärän muutosta.

Vakavaraisuusaste on eläkevakuutusyhtiöllä $100 \times$ (vastuuvetka ja sitä vastaavat erät + toimintapääoma) / vastuuvetka ja sitä vastaavat erät. Tässä luetaan vastuuvetkaan myös tasoisuusvastuu ja YEL-vastuu.

Henkivakuutusyhtiöllä vakavaraisuusaste kuvaa yhtiön varallisuuden suhdetta sen korjattuun vastuuvetkaan, josta on vähennetty tasoisuusmäärä:

Vakavaraisuusaste : $100 + 100 \times$ vakavaraisuuspääoma / (omalla vastuulla oleva vastuuvetka - tasoisuusmäärä).

Vakavaraisuuspääoma on toimintapääoman ja tasoisuusmäärän yhteismäärä. Konsernissa tähän lisätään vähemmistöosuus.

Vakavaraisuuspääoman muutos on henkivakuutusyhtiöllä suhteellinen vakavaraisuuspääoman muutos ennen voitonjakoa ja asiakasetuja/(tilivuoden keskimääräinen muu omalla vastuulla oleva vastuuvetka kuin tasoisuusmäärä + vakavaraisuuspääoma)

Vakuutusmaksutulo (vrt. Kokonaisvakuutusmaksutulo) on vastinetta siitä vakuutusturvasta, joka on alkanut tilivuoden aikana. Vakuutusmaksutulosta on (toisin kuin kokonaisvakuutusmaksutulosta) jo vähennetty luottotappiot*.

Vakuutusmaksutuotto on omalla vastuulla oleva vakuutusmaksutulo* vähennettynä vakuutusmaksuvastuun muutoksella*.

Laskentakaava: Vakuutusmaksutuotot = omalla vastuulla oleva vakuutusmaksutulo + vakuutusmaksuvastuu vuoden alussa - vakuutusmaksuvastuu vuoden lopussa.

Vakuutusmaksuvastuu on se osa tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta*, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Se on yhtiön velkaa vakuutusottajille.

Vakuutusmaksuvastuun muutos esitetään tuloslaskelmassa. Se on vuoden alun vakuutusmaksuvastuun ja vuoden lopun vakuutusmaksuvastuun erotus. Ks. Korvausvastuu*.

Vakuustekninen vastuuvetka muodostuu vakuutusmaksuvastuusta* ja korvausvastuusta*.

Vakuustoitominnan tulos on vahinkovakuutusyhtiöllä ennen tasoisuusmäärän muutosta* laskettava vakuustekninen kate: vakuutusmaksutuotot* - korvauskulut* ja liikekulut*.

Vastuunkantokyky

Vahinkovakuutusyhtiön vastuunkantokyky on vakavaraisuuspääoman* suhde vakuutusmaksutuottoihin* edelliseltä 12 kuukaudelta luottotappioiden* ja jälleenvakuuttajien osuuden* vähentämisen jälkeen.

Vastuuvajaus aiheutuu TEL-vakuutusmaksutasoon määräytyistä poikkeuksellisista alennuksista. Takaisinperintä tapahtuu, kun maksutasa saadaan korotettua riittäväksi.

Vastuuvelan korkovaatimus on vakuutusmaksuvastuulle* ja korvausvastuulle* eli vakuustekniselle vastuuvetalle* asetettu ns. laskuperustekorona* mukainen vähimmäistuottovaatimus.

Voitto tai tappio ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja kuvaa vahinkovakuutusyhtiön tuloskehitystä ja suhteutetaan tunnuslukuna liikevaihtoon*.

Vähimmäistoimintapääoma kuvaa lain määrittelemää yhtiön vastuut ylittävää omaisuuden määrää, joka yhtiöllä on vähintään oltava, että se voi jatkaa toimintaansa ilman siihen kohdistettavia erityisiä valvontatoimia.

Zillmerointi on henkivakuutuksen liikekulujen jaksottamista useammalle vuodelle. Taseen liitetiedoissa zillmerointi näkyy vakuutusmaksuvastuusta* vähennettynä kuolettamattomina myyntikustannuksina.

Yhdistetty kulusuhde on vahinkosuhde* + liikekulusuhde*. Tunnusluku kuvaa vahinkovakuutusyhtiön varsinaisen vakuustoitominnan tuloskehitystä.

Yhtiöveron hyvitys (Avoir fiscal) on osingonsaajan hyväksi tuleva vero siltä osin, kun osinkoa jakava yhtiö on jo osinkoa jakaessaan maksanut veroa. Osingonsaajan tulo muodostuu siten saadun osingon ja yhtiöverohyvityksen yhteismäärän suuruiseksi.

Yhtiön sitoutuneen kokonaispääoman tuottotaso Ks. Kokonaispääoman tuottotaso.

Tapiola-yhtiöiden vuosikertomus on painettu Galerie Art -paperille,
joka on saanut pohjoismaisen Joutsen -ympäristömerkin.

Ulkoasu ja kuvat Teppo Jokinen

Painotyö Martinpaino Oy, 1997

Vuosikertomuksia voi tilata Tapiola-yhtiöiden tiedotusosastolta
puh (09) 4531 tai faksi (09) 453 2920.

